

Ministry of Labour

สถานการณ์แรงงาน ปี 2548
(มกราคม - ธันวาคม 2548)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

กระทรวงแรงงาน

คำนำ

กระทรวงแรงงานได้ลงนามในคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ซึ่งกำหนดให้มีตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติการของกระทรวงแรงงาน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาขีดความสามารถในการดำเนินยุทธศาสตร์ด้านแรงงาน ตัวชี้วัดที่ 3.3 ร้อยละความสำเร็จของการนำเสนอรายงานภาวะแรงงานรายไตรมาสและประจำปี

ผลของตัวชี้วัดดังกล่าว กระทรวงแรงงานจึงได้จัดทำรายงานสถานการณ์แรงงานขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อมูลด้านเศรษฐกิจและแรงงานที่สำคัญ ข้อมูลตัวชี้วัดภาวะแรงงาน รวมถึงข่าวสาร บทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านแรงงาน อาทิ แรงงานไทยในต่างประเทศ เก็บข่าวมาฝาก ผลงานวิจัยที่น่าสนใจในคอลัมน์สารพันงานวิจัย เป็นต้น โดยกำหนดจัดทำเป็นรายไตรมาส เริ่มตั้งแต่ ไตรมาส 4 ปี 2548 คือเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2548 เป็นต้นไป สำหรับสถานการณ์แรงงานปี 2548 ฉบับนี้เป็นฉบับพิเศษ ซึ่งเป็นข้อมูลในช่วงเดือนมกราคม – ธันวาคม 2548

รายงานข้อมูล และบทความที่ปรากฏในรายงานสถานการณ์แรงงานฉบับนี้ เป็นผลมาจากความร่วมมือในการสนับสนุนข้อมูลของหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และสำนักงานประกันสังคม เพื่อให้ประกอบการวิเคราะห์นำเสนอรายงาน ข้อมูลดังกล่าวจึงเป็นข้อมูลเบื้องต้นหรือข้อมูลประมาณการ นอกจากนี้ยังได้ใช้ข้อมูลจากหน่วยงานภายนอก อาทิ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น กระทรวงแรงงานจึงขอขอบคุณทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมา ณ โอกาสนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า สถานการณ์แรงงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไป

(นายฐาปนุตร ชมเสวี)

รองปลัดกระทรวงแรงงาน รักษาการแทน

ปลัดกระทรวงแรงงาน

กุมภาพันธ์ 2549

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	4
ภาวะเศรษฐกิจโดยรวม	8
สถานการณ์แรงงาน	11
➤ กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน	11
➤ การส่งเสริมการมีงานทำ	15
♣ การจัดหางานในประเทศ	15
♣ ความต้องการแรงงานภาคเอกชน	19
♣ แรงงานต่างด้าว	21
♣ แรงงานไทยในต่างประเทศ	23
➤ การพัฒนาศักยภาพแรงงาน	25
➤ การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ	27
♣ การตรวจแรงงาน	27
♣ การประสบอันตราย/เจ็บป่วยจากการทำงาน	31
♣ การแรงงานสัมพันธ์	32
♣ การเลิกจ้างแรงงาน	34
♣ การสวัสดิการ	35
➤ การประกันสังคม	35
ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน	39
อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ	49
สารพินงานวิจัย	50
ทิศทางแนวโน้มสถานการณ์ตลาดแรงงานไทยในต่างประเทศช่วง 4 ปีข้างหน้า	55
เก็บข่าวมาฝาก	59
ตารางภาคผนวก	61

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจและแรงงาน ปี 2548 มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ภาวะเศรษฐกิจ

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ระบุเศรษฐกิจปี 2548 คาดว่าน่าจะขยายตัวได้ประมาณ 4.5% จากปีก่อนโดยปัจจัยด้านอัตราเงินเฟ้อในปี 2548 นั้น ตามที่ ธปท. คาดการณ์เงินเฟ้อทั่วไป ก็จะอยู่ที่ประมาณ 3.5-5% ส่วนเงินเฟ้อพื้นฐานอยู่ที่ 2-3% โดยเพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 4.5 และ 1.6 ตามลำดับ และได้ระบุเศรษฐกิจในปี 2549 จะขยายอยู่ที่ 4.75-5.75% ปัจจัยหลักที่ช่วยให้เศรษฐกิจขยายตัวได้ดีขึ้นคือการส่งออกซึ่งมีแนวโน้มขยายตัว และผลมาจากการลงทุนในโครงการเมกะโปรเจกต์ของภาครัฐ

สถานการณ์ด้านแรงงาน

ประชากรและกำลังแรงงาน ประชากรมีจำนวน 65.11 ล้านคน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 49.82 ล้านคน ผู้มีงานทำ 35.26 ล้านคน ผู้ว่างงาน 6.63 แสนคน ผู้รอฤดูกาล 2.21 แสนคน

การมีงานทำ ผู้มีงานทำจำนวน 13.62 ล้านคน หรือร้อยละ 38.62 ทำงานในภาคเกษตรกรรม ผู้มีงานทำ จำนวน 21.64 ล้านคน หรือร้อยละ 61.38 ทำงานนอกภาคเกษตร โดยทำงานในสาขาการผลิตมากที่สุด รองลงมา คือการขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ และผู้มีส่วนทำส่วนใหญ่

มีการศึกษาค่ากว่าประถมศึกษา จำนวน 12.15 ล้านคน หรือร้อยละ 34.47

การว่างงาน ผู้ว่างงานทั่วประเทศมีประมาณ 6.63 แสนคน หรือมีอัตราว่างงานร้อยละ 1.83 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราการว่างงานสูงสุดคือร้อยละ 2.06 รองลงมาคือภาคเหนือ กรุงเทพฯ และภาคใต้ มีอัตราการว่างงานร้อยละ 1.92 , 1.80 และ 1.72 ตามลำดับ ภาคที่มีอัตราการว่างงานน้อยที่สุดคือ ภาคกลาง มีอัตราร้อยละ 1.56 และระดับการศึกษาที่มีผู้ว่างงานสูงสุด คือ ระดับอุดมศึกษา จำนวน 1.55 แสนคน หรือร้อยละ 23.26 ของผู้ว่างงานทั้งหมด

การบริหารจัดการงานในประเทศ
ในช่วงปี 2548 นายจ้าง/สถานประกอบการได้แจ้งตำแหน่งงานว่าง จำนวน 880,447 อัตรา โดยมีผู้สมัครงาน 413,389 คน ตำแหน่งงานว่างส่วนใหญ่จะอยู่ที่ภาคกลางถึงร้อยละ 38.51 (339,095 อัตรา) ของตำแหน่งงานว่างทั้งหมด และการบรรจุนายจ้างจะมีอัตราบรรจุนายจ้างต่อตำแหน่งงานว่างร้อยละ 9.5 ซึ่งภาคที่มีการบรรจุนายจ้างต่อตำแหน่งงานว่างสูงสุดคือ ภาคใต้ ร้อยละ 29.82 ส่วนการว่างงานตามระดับการศึกษาพบว่าเป็นตำแหน่งระดับ ปวช. – ปวส./อนุปริญญา มากที่สุด คือร้อยละ 36.67 (332,841 อัตรา) ส่วนอาชีพที่มีการบรรจุนายจ้างมากที่สุด คือ อาชีพงานพื้นฐานต่าง ๆ ด้านการขายและบริการร้อยละ 31.64 (46,099 คน) และอุตสาหกรรมที่มีการว่างงานมากที่สุด คือ การผลิต ร้อยละ 49.24 (433,529 อัตรา)

การจ้างงานภาคเอกชน กรมการจัดหางาน ได้รวบรวมความต้องการแรงงานภาคเอกชน จากหนังสือพิมพ์ 8 ฉบับ ได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ ไทยโพสต์ มติชน วัฏจักร ฐานเศรษฐกิจ ผู้จัดการรายสัปดาห์ บางกอกโพสต์ และ สมัครง่วน พบว่า ในช่วงปี 2548 มีสถานประกอบการจำนวน 1,841 แห่ง แจ้งความต้องการแรงงาน 24,567 อัตรา อาชีพที่ต้องการแรงงานสูงสุด คือ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ จำนวน 4,659 อัตรา หรือร้อยละ 18.96 ส่วนอุตสาหกรรมที่มีความต้องการแรงงานมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมการผลิต จำนวน 8,531 อัตรา หรือร้อยละ 34.73 และมีความต้องการแรงงานในระดับปริญญาตรีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 12,056 อัตรา หรือร้อยละ 48.95

แรงงานต่างด้าว ที่เข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมายและได้รับอนุญาตให้ทำงาน ข้อมูลเดือนธันวาคม 2548 มีจำนวน 150,407 คน แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่เป็นประเภทชั่วคราว จำนวน 72,088 คน รองลงมาคือ แรงงานต่างด้าวประเภทมาตรา 12 (ยกเว้นมติ ครม.) จำนวน 40,256 คน ประเภทส่งเสริมการลงทุน จำนวน 23,640 คน และประเภทตลอดชีพ 14,423 คน ตามลำดับ โดยแรงงานต่างด้าวสัญชาติญี่ปุ่นมีมากที่สุด จำนวน 21,098 คน หรือร้อยละ 15.51 (ยกเว้นประเภทตลอดชีพ)

สำหรับแรงงานต่างด้าวตามมติคณะรัฐมนตรี ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน – 30 สิงหาคม 2548 มีนายจ้างต่ออายุใบอนุญาตทำงานของแรงงานต่างด้าว 205,562 ราย แรงงานต่างด้าวที่ได้รับการต่อใบอนุญาต

จำนวน 705,293 คน โดยส่วนใหญ่มีสัญชาติพม่า จำนวน 539,416 คน ร้อยละ 76.48

แรงงานไทยในต่างประเทศ ในปี 2548 มีผู้แจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศ จำนวน 146,775 คน โดยแรงงานที่ทำงานในต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและเป็นแรงงานระดับไร้ฝีมือ ส่วนวิธีการเดินทางพบว่าการไปโดยบริษัท จัดหางานจัดส่ง มีจำนวน 55,115 คน หรือร้อยละ 39.46 และประเภท Re – entry มีจำนวน 55,593 คน หรือร้อยละ 39.80 ส่วน ภูมิภาคที่มีแรงงานไทยไปทำงานมากที่สุด คือ ภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ ใต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย และ สาธารณรัฐเกาหลี

การพัฒนาศักยภาพแรงงาน มีการฝึกเตรียมเข้าทำงานจำนวน 12,811 คน โดยกลุ่มอาชีพที่มีการฝึกเตรียมเข้าทำงานสูงสุด คือ ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน 3,461 คน หรือร้อยละ 27.02 รองลงมา คือ ช่างเครื่องกล และช่างอุตสาหกรรมศิลป์

สำหรับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน มีการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน จำนวน 87,450 คน โดยกลุ่มอาชีพที่ฝึกยกระดับฝีมือสูงสุด คือ กลุ่มธุรกิจและบริการ จำนวน 35,324 คน หรือร้อยละ 40.39 รองลงมา คือ กลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ ส่วนการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานมีการทดสอบทั้งสิ้น 39,694 คน โดยกลุ่มอาชีพที่มีการทดสอบมากที่สุด คือ กลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน 10,162 คน หรือร้อยละ 25.60 รองลงมาคือกลุ่มธุรกิจและบริการ

การคุ้มครองแรงงาน จากการตรวจสถานประกอบการทั้งสิ้น 30,991 แห่ง มีลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ จำนวน 2,025,796 คน ซึ่งสถานประกอบการที่ตรวจส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็ก ต่ำกว่า 10 คน ร้อยละ 49.52 โดยสถานประกอบการส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.91 ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย

- สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมีร้อยละ 21.09 และสถานประกอบการขนาดต่ำกว่า 19 คน มีสัดส่วนการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายมากที่สุด คือร้อยละ 55.59

- เรื่องที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายมากที่สุด คือ เรื่องข้อบังคับในการทำงานมีร้อยละ 50.44 รองลงมาคือ การจ่ายค่าจ้าง วันหยุด ค่าจ้างขั้นต่ำ และค่าล่วงเวลาและค่าทำงาน

- ประเภทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมการผลิต ร้อยละ 35.97 รองลงมาคือ ขยายส่ง ขายปลีก และโรงแรม ภัตตาคาร ร้อยละ 34.24 และ ร้อยละ 6.81 ตามลำดับ

การตรวจความปลอดภัยในการทำงาน มีการตรวจความปลอดภัยในสถานประกอบการทั้งสิ้น 18,154 แห่ง ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจจำนวน 1,466,672 คน พบว่าสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัยจำนวน 15,266 แห่ง หรือร้อยละ 84.09 ปฏิบัติไม่ถูกต้อง จำนวน 2,888 แห่ง หรือร้อยละ 15.91 โดยประเภทอุตสาหกรรมที่มีอัตราการปฏิบัติไม่ถูกต้องมากที่สุด ได้แก่ การผลิต ร้อยละ 26.80 รองลงมาคือ ประเภทการทำเหมืองแร่

เหมืองหิน ร้อยละ 24.35 และการก่อสร้าง ร้อยละ 21.26 ตามลำดับ

การประสบอันตราย/เจ็บป่วยจากการทำงาน ในช่วงปี 2548 มีการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน จำนวน 214,205 คน โดยส่วนใหญ่เป็นการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยในสถานประกอบการขนาดกลางที่มีลูกจ้าง 200 – 499 คน จำนวน 41,989 คน หรือร้อยละ 19.60 และสาเหตุการประสบอันตรายส่วนใหญ่มีสาเหตุจากวัตถุหรือสิ่งของตัด/บาด/ตำแทง จำนวน 51,882 คน หรือร้อยละ 24.19 ส่วนประเภทความร้ายแรงนั้น จะหยุดงานไม่เกิน 1 วันสูงสุด

การเกิดข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาทแรงงาน และข้อขัดแย้ง ในช่วงปี 2548 มีการแจ้งข้อเรียกร้อง 205 แห่ง 214 ครั้ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 160,957 คน เป็นกิจการเอกชน 189 แห่ง ร้อยละ 92.2 หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ 8 แห่ง ร้อยละ 3.9 และข้อเรียกร้องสามารถยุติได้โดยระบบทวิภาคีโดยตกลงกันได้ 108 แห่ง และถอนข้อเรียกร้อง 5 แห่ง

สำหรับข้อเรียกร้องที่ไม่สามารถตกลงได้และเกิดข้อพิพาทแรงงานมีจำนวน 72 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 27,554 คน โดยพนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงานสามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทแรงงานจนยุติได้จำนวน 67 แห่ง ร้อยละ 93.05 ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 26,726 คน และยังไม่ยุติจำนวน 5 แห่ง มีลูกจ้างเกี่ยวข้อง 828 คน

ส่วนข้อขัดแย้งระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างที่เกิดในสถานประกอบการมีจำนวน 104 แห่ง 104 ครั้ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 64,762 คน และสามารถดำเนินการแก้ไขให้ลูกจ้าง นายจ้าง ตกลงกันได้ยุติทั้ง 92 แห่ง 92 ครั้ง

การเลิกจ้างแรงงาน มีสถานประกอบการ กิจการที่เลิกกิจการ จำนวน 21,955 แห่ง ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 180,071 คน ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็ก 1-9 คน โดยมีสัดส่วนร้อยละ 88.71 (19,476 แห่ง) ลูกจ้างถูกเลิกจ้างจำนวน 37,185 คน หรือร้อยละ 20.65 ของจำนวนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างทั้งหมด

การสวัสดิการ มีการส่งเสริมให้บริการด้านสวัสดิการแรงงานนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด 7,203 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 613,610 คน การให้บริการเงินกู้กองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ 7 แห่ง ผู้ใช้แรงงานได้รับบริการ 7,779 คน ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับสวัสดิการแรงงานให้แก่ นายจ้าง ลูกจ้าง จำนวน 87 ครั้ง 5,429 คน และจัดการรณรงค์ 44 ครั้ง ผู้ใช้แรงงานได้รับประโยชน์ 22,657 คน

การประกันสังคม ข้อมูล ณ เดือน ธันวาคม 2548 พบว่ามีสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคม จำนวน 362,559 แห่ง ผู้ประกันตนทั้งสิ้น 8,225,477 คน และมีสถานพยาบาลในสังกัดประกันสังคมที่เป็นสถานพยาบาลของรัฐบาลจำนวน 147 แห่ง ร้อยละ 53.65 และสถานพยาบาลเอกชน 127 แห่ง ร้อยละ 46.35 ของสถานประกอบการทั้งหมด

กองทุนประกันสังคม ข้อมูล ณ เดือน พฤศจิกายน 2548 มีเงินกองทุน 354,964 ล้านบาท จำนวนผู้ใช้บริการมีจำนวน 2,757,808 คน หรือร้อยละ 33.53 ของผู้ประกันตนทั้งหมด ประเภทประโยชน์ทดแทนที่ผู้ประกันตนใช้บริการสูงสุด ได้แก่ กรณีเจ็บป่วย มีจำนวน 1,463,113 คน หรือร้อยละ 53.05 ของผู้ใช้บริการทั้งหมด และการจ่ายเงินกรณีเจ็บป่วยมีการจ่ายเงินสูงสุด ถึง 11,593.49 ล้านบาท หรือร้อยละ 58.35 ของเงินประโยชน์ทดแทนที่จ่าย

ภาวะเศรษฐกิจโดยรวม ปี 2548

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ระบุเศรษฐกิจปี 2548 คาดว่าน่าจะขยายตัวได้ประมาณ 4.5% จากปีก่อนโดยปัจจัยด้านอัตราเงินเฟ้อในปี 2548 นั้น ตามที่ ธปท. คาดการณ์เงินเฟ้อทั่วไปก็จะอยู่ที่ประมาณ 3.5-5% ส่วนเงินเฟ้อพื้นฐานอยู่ที่ 2-3% โดยเพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 4.5 และ 1.6 ตามลำดับ เศรษฐกิจของประเทศชะลอตัวลง เกือบทุกด้านทั้งดัชนีการผลิต การบริโภค

และการลงทุนที่ขยายตัวลดลง จากปี 2547 ส่วนภาคบริการหดหนักจำนวนนักท่องเที่ยว ลดลง 2.5% โดยปัจจัยหลักมาจากปัญหาภัยแล้ง ราคาน้ำมัน อัตราดอกเบี้ยขาขึ้นและผลพวงมาจากกรณีพิพาทกับจีน ส่วนปัญหาการเมืองกระทบความเชื่อมั่นเล็กน้อย และตลอดทั้งปี 2548 เงินบาทเฉลี่ยอยู่ที่ 40.29 บาท ต่อดอลลาร์ สหรัฐ. ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ย 40.28 บาท ในปี 2547

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย (GDP) ของไทย

	2547	2547				2548 ^P	2548			
		Q1	Q2	Q3	Q4		Q1	Q2	Q3	Q4
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	6.1	6.7	6.4	6.1	5.3	4.5	3.3	4.4	5.3	-

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

: ธนาคารแห่งประเทศไทย

Q = ไตรมาส

P = ข้อมูลเบื้องต้น

ในส่วนของการผลิตภาคเกษตรของปี 2548 แม้ว่ารายได้เกษตรกรจะขยายตัวดีขึ้นกว่าในปีที่ผ่านมา โดยเพิ่มขึ้น 20.2% เทียบกับ 17% ในปีก่อน แต่หากพิจารณาจากผลผลิตภาคเกษตรแล้ว จะพบว่าผลผลิตสินค้าเกษตรหดตัวลงมาจากปีก่อนโดยหดตัวลงถึง 3.1% เทียบกับปีก่อนที่ยังขยายตัวได้ในอัตรา 0.5% โดยรายได้ที่ดีขึ้นนั้น เป็นผลมาจากราคาสินค้าเกษตรที่ปรับตัวดีขึ้น ส่วนดัชนีการบริโภคภาคเอกชนในปี 2548 ขยายตัวเพียง 0.6%

ลดลงจากปี 2547 ที่ดัชนีขยายตัวถึง 3.9% อย่างมากโดยเป็นการชะลอตัว ซึ่งเป็นผลมาจากการระมัดระวังการใช้จ่ายของประชาชน อันเนื่องมาจากการที่ราคาน้ำมันอยู่ในระดับสูง ทำให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นอีกทั้งยังได้รับผลมาจากอัตราดอกเบี้ยขาขึ้นด้วย ซึ่งการอุปโภค ที่ลดลงนี้มีความสอดคล้องกับดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่ลดลงมาตั้งแต่ต้นปี

อัตราเงินเฟ้อทั่วไป และอัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน ประเทศไทย ปี 2548

เทียบกับระยะเดียวกันของปี 2547 (Year on Year)

(2545 = 100)

ร้อยละ

	น้ำหนัก	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.- ธ.ค. 2548	ม.ค.- ธ.ค. 2547
ดัชนีผู้บริโภค ทั่วไป (Headline Inflation)	100.00	2.7	2.5	3.2	3.6	3.7	3.8	5.3	5.6	6.0	6.2	5.9	5.8	4.5	2.7
หมวดอาหารและ เครื่องดื่ม	36.06	4.3	3.8	4.0	3.6	3.6	3.7	4.3	5.4	6.6	7.0	7.1	5.5	5.0	4.5
หมวดที่ไม่ใช่ อาหารและ เครื่องดื่ม	63.94	1.8	1.7	2.7	3.4	3.6	3.9	5.9	5.6	5.7	5.9	-2.7	6.0	3.6	1.6
เครื่องนุ่งห่มและ รองเท้า	3.40	0.4	0.4	0.3	0.3	0.4	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	1.7	0.5	0.5	0.2
เคหสถาน	23.86	1.3	0.6	0.8	0.9	0.9	1.2	1.2	1.3	1.3	1.7	4.5	1.8	1.5	0.5
การตรวจรักษาและ บริการส่วนบุคคล	6.04	1.2	1.3	1.4	1.7	2.0	2.1	2.4	2.3	2.2	1.6	19.6	1.5	3.3	1.5
พาหนะ การขนส่ง และสื่อสาร	21.99	3.1	3.4	6.0	7.9	9.3	9.3	14.6	13.6	12.7	13.1	-7.6	13.3	8.3	4.1
การบันเทิง การ อ่าน และการศึกษา	5.82	2.7	2.7	2.7	2.8	0.4	0.3	0.2	0.2	0.1	0.1	-0.5	0.1	1.0	1.6
ยาสูบและเครื่องดื่ม มีแอลกอฮอล์	2.83	-0.1	0.2	0.1	0.1	0.3	0.4	0.6	0.7	1.8	2.8	10.8	9.8	2.3	-0.8
ดัชนีผู้บริโภค พื้นฐาน (Core Inflation)	75.95	0.7	0.6	0.8	0.8	1.2	1.3	1.9	2.3	2.3	2.4	2.4	2.6	1.6	0.4
กลุ่มอาหารและ พลังงาน	24.05	8.2	7.5	9.6	10.6	10.1	10.5	14.2	14.2	15.7	16.6	15.2	14.3	12.3	9.2
อาหารสด	15.00	8.3	7.2	7.1	5.9	6.4	6.4	7.6	9.6	12.1	13.2	13.6	9.6	9.0	9.4
พลังงาน	9.05	7.6	7.8	13.5	18.3	16.2	17.2	25.2	21.8	21.7	22.1	17.9	22.3	17.7	9.0

ที่มา : สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

รวบรวมโดย: ฝ่ายวิจัยเศรษฐกิจมหภาค บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด

เสถียรภาพโดยรวมของเศรษฐกิจ อยู่ในเกณฑ์ดี โดยราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่เร่งสูงขึ้นตั้งแต่ช่วงกลางปี 2548 เป็นปัจจัยสร้างแรงกดดันเงินเฟ้อด้านอุปทาน และการที่เศรษฐกิจไทยขยายตัวอย่างต่อเนื่องตลอดปีที่ผ่านมาก่อให้เกิดแรงกดดันเงินเฟ้อด้านอุปสงค์ ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นมาก หลังจากช่วงกลางปี 2548 อย่างไรก็ดี ในช่วงปลายปี ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกได้ปรับลดลงและเริ่มทรงตัว ประกอบกับการติดตามดูแลราคาสินค้าอย่างใกล้ชิดของทางการ เป็นปัจจัยที่ทำให้อัตราเงินเฟ้อทั่วไปลดลงในช่วงปลายปี ทั้งนี้ ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกที่ปรับลดลงและเริ่มทรงตัวมีส่วนทำให้การปรับขึ้นราคาสินค้าอื่นๆ นอกเหนือจากสินค้าหมวดพลังงานและอาหารสด เป็นไปได้ยากขึ้น ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานค่อนข้างทรงตัวในช่วงปลายปี

หากพิจารณาในด้านการบริการแล้ว ก็พบว่าในปี 2548 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีจำนวนลดลงจากปีก่อน อย่างมาก โดยมีจำนวน 11,364,000 คน ซึ่งลดลงจากปีก่อนที่มีจำนวนนักท่องเที่ยว 11,651,000 คน หรือคิดเป็นอัตราการลดลง ถึง 2.5% จากปี 2547 ที่ขยายตัวได้ถึง 16.5% การชะลอตัวของทุกภาคเศรษฐกิจในประเทศนี้ส่งผลกระทบไปยังด้านการส่งออกของไทย ทำให้การส่งออกในปี 2548 ขยายตัวได้น้อยลงจากปีก่อนหน้าโดยขยายตัวเพียง 15% ลดลงจากปีก่อนที่ขยายตัวได้ถึง 21.6% ส่วนการนำเข้าในปี 2548 ยังขยายตัวได้ในอัตรา ใกล้เคียงกับปีก่อน โดยขยายตัว 26% เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีก่อนที่

ขยายตัวได้ในอัตรา 25.7% ส่งผลให้ดุลการค้าในปี 2548 ทั้งปี ขาดดุลเป็นจำนวน 8,578 ล้านดอลลาร์ การขาดดุลการค้าเป็นจำนวนมาก ประกอบกับภาคการท่องเที่ยวที่หดตัวลงอย่างมาก ทำให้ฐานะดุลบัญชีเดินสะพัดในปี 2548 ขาดดุลเป็นจำนวนถึง 3,714 ล้านดอลลาร์ ซึ่งเป็นการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด เป็นปีแรกในรอบ 8 ปี หลังจากปี 2540 ซึ่งเป็นปีที่ประเทศไทยประสบวิกฤติเศรษฐกิจ

ธนาคารแห่งประเทศไทยระบุเศรษฐกิจในปี 2549 จะขยายอยู่ที่ 4.75-5.75% ปัจจัยหลักที่ช่วยให้เศรษฐกิจขยายตัวได้ดีขึ้นคือการส่งออกซึ่งมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องเพราะเศรษฐกิจโลกยังขยายตัวได้ดี และส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการลงทุนในโครงการเมกะโปรเจกต์ของภาครัฐและเอกชน ซึ่งงบประมาณ มีประมาณ 135,000 ล้านบาท หรือคิดเป็น 53% ของงบประมาณทั้งหมดของประเทศในปีนี้

การขยายตัวของเศรษฐกิจด้านการผลิตในปี 2549 มีแนวโน้มขยายตัวได้ดี ในส่วนของภาคเกษตรในปีนี้นี้ยังไม่มีสัญญาณภัยแล้งเหมือน ปีก่อนหน้า ขณะที่ด้านการประมงก็แข่งขันได้ดีขึ้น ส่วนภาคการบริการนั้นได้รับปัจจัยจากการก่อสร้างที่อยู่อาศัยที่ขยายตัวดีขึ้น ความต้องการในประเทศที่มีแนวโน้มดีขึ้น แนวโน้มการค้าส่ง ค้าปลีก ขยายได้ดีตามการขยายตัวของภาคเกษตรและอุตสาหกรรม รวมทั้งภาคการท่องเที่ยวที่ปรับตัวดีขึ้นเนื่องจากไม่มีเหตุการณ์ผิดปกติเหมือนในปีที่ผ่านมา

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

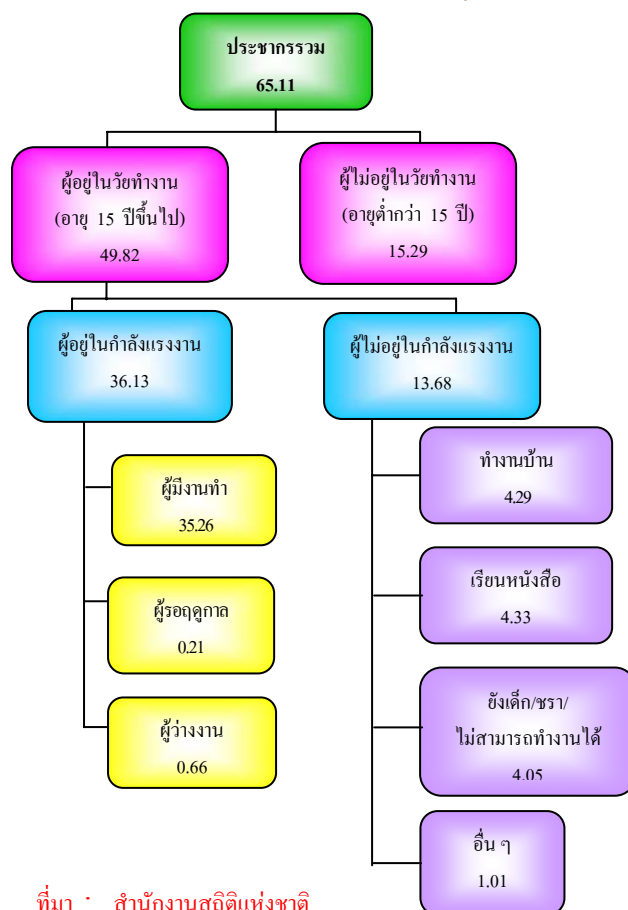
สถานการณ์แรงงาน

1) กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ดำเนินการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรทั่วประเทศ โดยจัดทำข้อมูลเป็นรายไตรมาส กระทรวงแรงงานจึงได้นำข้อมูลรายไตรมาสที่สำนักงานสถิติแห่งชาติสำรวจและเผยแพร่มาจัดทำเป็นค่าเฉลี่ยทั้งปี (มกราคม—ธันวาคม 2548) โดยคำนวณค่าเฉลี่ยของข้อมูลไตรมาส 1 ถึงไตรมาส 4 (ผลรวมข้อมูลไตรมาส 1—4/4) ดังนั้นการนำเสนอข้อมูลกำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน ในสถานการณ์แรงงานฉบับปี 2548 นี้จึงเป็นการนำเสนอค่าเบื้องต้น หรือค่าประมาณการจากผลการศึกษา และผลจากการคำนวณ พบว่า ประเทศไทยมีประชากรทั้งสิ้น 65.11 ล้านคน โดยสัดส่วนของประชากรเพศชายมีน้อยกว่าเพศหญิงเล็กน้อยคือเพศชาย มีจำนวน 32.20 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 49.45 ขณะที่เพศหญิงมี 32.91 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 50.55 โดยประชากรทั้งหมดพบว่าเป็นผู้อยู่ในวัยทำงานหรืออายุ 15 ปีขึ้นไปมีจำนวน 49.82 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 76.5 ขณะที่ผู้มีอายุต่ำกว่า 15 ปี มี 15.29 ล้านคน (ร้อยละ 23.5) ดังปรากฏในตารางแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิ 1 โครงสร้างประชากร ปี 2548

หน่วย : ล้านคน

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : เป็นค่าเฉลี่ย 4 ไตรมาส

สำหรับกลุ่มผู้อยู่ในวัยทำงาน หมายถึงผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งมีจำนวน 49.82 ล้านคน พบว่าเป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 36.13 ล้านคน จำแนกเป็นผู้มีงานทำ 35.26 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 97.58 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด ขณะที่เป็นผู้ว่างงาน 0.63 แสนคน หรือร้อยละ 1.83 ของกำลังแรงงานและผู้รอฤดูกาล 0.21 แสนคน (ร้อยละ 0.59) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาอัตราการมีงานทำในภาพรวม ซึ่งคำนวณจากสัดส่วน

ผู้มีงานทำต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานมีอัตราร้อยละ 97.58 นั้นหมายความว่าผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 100 คน จะมีงานทำประมาณ 98 คน และ หากเปรียบเทียบการมีงานทำระหว่างเพศจะ พบว่า เพศหญิงมีอัตราส่วนของการมีงานทำ หรืออัตราการจ้างงานใกล้เคียง เพศชาย (คำนวณจากผู้มีงานทำจำแนกเพศต่อผู้อยู่ใน กำลังแรงงานจำแนกเพศ) กล่าวคือเพศชายมี อัตราการมีงานทำร้อยละ 97.65 ขณะที่เพศหญิงมี ร้อยละ 97.49 ส่วนอัตราว่างงานซึ่งคำนวณจาก ผู้ว่างงานต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานมีอัตรา 1.83 โดยที่เพศชายมีอัตราการว่างงานสูงกว่าเพศหญิง คือเพศชายร้อยละ 1.94 ขณะที่เพศหญิงร้อยละ 1.71 ส่วนในกลุ่มของผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน ซึ่งมีจำนวน 13.68 ล้านคนพบว่าเป็นคนทำงาน บ้าน 4.29 ล้านคน เรียนหนังสือ 4.33 ล้านคน และเด็ก คนชราที่ไม่สามารถทำงานได้ 4.05 ล้านคน รายละเอียดตามตาราง 1

**ตาราง 1 ประชากรจำแนกตามเพศและสถานภาพ
แรงงาน ปี 2548**

หน่วย : พันคน

สถานภาพแรงงาน	ชาย	หญิง	รวม
ประชากรรวม	32,203.9	32,906.5	65,110.4
ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	24,424.3	25,392.5	49,816.8
ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	19,799.3	16,332.7	36,132.0
- ผู้มีงานทำ	19,334.7	15,922.5	35,257.2
- ผู้ว่างงาน	383.8	279.1	663.0
- กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	80.8	131.0	211.8
ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	4,624.9	9,059.9	13,684.8
- ทำงานบ้าน	155.2	4,137.8	4,293.0
- เรียนหนังสือ	2,095.5	2,235.6	4,331.1
- ยังเด็ก ขรา/ไม่	1,776.4	2,277.6	4,054.0
สามารถทำงานได้			
- อื่น ๆ	597.9	408.8	1,006.7
ประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี	7,779.6	7,514.0	15,293.6

สถานภาพแรงงาน	ชาย	หญิง	รวม
อัตราการจ้างงานต่อกำลัง แรงงาน	97.65	97.49	97.58
อัตราการว่างงาน	1.94	1.71	1.83

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ :

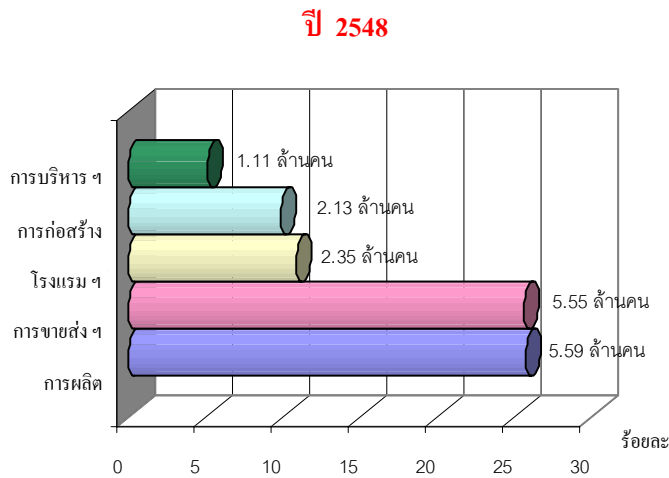
1. ค่าเฉลี่ย 4 ไตรมาส

2. อัตราการจ้างงานต่อกำลังแรงงาน = $\frac{\text{ผู้มีงานทำ} \times 100}{\text{ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน}}$

3. อัตราการว่างงาน = $\frac{\text{ผู้ว่างงาน} \times 100}{\text{ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน}}$

สำหรับผู้มีงานทำ 35.26 ล้านคน พบว่า ทำงานในภาคเกษตรกรรม 13.62 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 38.62 ทำงานนอกภาคเกษตรกรรม 21.64 ล้านคน (ร้อยละ 61.38 ของผู้มีงานทำ ทั้งหมด) เมื่อพิจารณาเฉพาะกลุ่มทำงานนอก ภาคเกษตรกรรมหรือภาคอุตสาหกรรมพบว่า เป็น ผู้ทำงานในสาขาการผลิตมากที่สุดคือจำนวน 5.59 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 25.82 รองลงมา คือ การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ฯ ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน มากคือจำนวน 5.55 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 25.66 สาขาโรงแรมและภัตตาคาร 2.35 ล้านคน ร้อยละ 10.85 สาขาการก่อสร้าง 2.13 ล้านคน (ร้อยละ 9.84) และสาขาการบริหาร ราชการ ฯ 1.11 ล้านคน ร้อยละ 5.12 ซึ่งมีสัดส่วน เท่ากับการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการ คมนาคมที่มีจำนวน 1.11 ล้านคน (ร้อยละ 5.12) (ดูรายละเอียดตารางภาคผนวก 1)

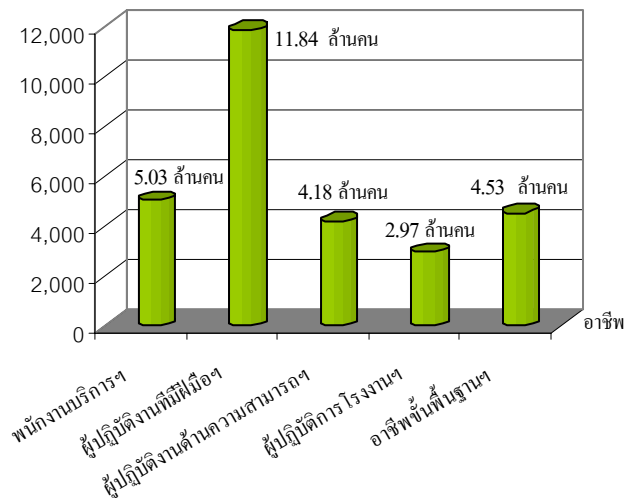
**แผนภูมิ 2 ผู้มีงานทำ จำแนกตามประเภท
อุตสาหกรรมนอกภาคเกษตร 5 อันดับแรก**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (ค่าเฉลี่ย 4 ไตรมาส)

เมื่อพิจารณาผู้มีงานทำตามอาชีพพบว่า ในปี 2548 อาชีพที่มีผู้ทำงานมากที่สุด 5 อันดับแรกคือ 1) ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตรและการประมง จำนวน 11.84 ล้านคน ร้อยละ 33.59) พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด 5.03 ล้านคน ร้อยละ 14.28 3) อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขายและให้บริการ 4.53 ล้านคน ร้อยละ 12.84 4) ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง 4.18 ล้านคน ร้อยละ 11.86 และ 5) ผู้ปฏิบัติงานโรงงานและเครื่องจักร และผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ 2.97 ล้านคน ร้อยละ 8.43 (ดูรายละเอียดตารางภาคผนวก ที่ 2)

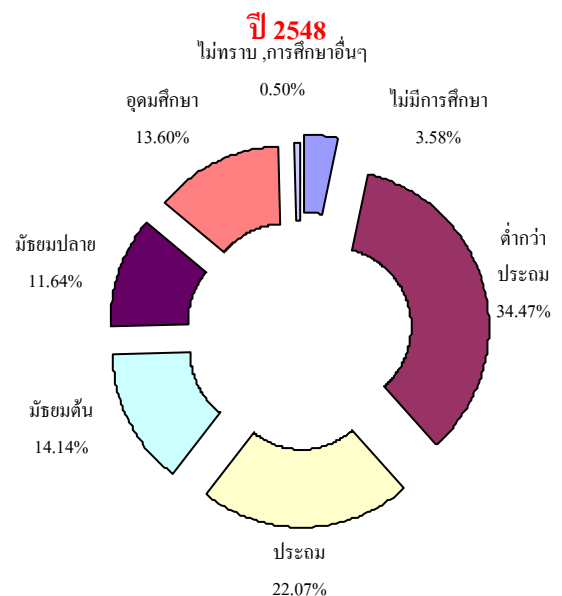
แผนภูมิ 3 ผู้มีงานทำ จำแนกตามอาชีพ

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (ค่าเฉลี่ย 4 ไตรมาส)

หากศึกษาถึงระดับการศึกษาของผู้มีงานทำพบว่าผู้มีงานทำส่วนใหญ่มีการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาจำนวน 12.15 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 34.47 รองลงมาเป็นผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และอุดมศึกษา คือมีจำนวน 7.78 ล้านคน (ร้อยละ 22.07) 5.0 ล้านคน (ร้อยละ 14.14) และ 4.80 ล้านคน (ร้อยละ 13.60) ตามลำดับ

แผนภูมิ 4 ผู้มีงานทำ จำแนกตามระดับการศึกษา

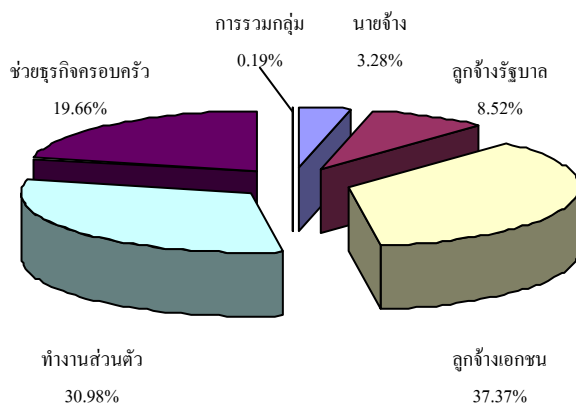
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (ค่าเฉลี่ย 4 ไตรมาส)

สำหรับสภาพการทำงานของผู้มีงานทำพบว่าส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างเอกชน กล่าวคือ ร้อยละ 37.37 (13.18 ล้านคน) เป็นลูกจ้างเอกชน รองลงมาทำงานส่วนตัว และช่วยธุรกิจครอบครัว มีอัตราร้อยละ 30.98 (10.92 ล้านคน) และร้อยละ 19.66 (6.93 ล้านคน) ส่วนผู้มีงานทำที่มีสถานภาพเป็นนายจ้างมีเพียงร้อยละ 3.28 (1.16 ล้านคน)

แผนภูมิ 5 ผู้มีงานทำจำแนกตามสถานภาพ

การทำงาน ปี 2548

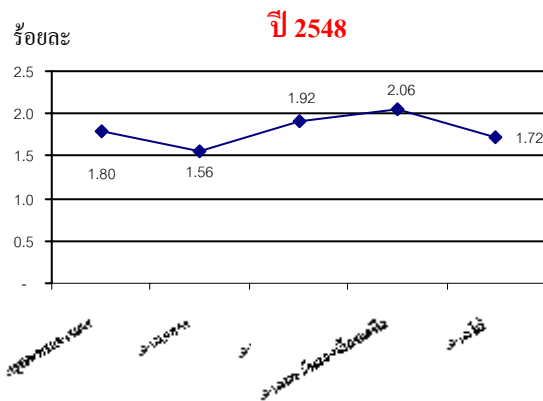

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (ค่าเฉลี่ย 4 ไตรมาส)

ในประเด็นของผู้ว่างงาน พบว่าจำนวนผู้ว่างงานทั่วประเทศมีประมาณ 6.63 แสนคน โดยภูมิภาคที่มีจำนวนผู้ว่างงานสูงสุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 2.38 แสนคน รองลงมาคือภาคกลางและภาคเหนือ ประมาณ 1.38 แสนคน และ 1.28 แสนคน ตามลำดับ ภูมิภาคที่มีผู้ว่างงานน้อยที่สุดคือกรุงเทพมหานคร จำนวนประมาณ 7.7 หมื่นคน และเมื่อพิจารณาอัตราการว่างงานโดยการคำนวณจากจำนวนผู้ว่างงานต่อกำลังแรงงานปัจจุบันหรือผู้อยู่ในกำลังแรงงาน จะพบว่าอัตราการว่างงานภาพรวมของประเทศในปี 2548 (มกราคม – ธันวาคม 2548) มีอัตราร้อยละ 1.83

เมื่อพิจารณาสัดส่วนผู้ว่างงานแต่ละภูมิภาคต่อกำลังแรงงานในแต่ละภูมิภาคพบว่า ภูมิภาคที่มีอัตราการว่างงานสูงสุดได้แก่ ภาคตะวันออก เฉียงเหนือมีอัตราว่างงานร้อยละ 2.06 รองลงมาคือภาคเหนือ กรุงเทพมหานคร และภาคใต้ คืออัตรา 1.92 1.80 และ 1.72 ตามลำดับ ส่วนภาคที่มีอัตราการว่างงานน้อยที่สุดคือภาคกลาง มีอัตราร้อยละ 1.56 (แผนภูมิ 6) ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร และพื้นที่การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสามารถทำการเพาะปลูกได้เฉพาะฤดูกาลเกษตร เมื่อผ่านพ้นฤดูกาลเกษตรหรือเพาะปลูกจะมีการเคลื่อนย้ายแรงงาน สู่มืองหรือภาคอุตสาหกรรม อัตราการว่างงานจึงมีสัดส่วนที่สูงกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ขณะที่ภาคกลางมีลักษณะพื้นที่ที่สามารถทำการเพาะปลูกได้ตลอดปี เนื่องจากแหล่งน้ำและระบบชลประทานดี ขณะเดียวกันเป็นพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมหรือนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่จำนวนมาก เช่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สมุทรปราการ ปทุมธานี เป็นต้น จึงทำให้อัตราการว่างงานมีน้อยที่สุด

แผนภูมิ 6 อัตราว่างงานจำแนกตามภูมิภาค

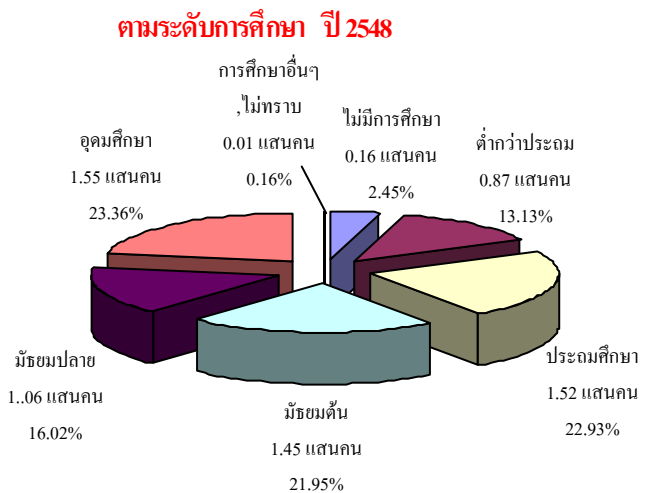
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (ค่าเฉลี่ย 4 ไตรมาส)

$$\text{อัตราว่างงาน} = \frac{\text{ผู้ว่างงาน} \times 100}{\text{ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน}}$$

นอกจากนี้ยังพบว่าระดับการศึกษาที่มีผู้ว่างงานสูงสุดคือ ระดับอุดมศึกษามีจำนวน 1.55 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 23.36 ของผู้ว่างงานทั้งหมด รองลงมาคือระดับประถมศึกษาประมาณ 1.52 แสนคน (ร้อยละ 22.93 ของผู้ว่างงานทั้งหมด) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นประมาณ 1.45 แสนคน (ร้อยละ 21.95) ประเด็นที่น่าสนใจคือ ผู้ว่างงานที่ไม่มีการศึกษาและต่ำกว่าประถมศึกษาที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือมีจำนวนรวมเพียง 1.03 แสนคน (ร้อยละ 15.58) เท่านั้น แสดงให้เห็นว่าตลาดแรงงานต้องการแรงงานระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าซึ่งสอดคล้องกับความต้องการแรงงานต่างด้าวที่มีมากและยัง无法满足สนองต่อความต้องการของนายจ้างได้เพียงพอ ผู้ว่างงานกลุ่มนี้จึงน่าจะเป็นโอกาสในการทดแทนแรงงานต่างด้าวที่ขาดแคลนได้ทางหนึ่ง สำหรับระดับอุดมศึกษาที่พบว่ามีอัตราการว่างงานสูงสุดเมื่อเทียบกับระดับการศึกษาอื่น ๆ นั้นมีผลการศึกษาของกรมการจัดหางานเรื่อง สาเหตุของการว่างงานในเชิงโครงสร้างของผู้มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา

พบว่า การว่างงานในเชิงโครงสร้างของผู้มีการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สมัครใจออกหางานทำมีสาเหตุหลักมาจาก 1) การเลือกงาน เพราะต้องการงาน ที่ตรงกับความรู้ความสามารถของตนเองมากกว่าตำแหน่งงานว่างที่มีอยู่ 2) ผู้หางานทำไม่มีความชำนาญในตำแหน่งงานว่างนั้น และ 3) ระยะทางจากที่พักไปยังที่ทำงานไกล สาเหตุเหล่านี้จึงน่าจะสนับสนุนเหตุผลที่ว่าระดับอุดมศึกษามีการว่างงานสูงสุด

แผนภูมิ 7 ผู้ว่างงานและอัตราการว่างงานจำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2548

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (ค่าเฉลี่ย 4 ไตรมาส)

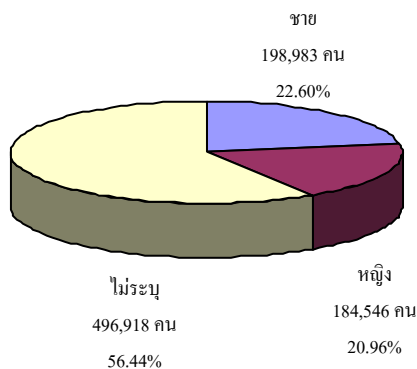
2) การส่งเสริมการมีงานทำ

2.1 การจัดหางานในประเทศ

กรมการจัดหางานได้ดำเนินการให้บริการจัดหางานในประเทศ แก่ประชาชนทั่วไป สำหรับในช่วงปี 2548 (มกราคม – ธันวาคม 2548) นายจ้างได้แจ้งความต้องการแรงงานผ่านกรมการจัดหางาน โดยมีตำแหน่งงานว่างที่แจ้งทั้งสิ้น 880,447 อัตรา เป็นชาย 198,983 อัตรา หญิง 184,546 อัตรา ไม่ระบุเพศ 496,918 อัตรา ตำแหน่งงานว่างส่วนใหญ่ไม่ได้ระบุเพศ ซึ่งมีถึงร้อยละ 56.44 แสดงให้

เห็นว่านายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการส่วนใหญ่พิจารณาเห็นว่าตำแหน่งงานที่รับสามารถปฏิบัติได้ไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือชายก็ตาม

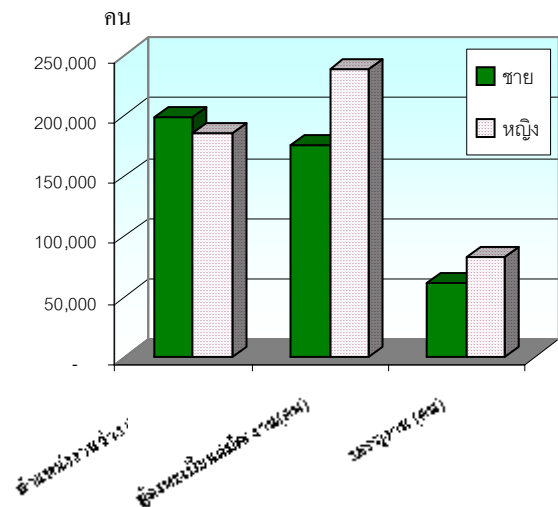
แผนภูมิ 8 ตำแหน่งงานว่างแยกตามเพศ ปี 2548

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ในส่วนผู้มาลงทะเบียนสมัครงานพบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 413,389 คน เป็นชาย 175,231 คน คิดเป็นร้อยละ 42.39 และเป็นหญิง 238,158 คน คิดเป็นร้อยละ 57.61 สำหรับการบรรจุงานสัดส่วนของเพศหญิงจะได้รับการบรรจุงานมากกว่าเพศชาย กล่าวคือผู้บรรจุงานที่เป็นเพศหญิงมีสัดส่วนร้อยละ 57.43 (83,662 คน) ขณะที่เพศชายมีร้อยละ 42.57 (62,015 คน) ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สอดคล้องกับจำนวนผู้สมัครงานที่มีเพศหญิงมากกว่าชาย (ดูรายละเอียดในตารางภาคผนวก 4)

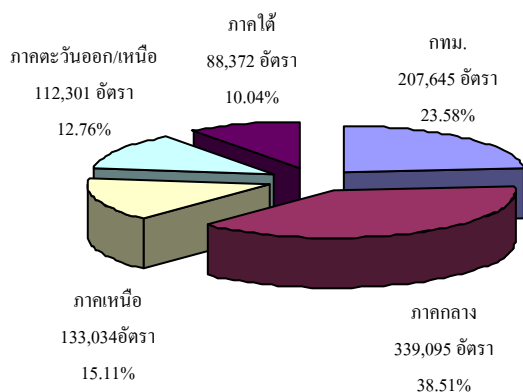
แผนภูมิ 9 ตำแหน่งงานว่าง / ผู้สมัครงาน/ และการบรรจุงานจำแนกรายเพศ ปี 2548

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาตามพื้นที่จะพบว่าตำแหน่งงานว่างส่วนใหญ่จะอยู่ที่ภาคกลาง ซึ่งมีถึงร้อยละ 38.51 (339,095 อัตรา) ของตำแหน่งงานว่างทั้งหมด ทั้งนี้เป็นเพราะโรงงานอุตสาหกรรมและธุรกิจต่าง ๆ ตั้งอยู่ในเขตภาคกลางเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา จึงทำให้มีความต้องการแรงงานมาก รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 23.58 (207,645 อัตรา) และที่น้อยที่สุดในพื้นที่ภาคใต้คือ ร้อยละ 10.04 (88,372 อัตรา) ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ยังคงมีอยู่ซึ่งส่งผลกระทบกับตำแหน่งงานว่างนั่นเอง

แผนภูมิ 10 ตำแหน่งงานว่างจำแนกตามภูมิภาค ปี 2548

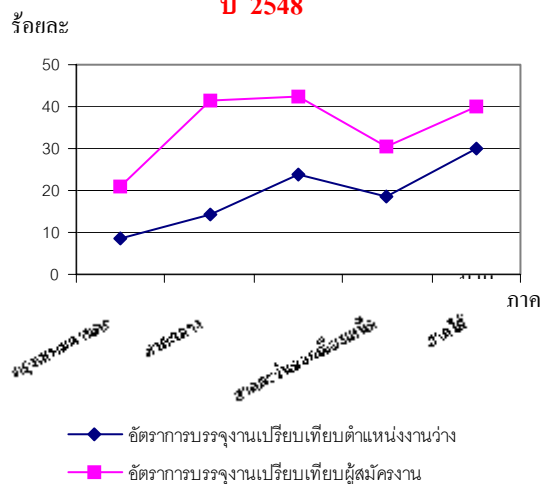
ที่มา : กรมการจัดหางาน

ในส่วนการสมัครงาน ภูมิภาคที่มีการสมัครงานสูงสุดสอดคล้องกับตำแหน่งงานว่างคือ ภาคกลาง ร้อยละ 28.51 (117,858 คน) รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 21.12 (87,321 คน) น้อยที่สุดคือภาคใต้ ร้อยละ 15.90 (65,719 คน) สำหรับผลการบรรจุนพบว่าการบรรจุนในพื้นทีภาคกลางสูงสุดคือ ร้อยละ 33.42 (48,691 คน) รองลงมาคือภาคเหนือร้อยละ 21.55 (31,387 คน) (รายละเอียดปรากฏในตารางภาคผนวก 4)

จากข้อมูลข้างต้นเมื่อกำนวณหาอัตราการบรรจุนเปรียบเทียบกับตำแหน่งงานว่างทีมีพบว่า มีอัตราการบรรจุนต่อตำแหน่งงานว่างเป็นร้อยละ 9.50 โดยภาคทีมีอัตราการบรรจุนต่อตำแหน่งงานว่างสูงสุดคือ ภาคใต้ ร้อยละ 29.82 ขณะที่กรุงเทพมหานครมีอัตราการบรรจุนต่อตำแหน่งงานว่างต่ำสุดคือร้อยละ 8.78 หากเปรียบเทียบผู้ได้รับบรรจุนกับผู้สมัครพบว่าภาคเหนือมีอัตราการบรรจุนเมื่อเทียบกับผู้สมัครงานสูงสุดคือร้อยละ 42.55 รองลงมาคือภาคกลางร้อยละ 41.31 และภาคใต้ร้อยละ

40.09 และภาคทีมีอัตราการบรรจุนต่อตำแหน่งงานว่างต่ำสุดคือ กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 20.87 รายละเอียดข้อมูลปรากฏในตารางภาคผนวกที 4

แผนภูมิ 11 อัตราการบรรจุนเปรียบเทียบตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน จำแนกรายภาค ปี 2548

ที่มา : กรมการจัดหางาน

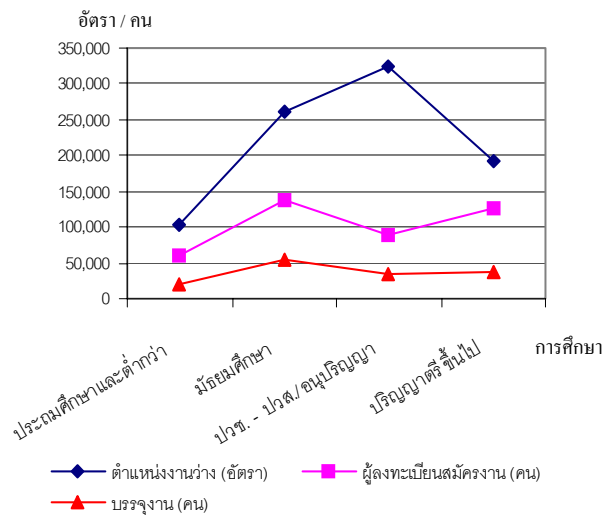
หมายเหตุ :

1. อัตราการบรรจุน = $\frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจุน} \times 100}{\text{ต่อผู้สมัครงาน}}$
2. อัตราการบรรจุน = $\frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจุน} \times 100}{\text{ต่อตำแหน่งงานว่าง}}$

เมื่อพิจารณาดำแหน่งงานว่างตามระดับการศึกษาพบว่า ตำแหน่งงานว่าง ส่วนใหญ่เป็นตำแหน่งระดับปวช. – ปวส./ อนุปริญญา มากทีสุด ร้อยละ 36.67 (322,841 อัตรา) รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 29.71 (261,594 อัตรา) และปริญญาตรีขึ้นไปร้อยละ 13.48 (118,668 อัตรา) ขณะที่ผู้สมัครงานส่วนใหญ่เป็นผู้ทีมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา สูงสุด ร้อยละ 33.44 (138,298 คน) และระดับปริญญาตรีขึ้นไป 29.77 (123,079 คน) ส่วนผู้บรรจุนในระดับมัศึกษามีมากที่สุด

จำนวน 55,682 คน (ร้อยละ 38.22) เมื่อเทียบกับระดับการศึกษาอื่น ๆ ประเด็นที่น่าสนใจคือช่องว่างระหว่างตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงานและผู้บรรจงานในระดับ ปวช. ปวส. อนุปริญญา มีสูงมาก แสดงให้เห็นว่าผู้จบระดับการศึกษาระดับนี้มีโอกาสเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อีกมาก (รายละเอียดในตารางภาคผนวก 5)

**แผนภูมิ 12 ตำแหน่งงานว่าง/ผู้สมัครงาน/บรรจงาน
จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2548**

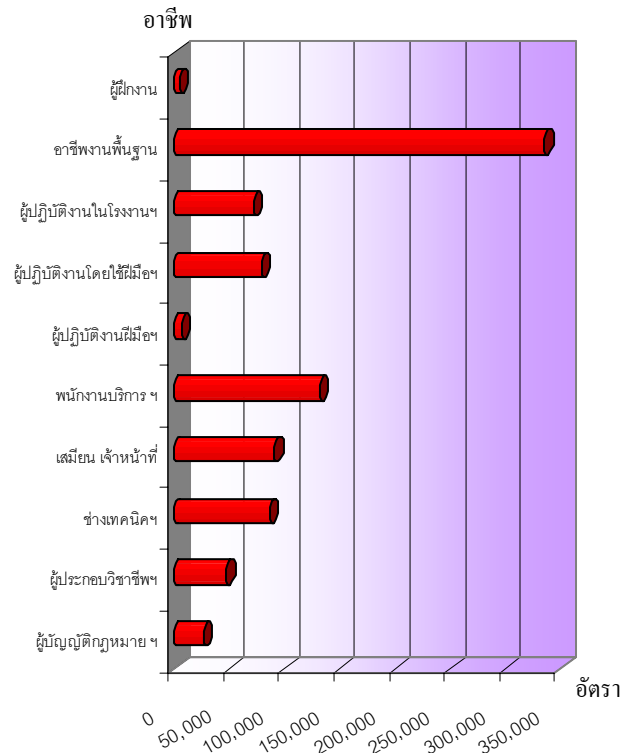

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ในด้านอาชีพพบว่า อาชีพที่มีตำแหน่งงานว่างสูงสุด 5 อันดับแรกคือ อาชีพงานพื้นฐาน ได้แก่ อาชีพงานพื้นฐานต่าง ๆ ด้านการขายและการให้บริการ เช่น ผู้จำหน่ายสินค้า อาหาร ผู้ส่งเอกสาร เป็นต้น มีร้อยละ 38.05 (335,054 อัตรา) อาชีพพนักงานบริการพนักงานขายในร้านค้าและตลาด ร้อยละ 15.02 (132,200 อัตรา) เสมียน/เจ้าหน้าที่ร้อยละ 10.32 (90,825 อัตรา) ช่างเทคนิคผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องมีร้อยละ 9.78 (83,131 อัตรา) และผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ ร้อยละ 8.93 (78,611 อัตรา)

ขณะที่อาชีพที่มีผู้สมัครงานสูงสุดคืออาชีพงานพื้นฐาน 97,316 คน (ร้อยละ 23.54) รองลงมาคืออาชีพเสมียน/เจ้าหน้าที่ 96,876 คน (ร้อยละ 23.44) และมีการบรรจงานในอาชีพงานพื้นฐานสูงสุดเช่นกัน โดยมีจำนวน 46,099 คน (ร้อยละ 31.64) รองลงมาคืออาชีพเสมียนเจ้าหน้าที่ 29,280 คน (ร้อยละ 20.10) (ตารางภาคผนวกที่ 6)

**แผนภูมิ 13 ตำแหน่งงานว่าง จำแนกตามอาชีพ
ปี 2548**

ที่มา : กรมการจัดหางาน

หากศึกษาในด้านอุตสาหกรรมพบว่า อุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งงานว่างสูงสุด 3 อันดับแรกคือ การผลิต 433,529 อัตรา (ร้อยละ 49.24) การขายส่ง ขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ 174,914 อัตรา (ร้อยละ 19.87) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า

และบริการทางธุรกิจ 85,793 อัตรา (ร้อยละ 9.74) ซึ่งสอดคล้องกับการบรรจุนานที่พบว่าอุตสาหกรรมที่บรรจุนานได้สูงสุดคือ การผลิต 62,365 คน (ร้อยละ 42.52) การขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ ฯ 35,554 คน (ร้อยละ 24.24) และบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ 9,964 คน (ร้อยละ 6.79)

ตาราง 2 แสดงจำนวนตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุนานจำแนกตามอุตสาหกรรม ปี 2548 (3 อันดับแรก)

ประเภทอุตสาหกรรม	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	บรรจุนาน (คน)
1. การผลิต	433,529	62,365
2. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	174,914	35,554
3. บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	85,793	9,964

ที่มา : กรมการจัดหางาน

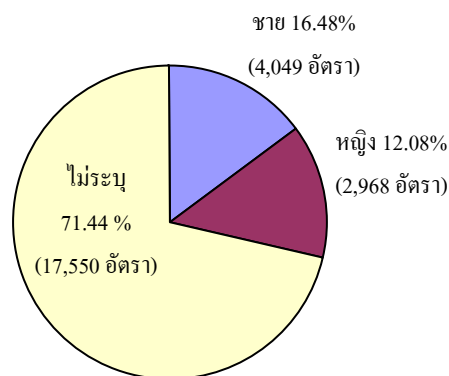
ช่วงอายุที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 18-39 ปี โดยที่อายุ 18-24 ปี ต้องการสูงสุด 296,597 อัตรา (ร้อยละ 33.69) รองลงมาคืออายุ 25-29 ปี 264,492 อัตรา (ร้อยละ 30.04) และอายุ 30-39 ปี 191,584 อัตรา (ร้อยละ 21.76) ขณะเดียวกันผู้สมัครงานส่วนใหญ่จะมีอายุ 18-24 ปี (186,381 คน ร้อยละ 45.09) รองลงมาเป็นผู้สมัครงานที่มีอายุ 25-29 ปี และ 30-39 ปี คือ ร้อยละ 21.91 (90,564 คน) และ 19.10 (78,965 คน) ตามลำดับ ขณะที่ผู้มีอายุ

18-24 ปี ได้รับการบรรจุนานสูงสุด จำนวน 69,941 คน (ร้อยละ 48.01) (ตารางภาคผนวกที่ 8)

2.2 ความต้องการแรงงานภาคเอกชน (ผ่านหนังสือพิมพ์)

การรวบรวมความต้องการแรงงานภาคเอกชนจากหนังสือพิมพ์ 8 ฉบับได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ ไทยโพสต์ มติชน วัฏจักรฐานเศรษฐกิจ ผู้จัดการรายสัปดาห์ บางกอกโพสต์ และสมัครด่วน โดยกรมการจัดหางานพบว่า ปี 2548 (มกราคม-ธันวาคม 2548) มีสถานประกอบการประกาศรับสมัคร 1,841 แห่ง ต้องการแรงงานรวม 24,567 อัตรา ซึ่งความต้องการส่วนใหญ่คือร้อยละ 71.44 (17,550 อัตรา) ไม่ได้ระบุเพศ ส่วนเพศชายมีจำนวน 4,049 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 16.48 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับเพศหญิงที่มี 2,968 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 12.08 ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่านายจ้างหรือสถานประกอบการไม่สนใจเรื่องเพศ เนื่องจากปัจจุบันหญิงมีความสามารถและมีประสิทธิภาพในการทำงานไม่แตกต่างจากชาย

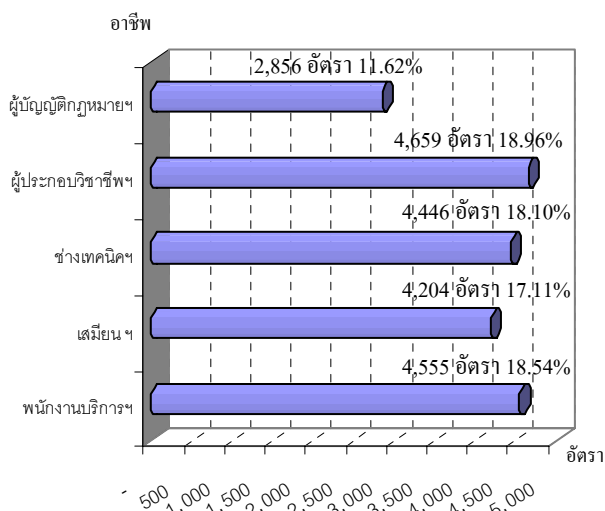
แผนภูมิ 14 ความต้องการแรงงานภาคเอกชน จำแนกตามเพศ ปี 2548

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานตามอาชีพพบว่า อาชีพที่มีความต้องการแรงงานสูงสุด 5 อันดับแรกคือ 1) ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ จำนวน 4,659 อัตรา (ร้อยละ 18.96) 2) พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด จำนวน 4,555 อัตรา (ร้อยละ 18.54) 3) ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 4,446 อัตรา (ร้อยละ 18.10) 4) เสมียน/เจ้าหน้าที่ จำนวน 4,204 อัตรา (ร้อยละ 17.11) และ 5) ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการอาวุโส ผู้จัดการ 2,856 อัตรา (ร้อยละ 11.63)

**แผนภูมิ 15 ความต้องการแรงงานภาคเอกชน
จำแนกตามประเภทอาชีพ 5 อันดับแรก ปี 2548**

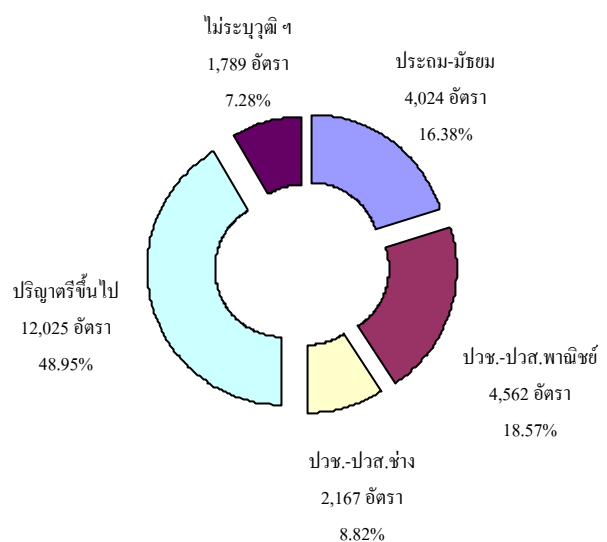

ที่มา : กรมการจัดหางาน

สำหรับความต้องการแรงงานจำแนกตามการศึกษาพบว่า สถานประกอบการที่ประกาศรับสมัครงานทางหน้าหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่ต้องการแรงงานในระดับปริญญาตรีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.95 (12,025 อัตรา) รองลงมาเป็นระดับ ปวช. – ปวส. พานิชย์ ร้อยละ 18.57 (4,562 อัตรา) ซึ่งใกล้เคียงกับ

ระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา ร้อยละ 16.38 (4,024 อัตรา) ทั้งนี้ ตำแหน่งงานที่ไม่ระบุวุฒิการศึกษามีจำนวน 1,789 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 7.28 (แผนภูมิที่ 16) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการแรงงานผ่านกรมการจัดหางานจะพบว่าจะมีความแตกต่างกันเนื่องจากการแจ้งความต้องการแรงงานผ่านกรมการจัดหางานมักจะเป็นตำแหน่งที่มีการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรีดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ขณะที่แจ้งทางหน้าหนังสือพิมพ์จะเป็นระดับปริญญาตรีขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากสถานประกอบการเห็นว่ากลุ่มเป้าหมายที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่จะใช้ช่องทางการหางานหลากหลายกว่า รวมถึงมีการติดตามงานจากหน้าหนังสือพิมพ์มากกว่าระดับอื่น ๆ ก็ได้

**แผนภูมิ 16 ความต้องการแรงงานภาคเอกชนตาม
ระดับการศึกษา ปี 2548**

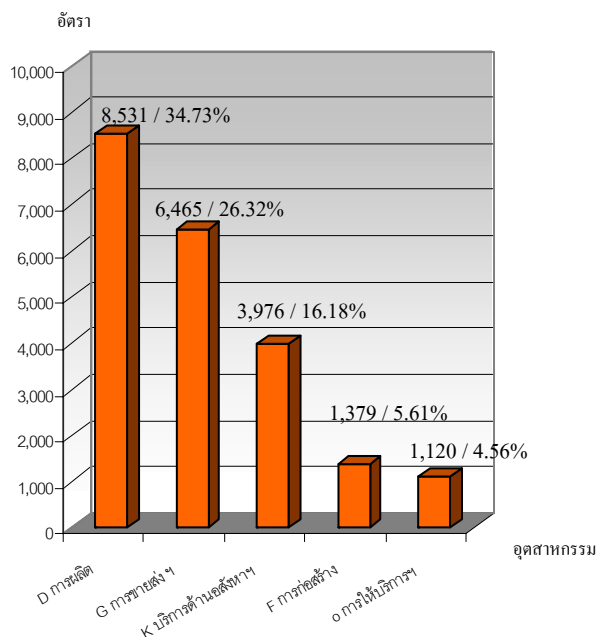

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานตามประเภทอุตสาหกรรมพบว่า อุตสาหกรรมการผลิตเป็นอุตสาหกรรมที่มีความต้องการแรงงาน

มากที่สุดคือร้อยละ 34.73 (8,531 อัตรา) รองลงมาคือประเภทการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน และบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจมีอัตราร้อยละ 26.32 (6,465 อัตรา) และ 16.18 (3,976 อัตรา) ตามลำดับ (แผนภูมิ 17) ตัวเลขข้อมูลดังกล่าวมีความสอดคล้องกับการแจ้งความประสงค์ของนายจ้างผ่านกรมการจัดหางานตามที่ได้กล่าวไว้แล้ว ที่พบว่าอุตสาหกรรมการผลิตมีความต้องการแรงงานสูงสุด รองลงมาคือการขายส่ง การขายปลีก ๆ และบริการด้านอสังหาริมทรัพย์

แผนภูมิ 17 ความต้องการแรงงานภาคเอกชนตามประเภทอุตสาหกรรม (5 อันดับแรก) ปี 2548

ที่มา : กรมการจัดหางาน

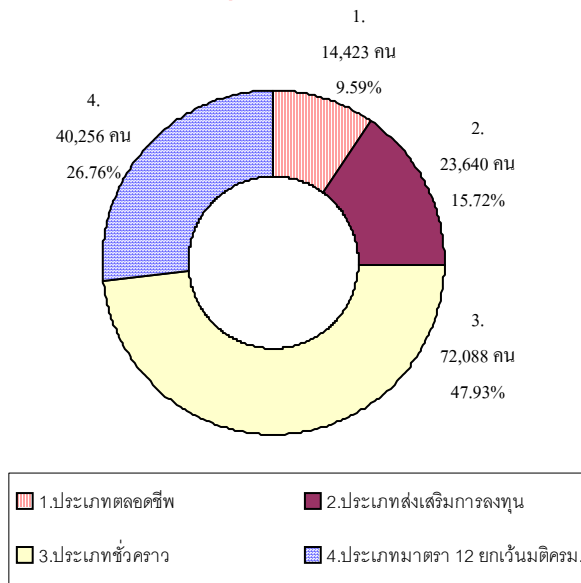
ความต้องการแรงงานข้างต้นเป็นความต้องการแรงงานที่ประกาศผ่านทางหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่เป็นความต้องการของสถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ประกอบกับสถานประกอบการบางแห่งเท่านั้นที่ใช้สื่อทางหนังสือพิมพ์เป็นช่องทางในการหาคนงาน จึงเป็นเพียงตัวเลขส่วนหนึ่งไม่อาจสรุปเป็นความต้องการในภาพรวมของประเทศได้ อย่างไรก็ตามกระทรวงแรงงานกำลังเตรียมการสำรวจความต้องการแรงงานของสถานประกอบการทั่วประเทศ เพื่อหาความต้องการ (Demand) ทั้งด้านการศึกษา ตำแหน่งงาน ฯลฯ โดยคาดว่าจะมีการรวบรวมและศึกษาวิเคราะห์ในปี 2549 เมื่อข้อมูลรวบรวมเป็นที่เรียบร้อย จะได้มีการนำเสนอให้ทราบต่อไป

2.3 แรงงานต่างด้าว

จำนวนแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ณ เดือนธันวาคม 2548 มีจำนวนทั้งสิ้น 150,407 คน โดยส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่อนุญาตให้เข้ามาอยู่ชั่วคราว จำนวน 72,088 คน (ร้อยละ 47.93) รองลงมาเป็นประเภทมาตรา 12 ยกเว้นมติกรม. และประเภทส่งเสริมการลงทุน จำนวน 40,256 และ 23,640 คน (ร้อยละ 26.76 และร้อยละ 15.72) ตามลำดับ

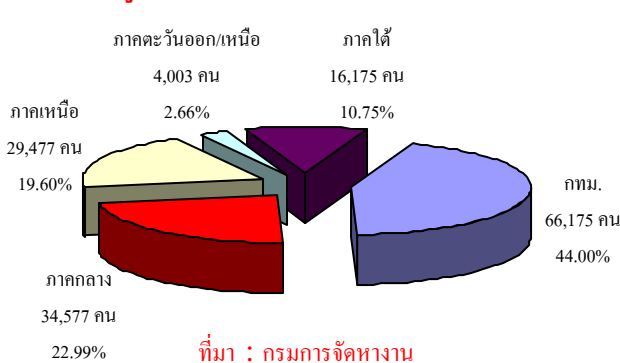
แผนภูมิ 18 แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายจำแนกตามประเภทการได้รับอนุญาต ณ เดือนธันวาคม 2548

ที่มา : กรมการจัดหางาน

โดยที่แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายเหล่านี้ส่วนใหญ่จะอยู่ในกรุงเทพมหานครมีจำนวน 66,175 คน คิดเป็นร้อยละ 44.0 รองลงมาอยู่ในภาคกลางมี 34,577 คน คิดเป็นร้อยละ 22.99 ภาคที่มีแรงงาน ต่างด้าวถูกกฎหมายอยู่น้อยที่สุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4,003 คน คิดเป็นร้อยละ 2.66)

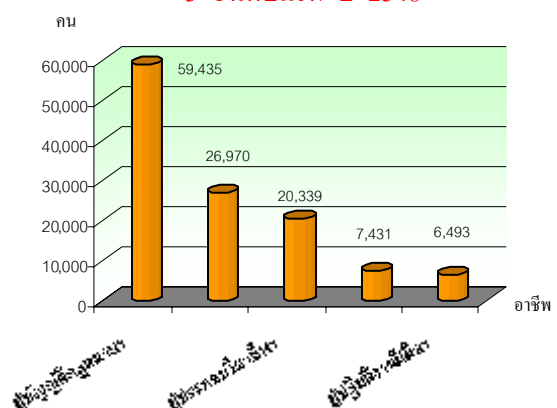
แผนภูมิ 19 แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายตามรายภูมิภาค ณ เดือนธันวาคม 2548

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายที่กล่าวข้างต้น โดยไม่นับรวมประเภทตลอดชีพจะพบว่า แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายในประเทศไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 43.71 (59,435 คน) ประกอบอาชีพผู้บัญญัติกฎหมาย ผู้จัดการ รองลงมาเป็นพวกที่มีอาชีพขั้นพื้นฐาน ได้แก่ อาชีพในด้านการขายและการให้บริการ มีจำนวน 26,970 คน คิดเป็นร้อยละ 19.83 แสดงให้เห็นว่าตลาดแรงงานไทยต้องพึ่งพิงแรงงานทักษะฝีมือที่มีความเชี่ยวชาญระดับสูง ซึ่งอาจชี้ให้เห็นว่าแรงงานไทยยังขาดทักษะฝีมือที่ต้องได้รับการพัฒนาขึ้น

แผนภูมิ 20 แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายแยกตามประเภทอาชีพ (ยกเว้นประเภทตลอดชีพ) 5 อันดับแรก ปี 2548

ที่มา : กรมการจัดหางาน

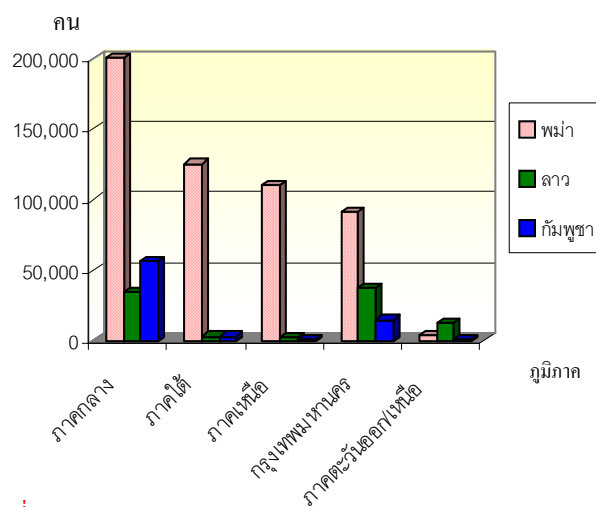
ถ้าพิจารณาแยกตามสัญชาติจะพบว่า แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมาย (ยกเว้นประเภทตลอดชีพ) ในประเทศไทยมีสัญชาติญี่ปุ่นมากที่สุด คือมีจำนวน 21,098 คน คิดเป็นร้อยละ 15.51 รองลงมาคือไทยใหญ่ จีน อังกฤษ และอินเดีย มีจำนวน 17,687 คน (ร้อยละ 13.01) 9,573 คน (ร้อยละ 7.04) 8,485 คน (ร้อยละ 6.24)

และ 8,263 คน (ร้อยละ 6.08 ตามลำดับ (ตารางข้อมูลภาคผนวกที่ 9)

สำหรับแรงงานต่างด้าวตามมติคณะรัฐมนตรี ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน-30 สิงหาคม 2548 มีนายจ้างต่ออายุใบอนุญาตทำงานของแรงงานต่างด้าว 205,562 ราย จำนวนแรงงานต่างด้าวที่ได้รับต่ออายุใบอนุญาต จำนวน 705,293 คน โดยภาคกลางเป็นภาคที่มีการต่ออายุใบอนุญาตทำงานต่างด้าวสูงสุด จำนวน 298,963 คน คิดเป็นร้อยละ 42.39 รองลงมาคือกรุงเทพมหานครและภาคใต้มีจำนวน 144,020 คน (ร้อยละ 20.42) และ 131,471 คน (ร้อยละ 18.64) ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม นายจ้างได้แจ้งจำนวนความต้องการแรงงานต่างด้าวไว้ถึง 1,881,529 คน และได้รับการพิจารณาโควตาจำนวน 1,773,349 คน (ดูรายละเอียดตารางข้อมูลภาคผนวก 10) แต่สัดส่วนของการต่ออายุใบอนุญาตพบว่า มีเพียงร้อยละ 37.48 ของความต้องการแรงงานต่างด้าว แสดงให้เห็นว่ายังมีความต้องการแรงงานต่างด้าวอีกจำนวนมาก ซึ่งแรงงานต่างด้าวที่ต่ออายุใบอนุญาตทำงานกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีสัญชาติพม่า โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 76.48 (539,416 คน) และจะอยู่ในพื้นที่ภาคกลางสูงสุด ขณะที่แรงงานลาว มี 90,073 คน คิดเป็นร้อยละ 12.77 และกัมพูชามีจำนวน 75,804 คน คิดเป็นร้อยละ 10.75

แผนภูมิ 21 แรงงานต่างด้าวตามมติกรม.

จำแนกตามสัญชาติและภูมิภาค ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน - 30 สิงหาคม 2548

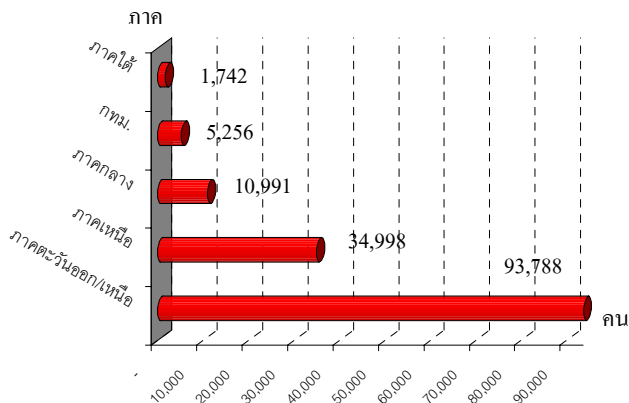

ที่มา : กรมการจัดหางาน

2.4 แรงงานไทยในต่างประเทศ

สำหรับแรงงานไทยในต่างประเทศ ปี 2548 (มกราคม-ธันวาคม 2548) มีแรงงานไทยที่ลงทะเบียนแจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศผ่านกรมการจัดหางาน 146,775 คน โดยเป็นเพศชายถึง 112,519 คน คิดเป็นร้อยละ 76.66 ของผู้แจ้งความประสงค์ทั้งหมด ขณะที่เพศหญิงมี 34,256 คน คิดเป็นร้อยละ 23.34 ซึ่งภาคตะวันออกเหนือมีการแจ้งความประสงค์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 63.90 (93,788 คน) รองลงมาคือภาคเหนือและภาคกลาง จำนวน 34,998 คน (ร้อยละ 23.84) และ 10,991 คน (ร้อยละ 7.49) ตามลำดับ ส่วนภาคที่แจ้งความประสงค์น้อยที่สุดคือภาคใต้ จำนวนเพียง 1,742 คน (ร้อยละ 1.19)

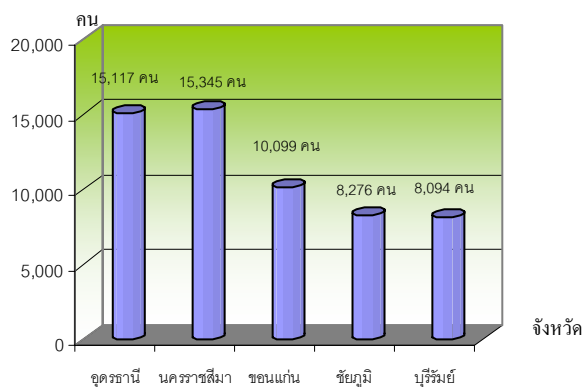
**แผนภูมิ 22 จำนวนแรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์
ไปทำงานต่างประเทศ ปี 2548**

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีการแจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ นครราชสีมา 15,345 คน คิดเป็นร้อยละ 26.95 อุตรธานี 15,117 คน (ร้อยละ 26.55) ของแรงงานที่แจ้งความประสงค์ทั้งหมด ขอนแก่น 10,099 คน (ร้อยละ 17.74) ชัยภูมิ 8,276 คน (ร้อยละ 14.54) และบุรีรัมย์ 8,094 คน (ร้อยละ 14.22) (แผนภูมิ 23) ซึ่งตัวเลขดังกล่าวสอดคล้องกับข้อมูลภูมิภาคที่พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผู้แจ้งความประสงค์สูงที่สุดนั่นเอง

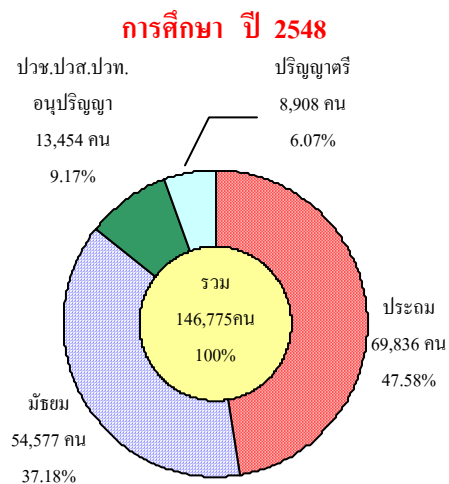
**แผนภูมิ 23 แรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์ไป
ทำงานต่างประเทศจำแนกตามจังหวัด 5 อันดับแรก
ปี 2548**

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ผู้แจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งมีถึงร้อยละ 47.58 ของผู้แจ้งความประสงค์ทั้งหมด (69,836 คน) รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา จำนวน 54,577 คน คิดเป็นร้อยละ 37.18 ขณะที่ระดับปริญญาตรี มีจำนวนน้อยที่สุดคือ 8,908 คน คิดเป็นร้อยละ 6.07 (แผนภูมิ 24) ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าแรงงานส่วนใหญ่ที่นิยมไปทำงานต่างประเทศจะเป็นแรงงานระดับล่างหรือไร้ฝีมือ ซึ่งอาจจะมีผลมาจากประเทศเหล่านั้น ขาดแคลนแรงงานไร้ทักษะฝีมือ เช่น งานก่อสร้าง กรรมกร หรือผู้รับใช้ในบ้านนั่นเอง และหากแรงงานเหล่านี้ออกไปทำงานต่างประเทศก็ส่งผลให้แรงงานในประเทศไทยขาดแคลนแรงงานตามมา

**แผนภูมิ 24 แรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์
เดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามระดับ**

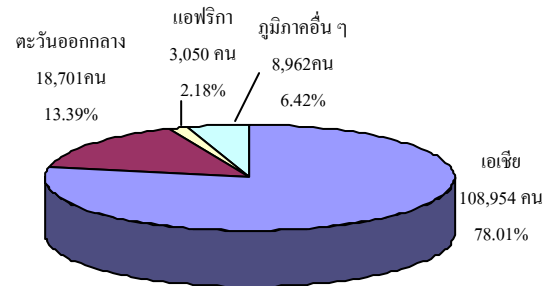

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ในส่วนของการอนุญาตให้ไปทำงานปี 2548 (มกราคม – ธันวาคม 2548) พบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 139,667 คน พิจารณาตามวิธีการเดินทางพบว่า การไปโดยบริษัทจัดหางาน

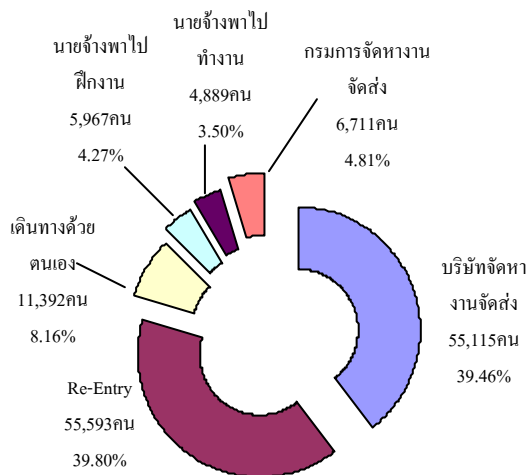
จัดส่ง จะมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับประเภท Re-entry คือการต่ออายุสัญญาเพื่อกลับไปทำงานอีกครั้งหนึ่ง โดยบริษัทจัดหางานจัดส่งมีจำนวน 55,115 คน คิดเป็นร้อยละ 39.46 และประเภท Re-entry มี 55,593 คน (ร้อยละ 39.80) ประเภทเดินทางด้วยตนเองมี 11,392 คน (ร้อยละ 8.16) กรมการจัดหางานจัดส่งมี 6,711 คน (ร้อยละ 4.81)

แผนภูมิ 26 แรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามภูมิภาค ปี 2548

ที่มา : กรมการจัดหางาน

แผนภูมิ 25 แรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามวิธีเดินทาง ปี 2548

ที่มา : กรมการจัดหางาน

และภูมิภาคที่ไปทำงานส่วนใหญ่ยังคงกระจุกตัวในภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ ใต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย เกาหลี เป็นต้น มีจำนวน 108,954 คน คิดเป็นสัดส่วนถึง 78.01 ของแรงงานที่ไปทำงานต่างประเทศทั้งหมด รองลงมาคือภูมิภาคตะวันออกกลางจำนวน 18,701 คน ร้อยละ 13.39 และแอฟริกา 3,050 คน ร้อยละ 2.18

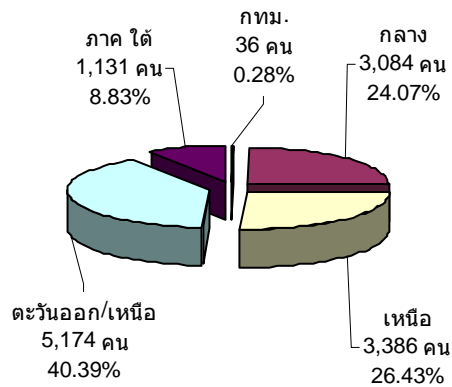
3) การพัฒนาศักยภาพแรงงาน

ในรอบปี 2548 (เดือนมกราคม – ธันวาคม 2548) ข้อมูล ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549 กระทรวงแรงงาน โดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ได้ดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาผู้ใช้แรงงานในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การฝึกเตรียมเข้าทำงาน การฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน และการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพฝีมือแรงงานไทยให้มีมาตรฐานฝีมือทัดเทียมประเทศต่าง ๆ ขณะเดียวกันเป็นการพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยปี 2548 นี้มีการฝึกเตรียมเข้าทำงานทั้งสิ้น 12,811 คน ภูมิภาคที่ฝึกสูงสุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5,174 คน คิดเป็นร้อยละ 40.39 รองลงมาคือ ภาคเหนือ 3,386 คน (ร้อยละ 26.43) และภาคกลาง 3,084 คน (ร้อยละ 24.07) (แผนภูมิ 27) หากพิจารณาตามกลุ่มอาชีพพบว่า กลุ่มอาชีพที่มีการฝึกเตรียมเข้าทำงานสูงสุดคือ ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน 3,461 คน คิดเป็นร้อยละ 27.02 รองลงมาคือ ช่างเครื่องกล

3,440 คน (ร้อยละ 26.85) และช่างอุตสาหกรรมศิลป์
2,364 คน (ร้อยละ 18.45)

แผนภูมิ 27 การฝึกเตรียมเข้าทำงาน

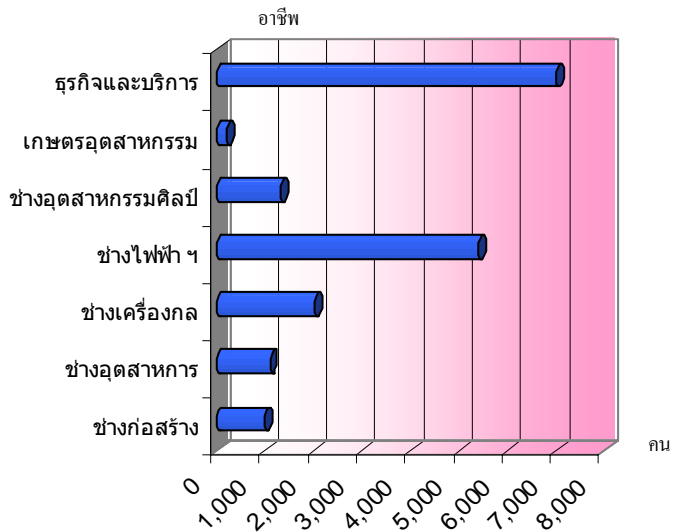
จำแนกตามภูมิภาค ปี 2548

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงานข้อมูล ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549

แผนภูมิ 28 การฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน

จำแนกตามกลุ่มอาชีพ

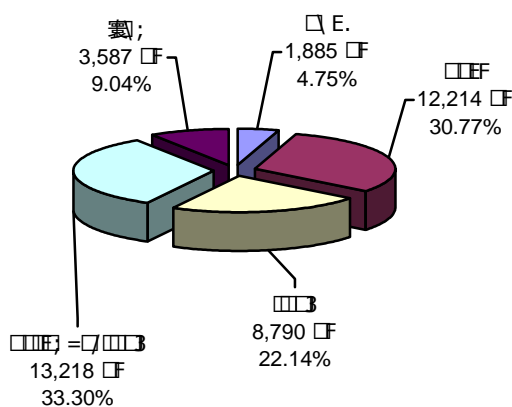
ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงานข้อมูล ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549

สำหรับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน
ในปี 2548 (มกราคม – ธันวาคม 2548)
ข้อมูล ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549 มีการฝึก
ยกระดับฝีมือแรงงานทั้งสิ้น 87,450 คน
โดยภูมิภาคที่มีการฝึกมากที่สุดคือ ภาคกลาง
มีจำนวน 27,709 คน คิดเป็นร้อยละ 31.69
รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ
ภาคเหนือ มีร้อยละ 27.54 (24,087 คน) และ
ร้อยละ 21.16 (18,505 คน) ตามลำดับ
พิจารณาตามกลุ่มอาชีพที่ฝึกพบว่ากลุ่มธุรกิจ
และบริการ มีการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน
สูงสุดคือร้อยละ 40.39 (35,324 คน) รองลงมา
คือ กลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์
คอมพิวเตอร์ มีการฝึกยกระดับร้อยละ 24.86
(21,742 คน) และกลุ่มอาชีพช่างอุตสาหกรรมศิลป์
ร้อยละ 12.62 (11,037 คน)

ส่วนการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน
มีการทดสอบทั้งสิ้น 39,694 คน โดยภาคที่มี
การทดสอบมากที่สุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มีจำนวน 13,218 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30
รองลงมาคือภาคกลาง จำนวน 12,214 คน
คิดเป็นร้อยละ 30.77 และภาคเหนือ จำนวน
8,790 คน (ร้อยละ 22.14) (แผนภูมิ 29)
หากพิจารณาการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน
ตามกลุ่มอาชีพ พบว่ากลุ่มอาชีพที่มีการทดสอบ
มากที่สุดคือ กลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์
คอมพิวเตอร์ มีจำนวน 10,162 คน คิดเป็น
ร้อยละ 25.60 รองลงมาคือ กลุ่มธุรกิจและ
บริการ จำนวน 9,600 คน (ร้อยละ 24.18)
ใกล้เคียงกับช่างเครื่องกลที่มีจำนวน 9,105 คน
(ร้อยละ 22.94)

แผนภูมิ 29 การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน

จำแนกตามภูมิภาค

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงานข้อมูล ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549

นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาฝีมือแรงงานโดยภาคเอกชน ซึ่งพบว่าสถานประกอบการที่มีการพัฒนาฝีมือแรงงานมีจำนวนทั้งสิ้น 2,335 แห่ง มีผู้เข้ารับการฝึก 333,271 คน และผ่านการฝึกจำนวน 332,935 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 99.90 โดยมีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 68,626,818.97 บาท

4) การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ

4.1 การตรวจแรงงาน

กระทรวงแรงงานโดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีบทบาทในการคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความคุ้มครองดูแลตามกฎหมาย เพื่อจุดมุ่งหมายสูงสุด คือ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยการได้รับรายได้และสวัสดิการที่เป็นธรรมเพียงพอต่อการดำรงชีวิต การดำเนินการคุ้มครองแรงงานให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นดังกล่าว จำเป็นที่ต้องมีการตรวจสถานประกอบการเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ใช้แรงงานได้รับการปฏิบัติและดูแลตามกฎหมาย

ขณะเดียวกันจะเป็นการกระตุ้นให้สถานประกอบการใส่ใจดูแลลูกจ้างของตนให้มากขึ้นอีกด้วย สำหรับในปี 2548 (ช่วงเดือนมกราคม – ธันวาคม 2548) ได้ดำเนินการตรวจสถานประกอบการทั้งสิ้น 30,991 แห่ง มีลูกจ้างที่ผ่านการตรวจหรือได้รับการคุ้มครองรวม 2,025,796 คน ซึ่งสถานประกอบการที่ตรวจส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็ก คือ ต่ำกว่า 10 คน คิดเป็นร้อยละ 49.52 รองลงมาเป็นสถานประกอบการขนาด 20—49 คน ร้อยละ 16.02 ขณะที่สถานประกอบการขนาดใหญ่ตั้งแต่ 300 คน ขึ้นไป มีการตรวจเพียงร้อยละ 4.03 (ตาราง 3) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานประกอบการขนาดใหญ่ โดยมากจะมีการบริหารงานที่แบ่งเป็นฝ่ายๆ ชัดเจน มีฝ่ายบุคลากรโดยเฉพาะ ซึ่งจะดูแลพนักงานภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมาย ขณะที่สถานประกอบการขนาดเล็กเจ้าของสถานประกอบการเป็นผู้ดูแลทุกด้าน จึงอาจมีการละเลยหรือเพิกเฉยได้

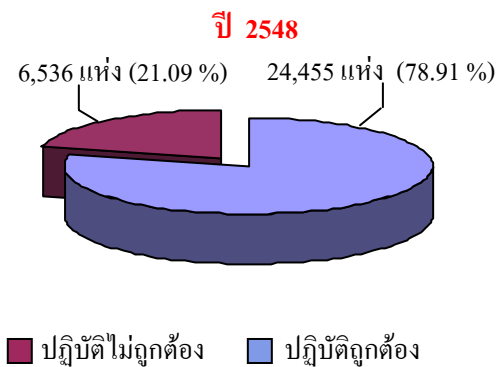
ตารางที่ 3 จำนวนสถานประกอบการและลูกจ้างที่ผ่านการตรวจแรงงาน ปี 2548

ขนาดสถานประกอบการ	สถานประกอบการที่ผ่านการตรวจ (คน)	ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ (คน)
1—4 คน	7,982	19,172
5—9 คน	5,850	39,817
10—19 คน	4,849	66,480
20—49 คน	5,446	175,119
50—99 คน	2,705	193,001
100—299 คน	2,794	470,753
300—499 คน	680	258,189
500—999 คน	432	297,018
1,000 คน ⁺	253	506,237
รวม	30,991	2,025,796

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ผลการตรวจพบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 78.91 ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย ขณะที่สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมีร้อยละ 21.09

แผนภูมิที่ 30 ผลการตรวจสถานประกอบการ

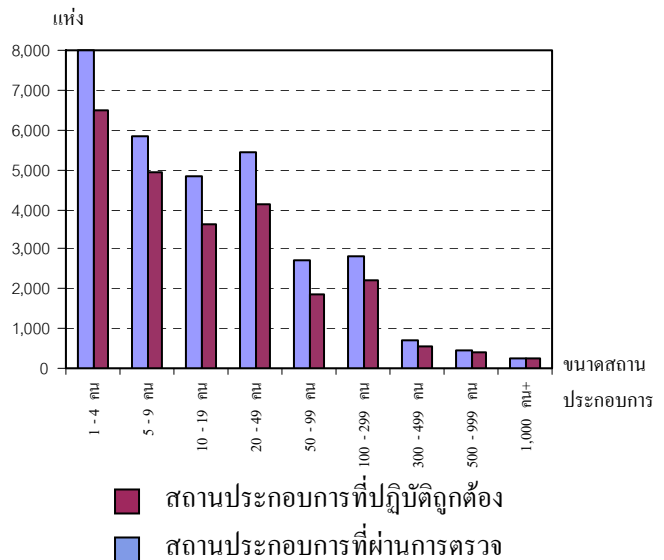
ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ซึ่งสัดส่วนของสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายกว่าครึ่งคือร้อยละ 55.59 ของสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจทั้งหมด เป็นสถานประกอบการขนาดต่ำกว่า 19 คน หากพิจารณาในประเด็นอัตราการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายของแต่ละขนาดสถานประกอบการโดยการพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนจำนวนสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้องจำแนกตามขนาดสถานประกอบการกับจำนวนสถานประกอบการที่ตรวจจำแนกตามขนาดสถานประกอบการจะพบว่า สถานประกอบการขนาด 1,000 คนขึ้นไป มีอัตราปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายเป็นสัดส่วนที่สูงสุดคือร้อยละ 93.68 รองลงมาคือสถานประกอบการขนาด 500 – 999 คน และสถานประกอบการขนาด 5 – 9 คน ร้อยละ 90.05 และ 84.18 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าสถานประกอบการขนาด 10 – 19 คน และ 20 – 49 คน และ 50 – 99 คน มีสัดส่วนการ

ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายน้อยกว่าขนาดใหญ่และเล็ก (แผนภูมิที่ 31)

แผนภูมิที่ 31 อัตราการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย

คุ้มครองแรงงาน ปี 2548

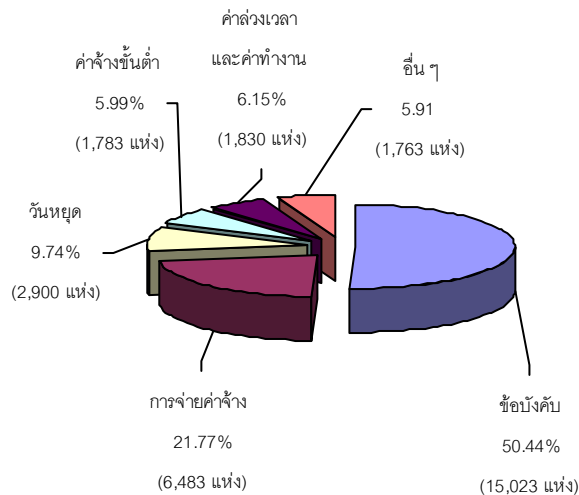

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

สำหรับสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เรื่องที่พบว่าปฏิบัติไม่ถูกต้องสูงสุดคือ เรื่องข้อบังคับในการทำงาน มีถึงร้อยละ 50.44 (15,023 แห่ง) ซึ่งตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 กำหนดไว้ว่าสถานประกอบการต้องจัดทำข้อบังคับการทำงาน เช่น การกำหนดวันหยุด เวลาทำงาน เวลาพัก ฯลฯ และติดประกาศให้ลูกจ้างทราบทั่วกัน รวมทั้งให้ทำสำเนาแจ้งกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานทราบด้วย ซึ่งสถานประกอบการส่วนใหญ่ไม่ทำหรือทำแต่ไม่ติดประกาศ หรือประกาศแล้วแต่ไม่มีสำเนาแจ้งกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานซึ่งปฏิบัติไม่ถูกต้อง ส่วนเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง 4 อันดับถัดมา ได้แก่ การจ่ายค่าจ้าง (ร้อยละ 21.77)

วันหยุด (ร้อยละ 9.74) ค่าล่วงเวลาและค่าทำงาน
(ร้อยละ 6.15) และค่าจ้างขั้นต่ำ (ร้อยละ 5.99)
รายละเอียดตามตารางภาคผนวกที่ 13

**แผนภูมิ 32 เรื่องที่สถานประกอบการปฏิบัติไม่
ถูกต้องตามกฎหมาย 5 อันดับแรก ปี 2548**

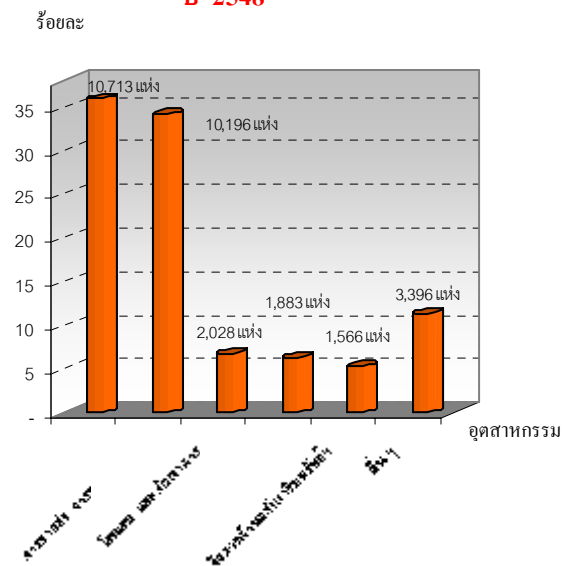

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ส่วนประเภทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติ
ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย 5 อันดับแรก ได้แก่

- 1) การผลิต ร้อยละ 35.97 (10,713 แห่ง)
- 2) การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซม
รถยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล
และของใช้ในครัวเรือน ร้อยละ 34.24
(10,196 แห่ง)
- 3) โรงแรมและภัตตาคาร
ร้อยละ 6.81 (2,028 แห่ง)
- 4) การก่อสร้าง
ร้อยละ 6.32 (1,883 แห่ง) และ
- 5) กิจการ
ด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรม
ทางธุรกิจ ร้อยละ 5.26 (1,566 แห่ง)
(แผนภูมิ 33)

**แผนภูมิ 33 ประเภทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติไม่
ถูกต้องตามกฎหมาย 5 อันดับแรก
ปี 2548**

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ทั้งนี้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
ได้ดำเนินการให้คำแนะนำแก่เจ้าของสถาน
ประกอบการให้ดำเนินการตามที่กฎหมาย
กำหนด โดยเฉพาะในเรื่องข้อบังคับโดยร้อยละ
93.73 (6,126 แห่ง) ได้แนะนำให้ปฏิบัติตาม
กฎหมาย ในรายชื่อออกหนังสือเชิญพบมีร้อยละ
3.55 (232 ราย) ออกคำสั่งให้ดำเนินการมีร้อยละ
2.51 (164 ราย) การเปรียบเทียบปรับร้อยละ 0.09
(6 ราย) และส่งเรื่องดำเนินคดีมีร้อยละ 0.12
(8 ราย) (ดูรายละเอียดในภาคผนวกตารางที่ 12)

สำหรับการตรวจความปลอดภัยในการ
ทำงานจะเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่ดำเนินการเพื่อ
กระตุ้นส่งเสริมให้เจ้าของสถานประกอบการ
เห็นความสำคัญ และตระหนักถึงเรื่องความ
ปลอดภัยในการทำงาน เพราะหากการทำงานมี
ความปลอดภัยย่อมส่งผลถึงคุณภาพชีวิตที่ดี
ของผู้ใช้แรงงานนั่นเอง ซึ่งในปี 2548 เดือน
มกราคม – ธันวาคม 2548 ได้ดำเนินการตรวจ

ความปลอดภัยในสถานประกอบการทั้งสิ้น 18,154 แห่ง ถูกจ้างที่ผ่านการตรวจทั้งสิ้น 1,466,672 คน ประเภทอุตสาหกรรมที่มีการตรวจความปลอดภัยมากที่สุดคือ ประเภทการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือนมีจำนวน 6,598 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 36.35 รองลงมาคือประเภทการผลิต จำนวน 5,948 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 32.76 ซึ่งผลการตรวจพบว่าร้อยละ 84.09 คือจำนวน 15,266 แห่ง ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย ส่วนที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องมีร้อยละ 15.91 (2,888 แห่ง) โดยประเภทอุตสาหกรรมที่มีอัตราการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย (คำนวณจากจำนวนสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม เปรียบเทียบกับจำนวนสถานประกอบการที่ตรวจในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม) สูงสุด 5 อันดับแรกคือ 1) การผลิต (ร้อยละ 26.80) 2) ประเภทการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน (ร้อยละ 24.35) 3) การก่อสร้าง (ร้อยละ 21.26) 4) การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา (ร้อยละ 18.92) 5) การเกษตรกรรม การล่าสัตว์ ป่าไม้ (ร้อยละ 16.28)

**ตาราง 4 ผลการตรวจความปลอดภัยอัตราการปฏิบัติ
ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ปี 2548**

ประเภทอุตสาหกรรม	สปก. ที่ผ่าน การตรวจ	ผลการตรวจ		อัตราการ ปฏิบัติไม่ ถูกต้อง*
		ถูกต้อง	ไม่ ถูกต้อง	
1. การผลิต	5,948	4,397	1,551	26.80
2. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ใน ครัวเรือน	6,598	5,990	608	9.22
3. การก่อสร้าง	1,030	811	219	21.26
4. โรงแรม และภัตตาคาร	1,303	1,164	139	10.67
5. กิจการค้าปลีกห้างสรรพสินค้า การให้เช่าและกิจการทางธุรกิจ	818	732	86	10.51
6. ประมง	18	16	2	11.11
7. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	193	146	47	24.35
8. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ การ ป่าไม้	172	144	28	16.28
9. การไฟฟ้า ก๊าซ และประปา	111	90	21	18.92
9 อื่น ๆ	1,963	1,776	187	
รวม	18,154	15,266	2,888	15.91

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

*สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย x 100

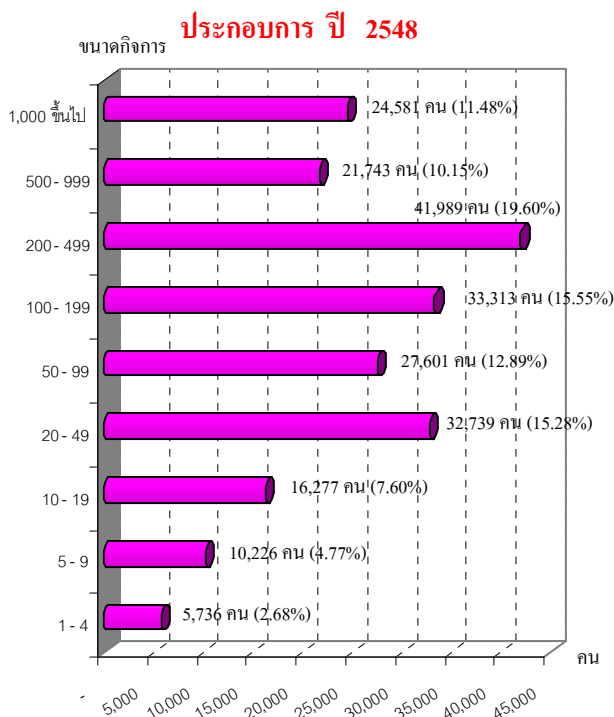
สถานประกอบการที่ผ่านการตรวจ

ในส่วน of สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัยจำนวน 2,888 แห่ง การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่จะเป็นการให้คำแนะนำให้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เกิดความปลอดภัย ร้อยละ 93.22 ส่วนการส่งเรื่องดำเนินคดีมีจำนวน 18 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.62 (ดูรายละเอียดในตารางภาคผนวกที่ 15)

4.2 การประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจากการทำงาน

สำหรับการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานปี 2548 เดือนมกราคม – ธันวาคม 2548 พบว่าการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องมาจากการทำงาน มีทั้งสิ้น 214,205 คน โดยส่วนใหญ่เป็นการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยในสถานประกอบการขนาดกลางที่มีลูกจ้าง 200 – 499 คน คือจำนวน 41,989 คน คิดเป็นร้อยละ 19.60 รองลงมาคือขนาด 100 – 199 คน และ 20 – 49 คน 33,313 คน (ร้อยละ 15.55) และ 32,739 คน (ร้อยละ 15.28) ส่วนสถานประกอบการขนาดเล็ก 1 – 4 คน มีการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานน้อยที่สุดคือ จำนวน 5,736 คน คิดเป็นร้อยละ 2.68

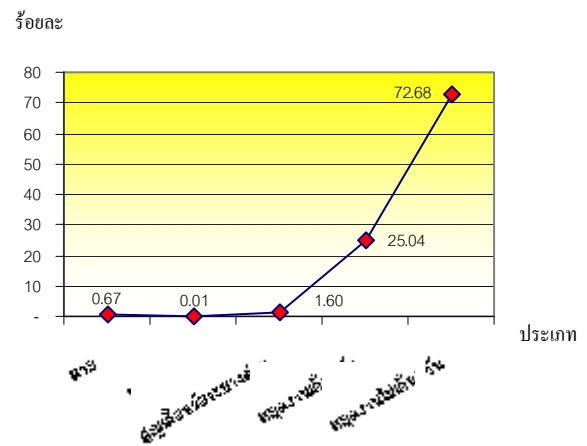
แผนภูมิ 34 ผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ปี 2548

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

เมื่อพิจารณาผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจากการทำงาน 214,205 คน ตามประเภทความร้ายแรง พบว่าส่วนใหญ่จะหยุดงานไม่เกิน 1 วัน คือมีร้อยละ 72.68 (155,688 คน) ที่ประสบอันตรายและหยุดงานไม่เกิน 1 วัน รองลงมาเป็นผู้หยุดงานเกิน 1 วัน จำนวน 53,629 คน (ร้อยละ 25.04) ส่วนผู้ที่เสียชีวิตมีจำนวน 1,444 คน คิดเป็นร้อยละ 0.67

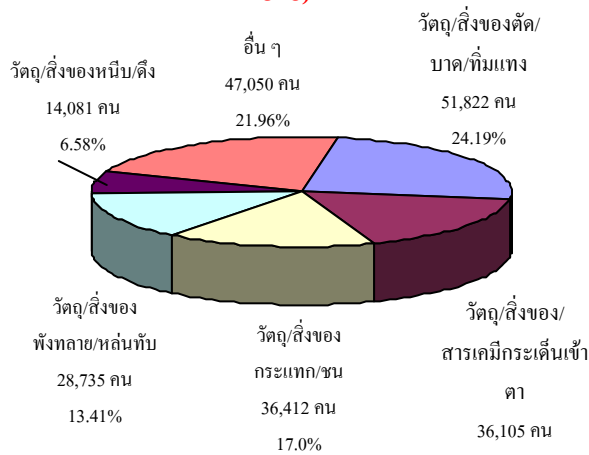
แผนภูมิ 35 ผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน จำแนกตามประเภทของแรงงาน ปี 2548

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

สำหรับสาเหตุการประสบอันตรายพิจารณาใน 5 อันดับแรก จะพบว่าส่วนใหญ่มิสาเหตุจากวัตถุหรือสิ่งของตัด/บาด/ตำแทง มีจำนวน 51,882 คิดเป็นร้อยละ 24.19 ของสาเหตุการประสบอันตรายทั้งหมด รองลงมาคือวัตถุสิ่งของกระแทก/ชน และวัตถุหรือสารเคมีกระเด็นเข้าตา มีจำนวน 36,412 คน (ร้อยละ 17.0) และ 36,105 คน (ร้อยละ 16.86) ตามลำดับ (แผนภูมิ 36) ซึ่งตัวเลขดังกล่าวสอดคล้องกับความรุนแรงหรือประเภทความร้ายแรงที่พบว่า มีการหยุดงานไม่เกิน 1 วันสูงสุด

แผนภูมิ 36 สาเหตุการประสบอันตราย
(5 อันดับแรก) ปี 2548 (มกราคม – ธันวาคม
2548)

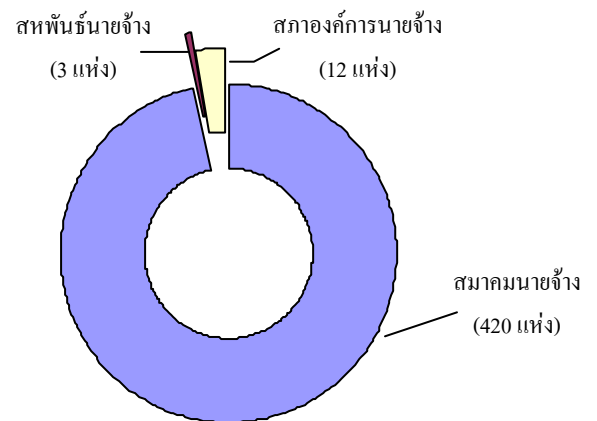

4.3 การแรงงานสัมพันธ์

การแรงงานสัมพันธ์จะเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างสันติสุขในวงการแรงงาน หากนายจ้าง ลูกจ้างมีความเข้าใจกันเป็นอย่างดี ย่อมไม่เกิดปัญหาขัดแย้งขึ้น กลับจะเป็นการเพิ่มผลผลิตในการปฏิบัติงาน ขณะเดียวกัน ลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานก็เกิดความสุขในการทำงานอีกด้วย ทั้งนี้ในกลุ่มของนายจ้าง และลูกจ้างจะมีการตั้งองค์การเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทน โดยเมื่อพิจารณาองค์การนายจ้าง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548 พบว่ามีสมาคมนายจ้าง 420 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 219 แห่ง และส่วนภูมิภาค 201 แห่ง สหพันธ์นายจ้าง 3 แห่ง ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร 2 แห่ง ภูมิภาค 1 แห่ง และสภาองค์การลูกจ้าง 12 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 12 แห่ง สำหรับจำนวนองค์การลูกจ้างข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548 มีการจัดตั้ง 1) สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ 45 แห่ง (อยู่ในกรุงเทพมหานครทั้งหมด) 2) สหภาพแรงงานในกิจการเอกชน

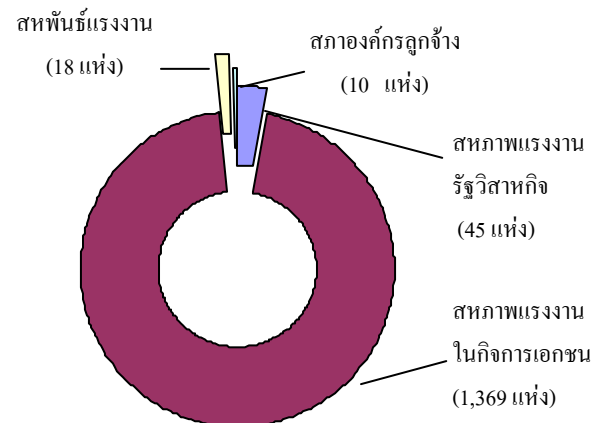
1,369 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 388 แห่ง เขตภูมิภาค 981 แห่ง 3) สหพันธ์แรงงาน 18 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 10 แห่ง เขตภูมิภาค 8 แห่ง 4) สภาองค์การลูกจ้าง 10 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 9 แห่ง ภูมิภาค 1 แห่ง (แผนภูมิ 37 และ 38)

แผนภูมิ 37 จำนวนองค์การนายจ้าง

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548

แผนภูมิ 38 จำนวนองค์การลูกจ้าง

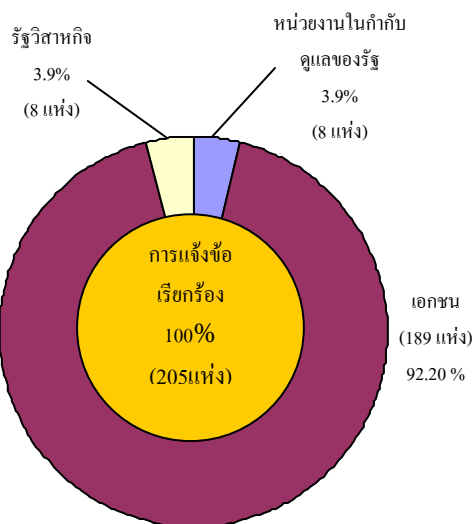

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548

สำหรับการเกิดข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาทแรงงานและข้อขัดแย้งในรอบปี 2548 (เดือนมกราคม—ธันวาคม 2548) มีการแจ้งข้อเรียกร้องทั้งสิ้น 205 แห่ง 214 ครั้ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 160,957 คน ซึ่งเป็นกิจการเอกชน 189 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 92.2 ขณะที่ เป็นหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ 8 แห่ง (ร้อยละ 3.9) และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ 8 แห่ง (ร้อยละ 3.9)

แผนภูมิ 39 การแจ้งข้อเรียกร้องจำแนกตาม

ประเภทสถานประกอบการที่แจ้ง

ที่มา.. กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ข้อเรียกร้องดังกล่าวสามารถยุติได้โดยระบบทวิภาคี คือ ไม่เกิดข้อพิพาทแรงงานจำนวน 114 แห่ง มีลูกจ้างเกี่ยวข้อง 107,575 คน โดยข้อเรียกร้องที่ยุติได้นี้จำแนกเป็นยุติได้เนื่องจากตกลงกันเองได้ 108 แห่ง และถอนข้อเรียกร้อง 5 แห่ง และอื่น ๆ 1 แห่ง ส่วนข้อเรียกร้องที่ไม่สามารถตกลงได้โดยระบบทวิภาคีและเกิดเป็นข้อพิพาทแรงงานมีจำนวน 72 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 27,554 คน และข้อเรียกร้องที่ยังไม่ยุติอยู่ในระหว่างการ

เจรจา มี 19 แห่ง (ดูรายละเอียดในตารางภาคผนวก 16)

สำหรับข้อพิพาทแรงงานที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการ 72 แห่ง มีลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 27,554 คนข้างต้น พนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงานได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทแรงงานจนยุติได้จำนวน 67 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 93.05 ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 26,726 คน ขณะที่ยังไม่ยุติจำนวน 5 แห่ง มีลูกจ้างเกี่ยวข้อง 828 คน ซึ่งการยุติข้อพิพาทแรงงานของเจ้าพนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงานสามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยให้ยุติได้ภายใน 5 วัน 22 แห่ง (ร้อยละ 32.84 ของข้อพิพาทแรงงานที่ยุติได้) ไกล่เกลี่ยให้ยุติเกิน 5 วัน มีจำนวน 28 แห่ง (ร้อยละ 41.79 ของข้อพิพาทแรงงานที่ยุติได้) ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 7,537 คน และไกล่เกลี่ยให้ยุติด้วยการชี้ขาดโดยสมัครใจ 12 แห่ง (ร้อยละ 17.9) ของข้อพิพาทแรงงานที่ยุติได้ ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 7,146 คน และไกล่เกลี่ยให้ยุติโดยบังคับ มี 1 แห่ง ลูกจ้างเกี่ยวข้อง 240 คน (รายละเอียดในตารางภาคผนวกที่ 16)

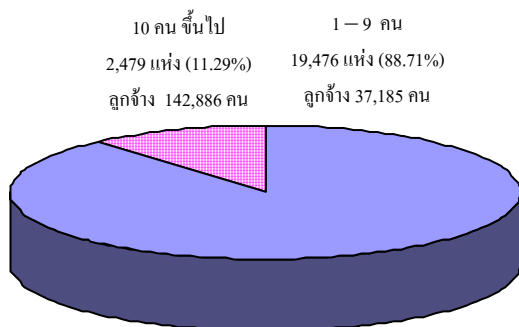
ในส่วนความขัดแย้งระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างที่ไม่เกี่ยวข้องกับสภาพการจ้างไม่ว่าเป็นข้อพิพาทแรงงาน ซึ่งในทางแรงงานเรียกกันว่าข้อขัดแย้งนั้น ในรอบปี 2548 ได้เกิดข้อขัดแย้งในสถานประกอบการกิจการทั้งสิ้น 104 แห่ง 104 ครั้ง ลูกจ้างเกี่ยวข้อง 64,762 คน โดยสามารถดำเนินการแก้ไขให้ลูกจ้างนายจ้างตกลงกันได้ยุติได้ 92 แห่ง 92 ครั้ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 41,093 คน โดยจำแนกเป็นการยุติข้อขัดแย้งได้โดยตกลงกันได้ 83 แห่ง ลูกจ้างเกี่ยวข้อง 38,862 คน และฟ้องศาลแรงงาน 9 แห่ง

ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 2,231 คน อย่างไรก็ตาม
ข้อขัดแย้งที่นำไปสู่การผลงานมี 13 แห่ง
ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 2,671 คน ส่วนข้อขัดแย้ง
ที่ยังไม่ยุติมีจำนวน 12 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง
23,669 คน

4.4 การเลิกจ้างแรงงาน

ในช่วงปี 2548 ระหว่างเดือนมกราคม
– ธันวาคม 2548 มีสถานประกอบการที่
เลิกกิจการจำนวน 21,955 แห่ง ลูกจ้างถูก
เลิกจ้าง 180,071 คน ส่วนใหญ่เป็นสถาน
ประกอบการขนาดเล็ก คือขนาด 1 – 9 คน
โดยมีสัดส่วนร้อยละ 88.71 (19,476 แห่ง)
ลูกจ้างถูกเลิกจ้างจำนวน 37,185 คน คิดเป็น
ร้อยละ 20.65 ของจำนวนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง
ทั้งหมด ขณะที่สถานประกอบการขนาด 10 คน
ขึ้นไปเลิกกิจการจำนวน 2,479 แห่ง คิดเป็น
ร้อยละ 11.29 ของสถานประกอบการที่เลิก กิจการ
ทั้งหมด แต่มีสัดส่วนของผู้ถูกเลิกจ้างสูงถึง
142,886 คน คิดเป็นร้อยละ 79.35 ของลูกจ้าง
ที่ถูกเลิกจ้างทั้งหมด

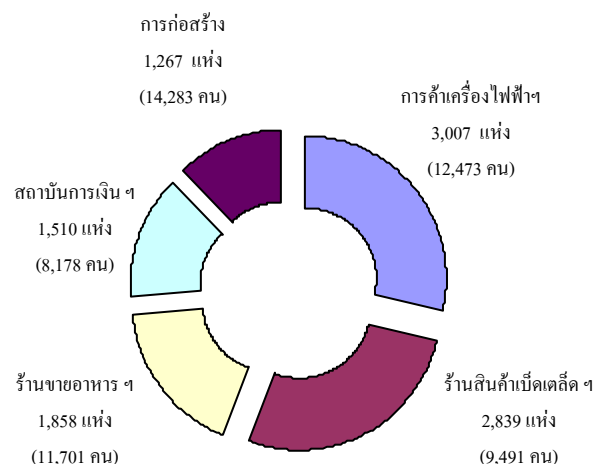
แผนภูมิ 40 สถานประกอบการที่เลิกกิจการ /
ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างปี 2548

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

สำหรับประเภทกิจการที่เลิกจ้างสูงสุด
พิจารณาใน 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) การค้า
เครื่องใช้ไฟฟ้า ยานพาหนะ มีสถานประกอบการ
ที่เลิกจ้างจำนวน 3,007 แห่ง คิดเป็นร้อยละ
13.70 ของสถานประกอบการที่เลิกจ้างทั้งหมด
ลูกจ้างถูกเลิกจ้างจำนวน 12,473 คน (ร้อยละ
6.93 ของลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างทั้งหมด) 2)
ร้านค้าเบ็ดเตล็ด ร้านค้าอื่นๆ เลิกจ้าง จำนวน
2,839 แห่ง (ร้อยละ 12.93) ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง
9,491 คน คิดเป็นร้อยละ 5.27 ของลูกจ้างที่ถูก
เลิกจ้างทั้งหมด 3) ร้านอาหาร โรงแรม
ห้องเช่า เลิกจ้างลูกจ้าง 1,858 แห่ง (ร้อยละ
8.46) ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง 11,701 คน (ร้อยละ
6.5 ของลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างทั้งหมด) 4) สถาบัน
การเงิน บริการด้านธุรกิจ 1,510 แห่ง (ร้อยละ
6.88) ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 8,178 คน (ร้อยละ
4.54) และ 5) การก่อสร้าง มีสถานประกอบการ
ที่เลิกจ้างลูกจ้าง 1,267 แห่ง (ร้อยละ 5.77)
จำนวนผู้ถูกเลิกจ้าง 14,283 คน

แผนภูมิที่ 41 ประเภทกิจการที่เลิกจ้างลูกจ้าง
สูงสุด 5 อันดับแรก ปี 2548

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

4.5 การสวัสดิการ

การตรวจสอบสถานประกอบการเป็นแนวทางหนึ่งในการคุ้มครองให้ผู้ใช้แรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามที่ได้กล่าวมาแล้ว การที่ผู้ใช้แรงงานจะมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่ง ๆ ขึ้น ต้องมี การส่งเสริมการจัดสวัสดิการแรงงาน ในสถานประกอบการ โดยในปี 2548 (มกราคม – ธันวาคม 2548) ได้ดำเนินการ 1) ส่งเสริมการให้บริการด้านสวัสดิการแรงงานนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด 7,203 แห่ง ลูกจ้างที่ได้รับการส่งเสริม 613,610 คน 2) มีการดำเนินการพัฒนาเด็กปฐมวัยศูนย์เด็กเล็กวิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยในพระราชูปถัมภ์ 2 แห่ง ในพื้นที่ จังหวัดนครปฐมและจังหวัดสมุทรปราการ มีบุตรหลานของผู้ใช้แรงงานได้รับการพัฒนาเลี้ยงดูจำนวน 1,300 คน 3) ให้บริการเงินกู้ยืมเพื่อผู้ใช้แรงงาน ในสถานประกอบการ 7 แห่ง มีผู้ใช้แรงงานได้รับบริการถึง 7,779 คน 4) มีการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับสวัสดิการแรงงานโดยการอบรมให้ความรู้แก่นายจ้าง ลูกจ้าง ผู้ใช้แรงงาน 87 ครั้ง 5,429 คน และ 5) มีการจัดการอาวสานแก่เงินเพื่อให้บริการด้านสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน 44 ครั้ง มีผู้ใช้แรงงานได้รับประโยชน์ 22,657 คน

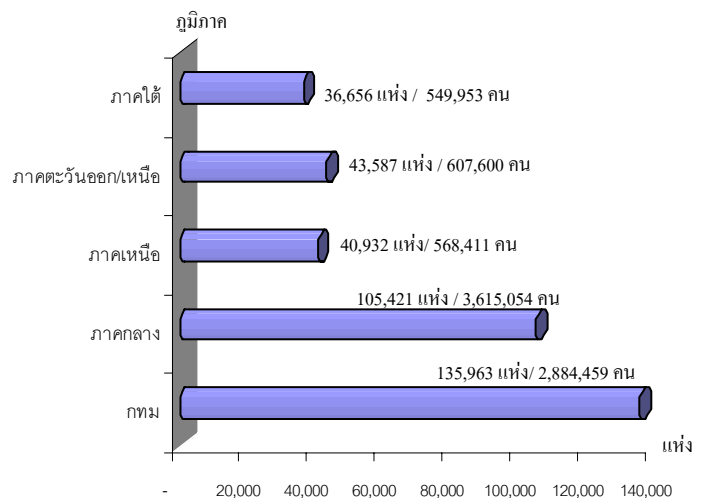
5) การประกันสังคม

ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2548 พบว่า มีสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคมทั้งสิ้น 362,559 แห่ง ผู้ประกันตนทั้งสิ้น 8,225,477 คน โดยสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมีจำนวนสูงสุดคือ

135,963 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 37.5 มีผู้ประกันตนทั้งสิ้น 2,884,459 คน รองลงมาคือภาคกลาง มีจำนวน 105,421 แห่ง ร้อยละ 29.08 มีผู้ประกันตน 3,615,054 คน ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ 43,587 แห่ง ร้อยละ 12.02 ผู้ประกันตน 607,600 คน

แผนภูมิ 42 สถานประกอบการและผู้ประกันตน

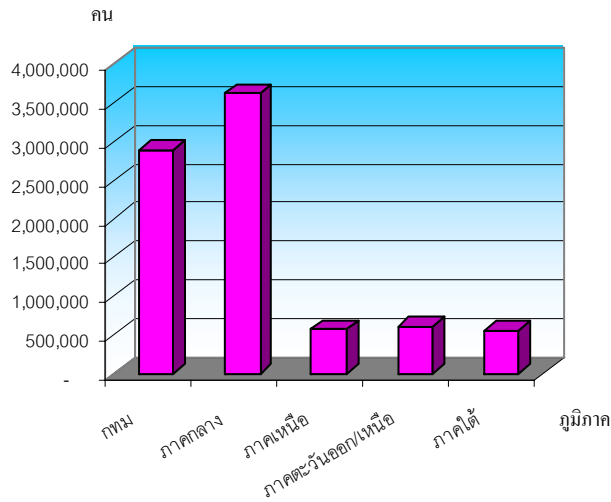
จำแนกตามภูมิภาค ณ ธันวาคม 2548

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

ทั้งนี้หากพิจารณาในประเด็นของผู้ประกันตน พบว่าภูมิภาคที่มีผู้ประกันตนสูงสุดกลับเป็นภาคกลาง มีจำนวน 3,615,054 คน ซึ่งมีสัดส่วนผู้ประกันตนร้อยละ 43.95 ของผู้ประกันตนทั้งหมด รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร มีจำนวนผู้ประกันตน 2,884,459 คน คิดเป็นร้อยละ 35.07 ของผู้ประกันตนทั้งหมด ภูมิภาคที่มีผู้ประกันตนน้อยที่สุดคือภาคใต้มี 549,953 คน คิดเป็นร้อยละ 6.68

แผนภูมิ 43 ผู้ประกันตน จำแนกตามภูมิภาค ณ เดือนธันวาคม 2548

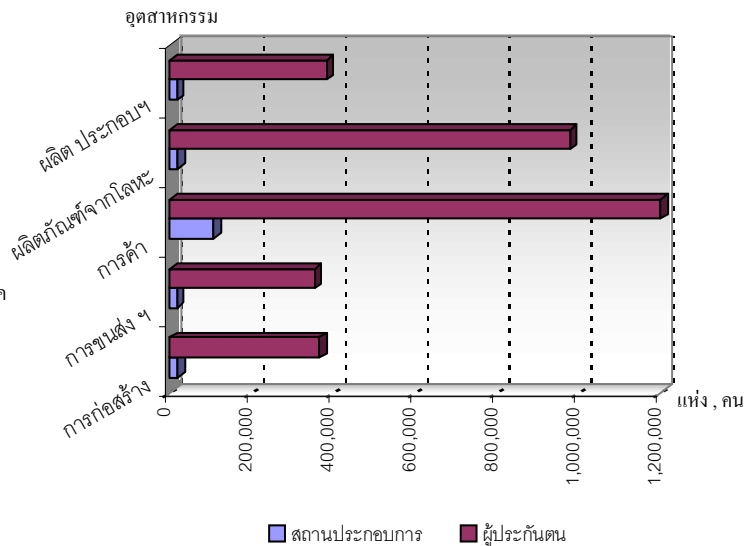

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

เมื่อพิจารณาจำนวนสถานประกอบการและผู้ประกันตน จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมซึ่งไม่นับรวมลูกจ้างที่เป็นหน่วยงานราชการและผู้ประกันตนสมัครใจ พบว่ามีจำนวน 335,836 แห่ง ผู้ประกันตน 7,720,747 คน โดยอุตสาหกรรมที่มีจำนวนสถานประกอบการในข่ายประกันสังคมสูงสุด 5 อันดับแรก คือ 1) การค้า มีสถานประกอบการ 107,712 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 32.07 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 1,202,839 คน 2) ผลิตภัณฑ์จากโลหะ จำนวน 20,268 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.04 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 977,111 คน 3) การก่อสร้าง จำนวน 19,609 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.83 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 366,059 คน 4) ผลิตภัณฑ์ยานพาหนะ จำนวน 17,912 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.33 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 383,681 คน 5) การขนส่ง การคมนาคม 16,718 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.98

ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 353,574 คน

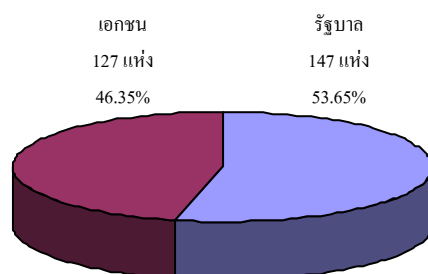
แผนภูมิ 44 สถานประกอบการและผู้ประกันตน จำแนกตามอุตสาหกรรม (5 อันดับแรก) ม.ค. - ธ.ค. 2548

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

ปัจจุบันสถานพยาบาลในสังกัดประกันสังคมที่เป็นสถานพยาบาลของรัฐบาลมีจำนวน 147 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 53.65 ของสถานพยาบาลทั้งหมด และสถานพยาบาลเอกชนมีสัดส่วนใกล้เคียงกันคือ 127 แห่ง (ร้อยละ 46.35)

แผนภูมิ 45 จำนวนสถานพยาบาล ในสังกัดประกันสังคม ปี 2548

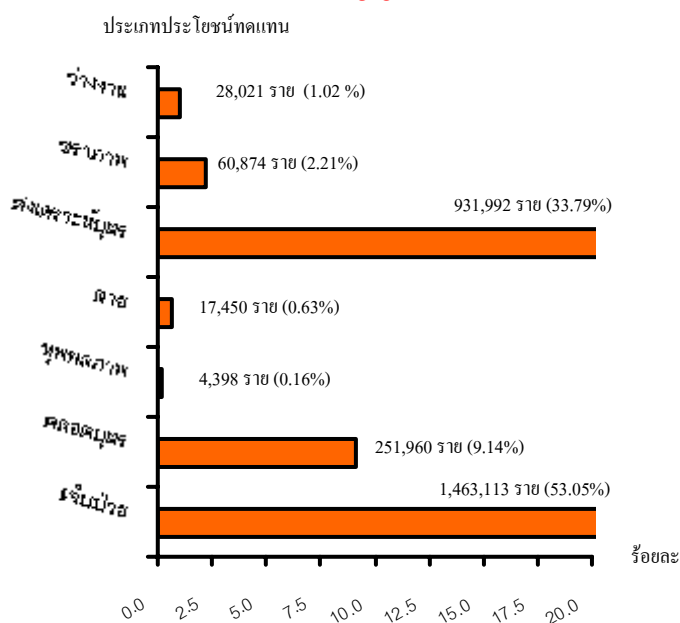
ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

ในด้านสถานะของกองทุนประกันสังคมในปัจจุบัน ณ เดือนพฤศจิกายน 2548 มีเงิน

กองทุน 354,964 ล้านบาท และในช่วงปี 2548 จำนวนการใช้บริการของกองทุนประกันสังคม พิจารณาตามประเภทของประโยชน์ทดแทน ซึ่งมี 7 กรณีได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ดาย สงเคราะห์บุตร ขราภาพ และว่างงาน พบว่า จำนวนผู้ใช้บริการมีทั้งสิ้น 2,757,808 คน คิดเป็น ร้อยละ 33.53 ของ ผู้ประกันตนทั้งหมด ประเภทประโยชน์ทดแทนที่ผู้ประกันตนใช้บริการสูงสุดได้แก่ กรณี เจ็บป่วย มีผู้ประกันตนที่ใช้บริการทั้งสิ้น 1,463,113 คน คิดเป็นร้อยละ 53.05 ของผู้ให้บริการทั้งหมด รองลงมาคือกรณีสงเคราะห์บุตร มีผู้ประกันตนใช้บริการ 931,992 คน คิดเป็นร้อยละ 33.79 ของผู้ให้บริการทั้งหมด กรณีคลอดบุตร มีผู้ประกันตนใช้บริการ 251,960 คิดเป็นร้อยละ 9.14 ของผู้ให้บริการทั้งหมด กรณีขราภาพจำนวน 60,874 คน ร้อยละ 2.21 ของผู้ให้บริการทั้งหมด

แผนภูมิ 46 ผู้ประกันตนที่ใช้บริการกองทุนประกันสังคม จำแนกตามประเภทประโยชน์ทดแทน

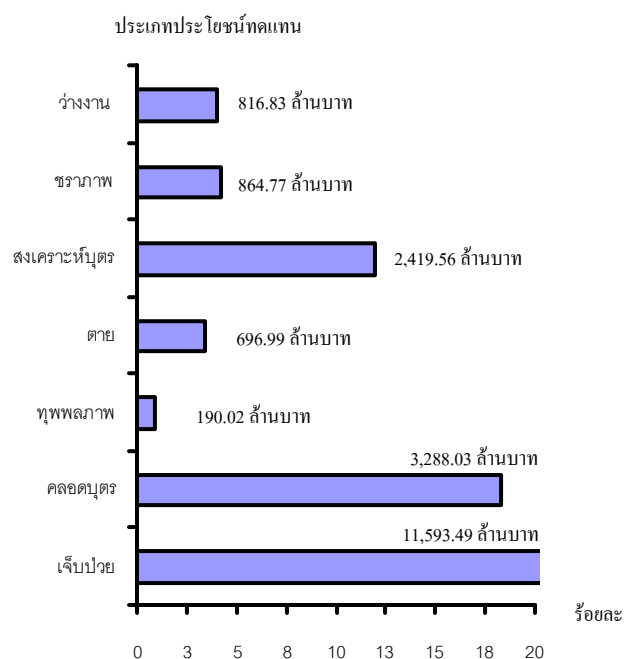
ปี 2548

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หากพิจารณาตามปริมาณการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน จะพบว่าการจ่ายเงินทั้งสิ้น 19,869.69 ล้านบาท โดยกรณีเจ็บป่วยมีการจ่ายเงินสูงสุดถึง 11,593.49 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 58.35 ของเงินประโยชน์ทดแทนที่จ่าย รองลงมาคือกรณีคลอดบุตร จ่ายเงินประโยชน์ทดแทน 3,288.03 ล้านบาท (ร้อยละ 16.55) และกรณีสงเคราะห์บุตร 2,419.56 ล้านบาท (ร้อยละ 12.18) และกรณีขราภาพ จ่ายเงินประโยชน์ทดแทน 864.77 ล้านบาท (ร้อยละ 4.35)

แผนภูมิ 47 การจ่ายเงินประโยชน์ทดแทนจำแนกตามประเภทประโยชน์ทดแทน ปี 2548

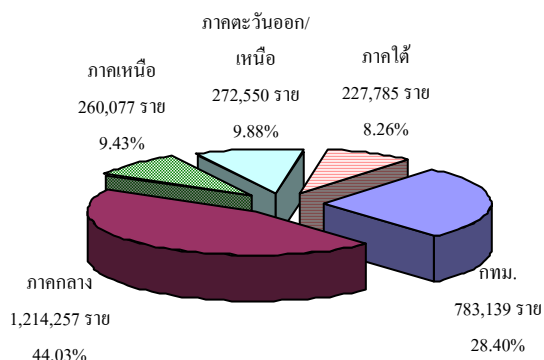
ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

และหากพิจารณาตามภูมิภาคที่มีการใช้บริการกองทุนประกันสังคมโดยพิจารณาจากจำนวนผู้ให้บริการพบว่า ผู้ประกันตนเขตภาคกลางใช้บริการกองทุนสูงสุดคือจำนวน 1,214,257 คน คิดเป็นร้อยละ 44.03 ของ

ผู้ประกันตนที่ใช้บริการทั้งหมด รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร 783,139 คน (ร้อยละ 28.40) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 272,550 คน (ร้อยละ 9.88) ภูมิภาคที่มีผู้ใช้น้อยที่สุด คือภาคใต้ จำนวน 227,785 คน (ร้อยละ 8.26)

แผนภูมิ 48 ผู้ใช้บริการจำแนกตามภูมิภาค

ปี 2548

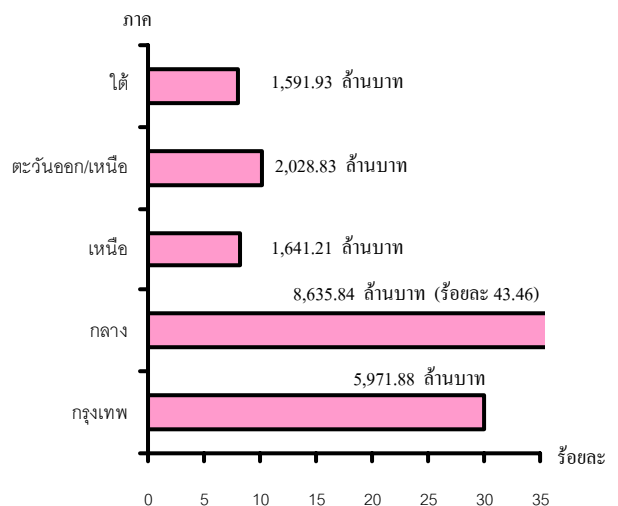
ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

ในส่วนการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน ซึ่งมีการจ่ายในปี 2548 จำนวน 19,869.69 ล้านบาท พิจารณาตามภูมิภาคพบว่าภูมิภาคที่มีการจ่ายเงินสูงสุดคือภาคกลาง มีการจ่ายเงินทั้งสิ้น 8,635.84 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 43.46 ของการจ่ายเงินทั้งสิ้น รองลงมาคือ

กรุงเทพมหานคร จำนวน 5,971.88 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 30.06 ของการจ่ายเงินทั้งสิ้น และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 2,028.83 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.21 ของการจ่ายเงินทั้งสิ้น

แผนภูมิ 49 เงินประโยชน์ทดแทนที่จ่าย

จำแนกตามภูมิภาค ปี 2548

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

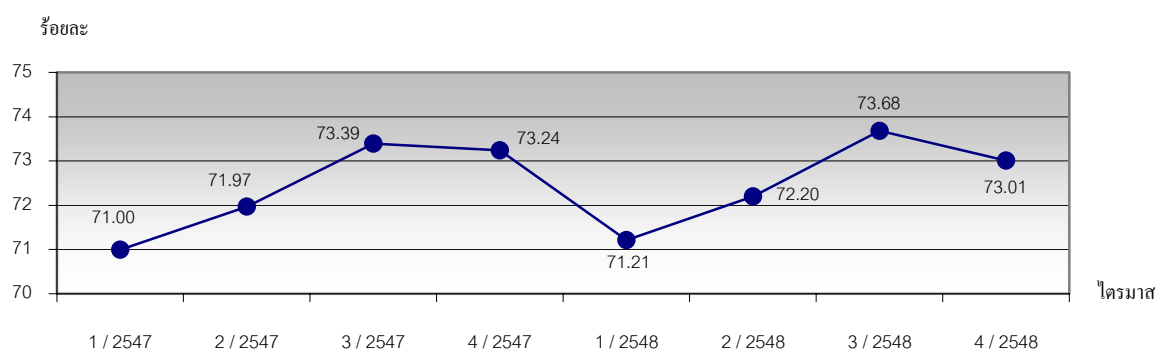
ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน

ตัวชี้วัดภาวะแรงงานเป็นดัชนีแสดงความเคลื่อนไหว หรือเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ด้านแรงงานในอดีตที่ผ่านมา ซึ่งสามารถนำไปใช้พยากรณ์หรือคาดการณ์อนาคตที่จะเกิดขึ้น สถานการณ์แรงงานปี 2548 ฉบับนี้ จึงนำเสนอตัวชี้วัดภาวะแรงงาน ดังนี้

1) อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน

อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน เป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงสภาพการมีงานทำของกำลังแรงงานในประเทศไทย คำนวณจากกำลังแรงงานเทียบกับประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป โดยในปี 2547—2548 มีอัตราในช่วง 71.00—73.68 ซึ่งในปี 2547 พบว่าการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงในลักษณะเดียวกับปี 2548 โดยอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานมีอัตราสูงขึ้นในไตรมาส 3 และ 4 ของทุกปี และมีอัตราลดลงในไตรมาส 1 และ 2 ของปีเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงไตรมาส 3 และ 4 ของปีเป็นช่วงฤดูการเกษตรและการเก็บเกี่ยวผลผลิตการเกษตร จึงทำให้ผู้มีงานทำมีจำนวนเพิ่มขึ้น สัดส่วนในไตรมาสดังกล่าวจึงสูงขึ้น ขณะที่ไตรมาส 1 เป็นช่วงฤดูแล้งนอกฤดูการเกษตร ส่งผลให้อัตราการมีส่วนร่วมในการทำงานต่ำสุดในรอบปี และขยับตัวสูงขึ้นในไตรมาส 2 เนื่องจากเป็นช่วงกำลังแรงงานใหม่เพิ่งจบการศึกษาเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงานแสดงว่าฤดูกาลเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน

แผนภูมิ 1 อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน

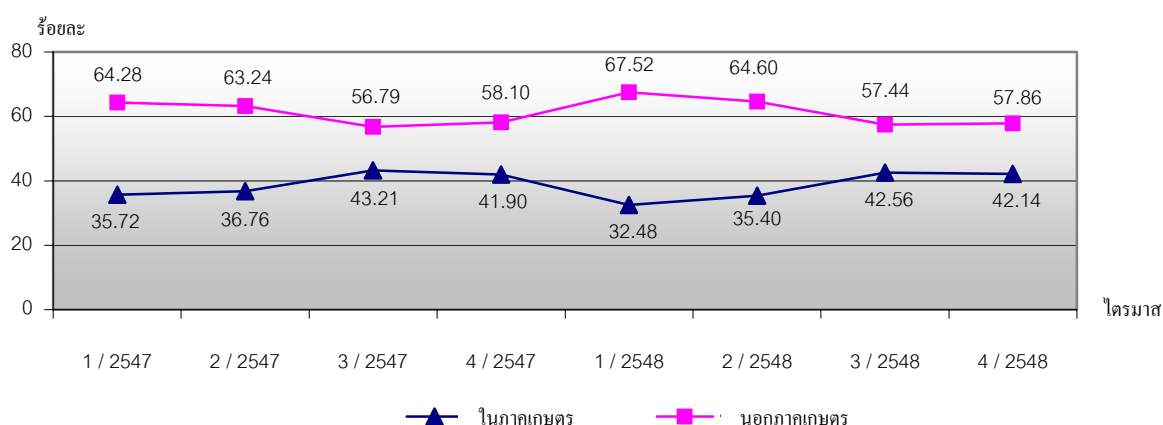
ที่มา : กรมการจัดหางาน

หมายเหตุ : อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน = $\frac{\text{กำลังแรงงาน} \times 100}{\text{ประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป}}$

2) อัตราการจ้างงาน

อัตราการจ้างงานเป็นดัชนีตัวหนึ่งที่สามารถชี้ให้เห็นภาวะการทำงานของประชากร อัตราการจ้างงานในที่นี้จะพิจารณาในประเด็นภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร โดยอัตราการจ้างงานในภาคเกษตรคำนวณจากผู้มีงานทำในภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานผู้มีงานทำ ซึ่งจะชี้ให้เห็นสัดส่วนของผู้ทำงานในภาคเกษตรว่ามีสัดส่วนเป็นอย่างไร สำหรับปี 2547 - 2548 พบว่าอัตราการจ้างงานในภาคเกษตรมีอัตราในช่วงร้อยละ 32.48 – 43.12 โดยขึ้นลงตามปัจจัยฤดูกาล คือช่วงฤดูการเกษตรและช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตการเกษตร แรงงานจะเคลื่อนย้ายเข้าสู่ภาคเกษตรมากขึ้น ส่วนอัตราการจ้างงานนอกภาคเกษตรซึ่งได้แก่ แรงงานในภาคอุตสาหกรรมจะมีสัดส่วนที่ลดลงในไตรมาส 3 และ 4 ของทุกปี เนื่องจากผู้ใช้แรงงานเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ในภาคเกษตรกรรมมากขึ้นนั่นเอง ทั้งนี้ อัตราการจ้างงานนอกภาคเกษตรในปี 2547 – 2548 อยู่ในช่วงระหว่าง 56.79 – 67.52 หมายความว่าประชากรที่มีงานทำ 100 คนจะเป็นผู้ทำงานในภาคอุตสาหกรรมประมาณ 56 – 68 คน

แผนภูมิ 2 อัตราการจ้างงานใน/นอกภาคเกษตร

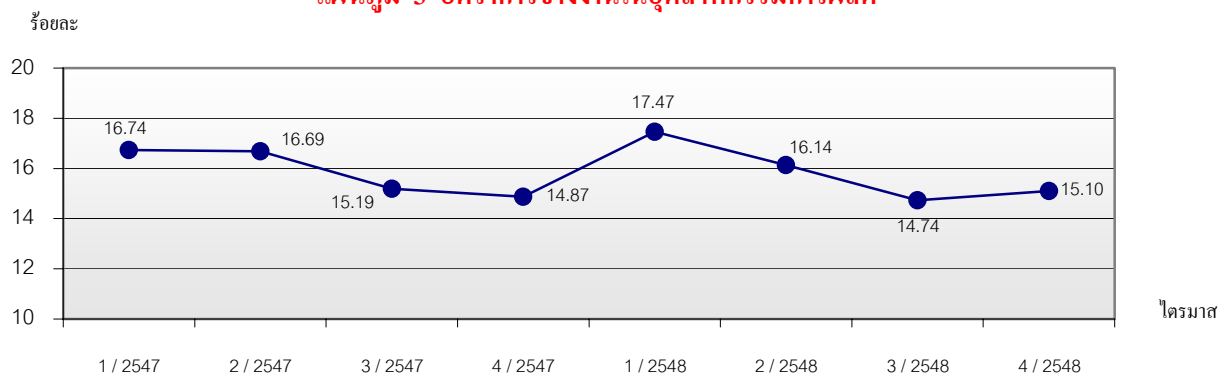

ที่มา : กรมการจัดหางาน

หมายเหตุ :
$$\text{อัตราการจ้างงานใน/นอกภาคเกษตร} = \frac{\text{ผู้มีทำงานใน/นอกภาคเกษตร} \times 100}{\text{ผู้มีงานทำ}}$$

หากพิจารณาอัตราการจ้างงานเฉพาะในส่วนภาคอุตสาหกรรมการผลิต โดยคำนวณจากจำนวนผู้มีงานทำในภาคอุตสาหกรรมการผลิตเปรียบเทียบกับจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดจะพบว่า อัตราการจ้างงานในภาคการผลิตมีอัตราสูงขึ้นในไตรมาส 1 และ 2 และกลับลดลงในไตรมาส 3 และ 4 โดยมีสาเหตุจากปัจจัยเรื่องฤดูกาลที่ส่งผลต่อภาวะการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิต ซึ่งในประเด็นนี้จะสอดคล้องไปกับการจ้างงานในภาคเกษตรและอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงค่าเฉลี่ยของอัตราการจ้างงานภาคอุตสาหกรรมการผลิต ในปี 2547 และปี 2548 พบว่ามีอัตราใกล้เคียงกัน คือปี 2547 มีอัตรา 15.87 และปี 2548 มีอัตรา 15.86 แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนการจ้างงานในอุตสาหกรรมการผลิตไม่มีการเปลี่ยนแปลง

แผนภูมิ 3 อัตราการจ้างงานในอุตสาหกรรมการผลิต

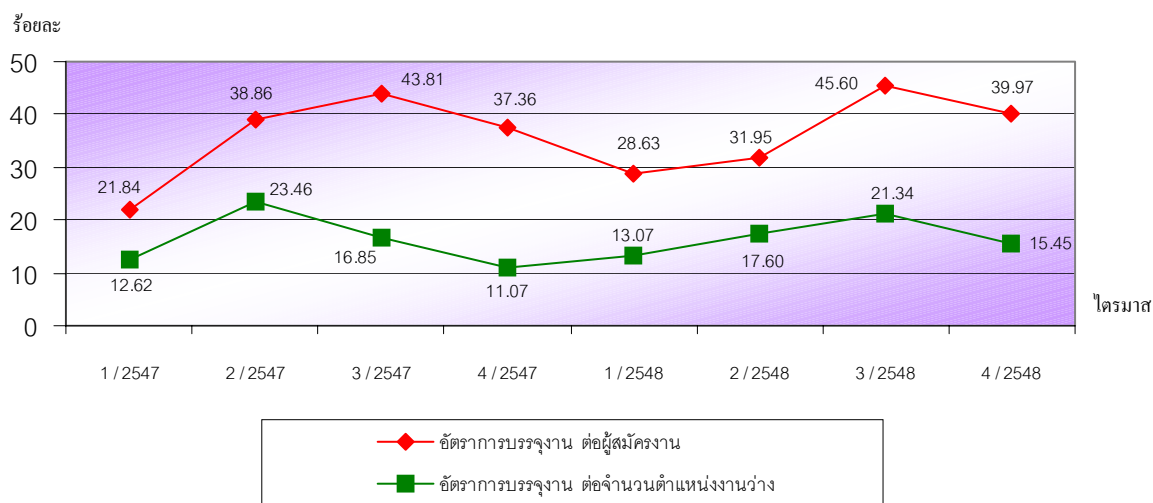
ที่มา : กรมการจัดหางาน

หมายเหตุ : อัตราการจ้างงานในอุตสาหกรรมการผลิต = $\frac{\text{ผู้มีงานทำในภาคอุตสาหกรรมการผลิต} \times 100}{\text{ผู้มีงานทำ}}$

3) อัตราการบรรจุนาน

อัตราการบรรจุนานสามารถดูความเคลื่อนไหวของภาวะการด้านแรงงานโดยสามารถศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับจำนวนตำแหน่งงานว่าง หรือจำนวนผู้สมัครงานโดยเมื่อวิเคราะห์จำนวนการบรรจุนานที่กรมการจัดหางานดำเนินการ เทียบกับจำนวนตำแหน่งงานว่างที่แจ้งผ่านกรมการจัดหางาน จะพบว่า อัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างเฉลี่ยปี 2548 จะอยู่ที่อัตราร้อยละ 16.87 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากอัตราเฉลี่ยปี 2547 ที่มีอัตราร้อยละ 16 โดยในช่วงไตรมาส 2 และ 3 ของแต่ละปีจะมีอัตราสูงขึ้นเนื่องจากเป็นช่วงที่กำลังแรงงานใหม่เพิ่งสำเร็จการศึกษาเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน และหากเปรียบเทียบสัดส่วนของผู้บรรจุนานกับจำนวนผู้สมัครจะพบว่า ปี 2548 มีอัตราเฉลี่ย 36.54 ซึ่งสูงกว่าอัตราเฉลี่ยของปี 2547 1.07 (ปี 2547 มีอัตรา 35.47) เมื่อพิจารณาอัตราการเปลี่ยนแปลงในแต่ละไตรมาสตั้งแต่ปี 2547 – 2548 (แผนภูมิ 4) จะพบว่าอัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างและต่อผู้สมัครงานจะมีเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนที่สูงขึ้นในไตรมาส 2 และ 3 และลดลงในไตรมาส 1 และ 2 ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากไตรมาสที่ 2 และ 3 เป็นช่วงที่กำลังแรงงานใหม่เพิ่งสำเร็จการศึกษาและเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงานตามที่กล่าวไว้

แผนภูมิ 4 อัตราการบรรจุนานต่อผู้สมัครงาน/ตำแหน่งงานว่าง

ที่มา : กรมการจัดหางาน

หมายเหตุ : 1. อัตราการบรรจุนาน = $\frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจุนาน} \times 100}{\text{ผู้สมัครงาน}}$

ต่อผู้สมัครงาน

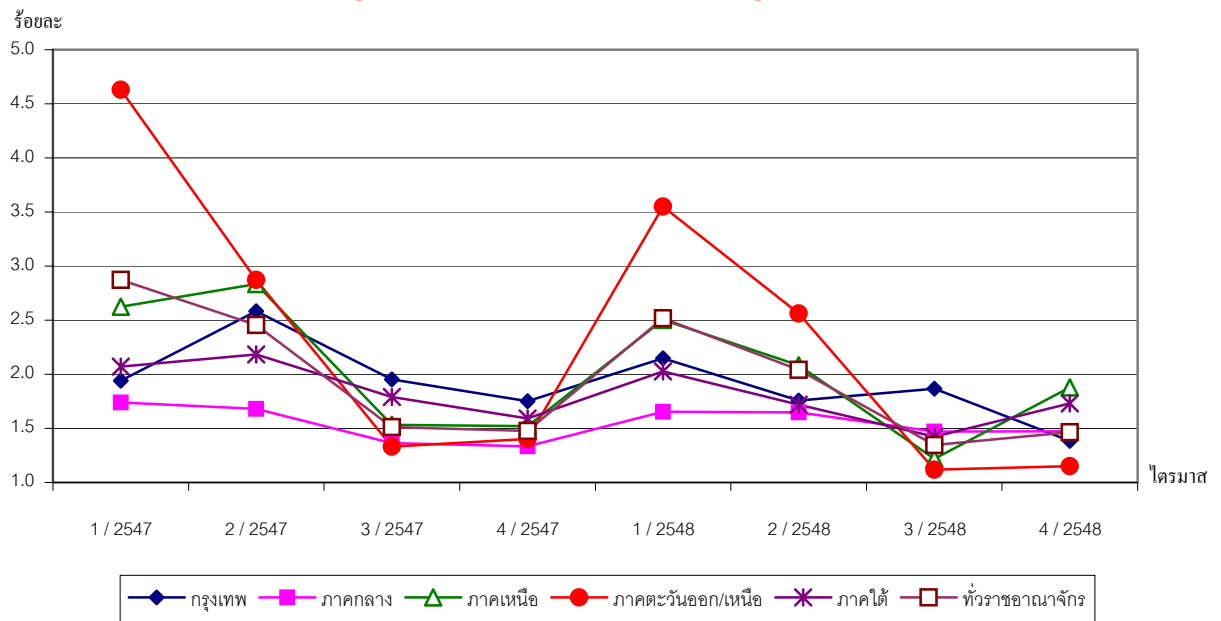
2. อัตราการบรรจุนาน = $\frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจุนาน} \times 100}{\text{ตำแหน่งงานว่าง}}$

ต่อตำแหน่งงานว่าง

4) อัตราการว่างงาน

อัตราการว่างงาน เป็นอัตราที่คำนวณจากผู้ไม่มีงานทำหรือผู้ว่างงานเปรียบเทียบกับจำนวนกำลังแรงงาน ซึ่งพบว่าในปี 2548 มีอัตราว่างงานเฉลี่ยตลอดปี 1.83 ซึ่งลดลงจากอัตราว่างงานเฉลี่ยปี 2547 ที่มีอัตรา 2.08 แสดงให้เห็นว่าภาวะเศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น การจ้างงานมีมากขึ้น จำนวนผู้ว่างงานจึงลดลง และเมื่อพิจารณารายภาคในรอบปี 2547—2548 จะพบว่าอัตราการว่างงานจะมีการเคลื่อนไหวขึ้นลงตามปัจจัยฤดูกาล โดยไตรมาส 1 เป็นช่วงฤดูแล้งนอกฤดูการเก็บเกี่ยวส่งผลให้แรงงานในภาคเกษตร เริ่มว่างงาน อัตราการว่างงานในไตรมาส 1 จึงสูงและเริ่มลดลงในไตรมาส 2 เนื่องจากเป็นช่วงที่เริ่มเข้าสู่ฤดูการเกษตร โดยเฉพาะไตรมาส 3 มีอัตราลดลงอย่างมาก เพราะไตรมาสนี้เป็นช่วงที่กำลังแรงงานเพิ่งสำเร็จการศึกษาใหม่และจะเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน จึงทำให้การว่างงานในช่วงนี้ลดลง และจะเริ่มสูงขึ้นอีกครั้งหนึ่งในช่วงไตรมาส 4 (แผนภูมิ 5) สำหรับอัตราการว่างงานรายภาคพบว่าภาคที่มีการเคลื่อนไหวเรื่องของการว่างงานสูงสุดคือ ภาคตะวันออกเฉิยเหนือ เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานเกษตรกรรม เมื่อเสร็จสิ้นจากการเกษตรจะเคลื่อนย้ายเข้าสู่เมืองจึงส่งผลให้อัตรา มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นและลงสูงดังแผนภูมิ 5 (รายละเอียดอัตราจำแนกตามภาคและทั่วราชอาณาจักร ปรากฏในตารางภาคผนวกที่ 18)

แผนภูมิ 5 อัตราการว่างงานจำแนกตามภูมิภาค

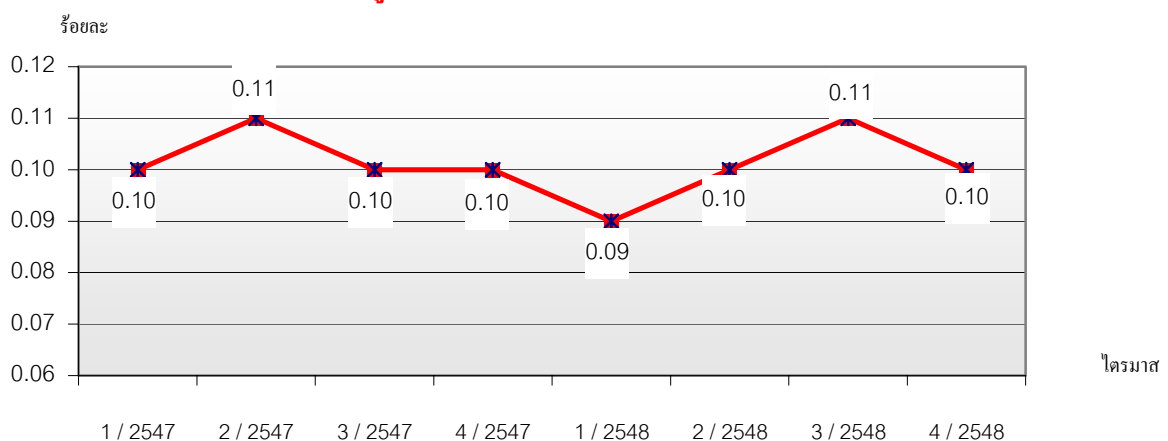
ที่มา : กรมการจัดหางาน

หมายเหตุ : อัตราการว่างงาน = $\frac{\text{จำนวนผู้ไม่มีงานทำ} \times 100}{\text{กำลังแรงงาน}}$

5) อัตราแรงงานไทยในต่างประเทศ

เมื่อศึกษาจำนวนแรงงานไทยในต่างประเทศในช่วงปี 2547 - 2548 โดยพิจารณาจากจำนวนแรงงานไทยที่ไปทำงานในต่างประเทศต่อกำลังแรงงาน พบว่าอัตราแรงงานไทยในต่างประเทศเฉลี่ยในปี 2548 มีอัตราร้อยละ 0.10 ซึ่งเท่ากับอัตราเฉลี่ยปี 2547 โดยไตรมาสที่ 1-4 ปี 2548 มีอัตรา 0.09 0.10 0.11 และ 0.10 ตามลำดับ และไตรมาสที่ 1-4 ปี 2547 มีอัตรา 0.10 0.11 0.10 และ 0.10 ตามลำดับ

แผนภูมิ 6 อัตราแรงงานไทยในต่างประเทศ

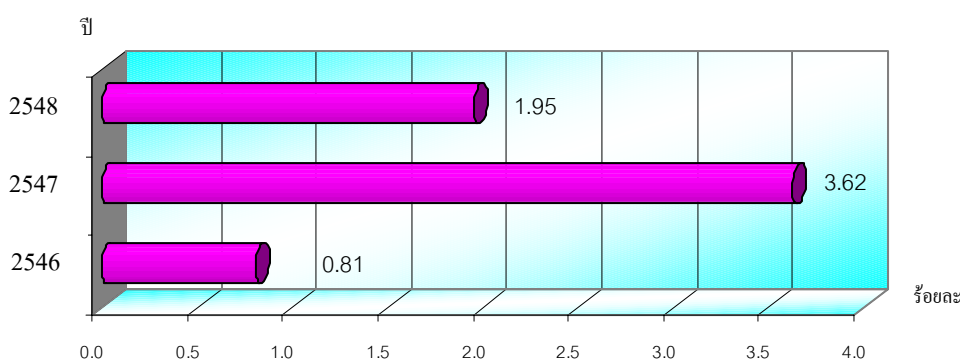
ที่มา : กรมการจัดหางาน

หมายเหตุ : อัตราแรงงานไทยในต่างประเทศ = $\frac{\text{ผู้ทำงานในต่างประเทศ} \times 100}{\text{กำลังแรงงาน}}$

6) อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าว

แรงงานต่างด้าวตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้แก่ แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ คือ พม่า ลาว กัมพูชา ในปัจจุบันได้รับการต่อใบอนุญาตให้ทำงานในประเทศไทยจนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2549 โดย อัตราแรงงานต่างด้าวในภาพรวมซึ่งคำนวณจากจำนวนแรงงานต่างด้าวต่อกำลังแรงงานในประเทศพบว่า ช่วงปี 2548 มีอัตราร้อยละ 1.95 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ลดลงจากปี 2547 ที่มีอัตรา 3.62 ทั้งนี้ อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าวในปี 2547 มีสัดส่วนที่สูงขึ้นจากปี 2546 ที่มีอัตรา 0.81 ซึ่งอาจสืบเนื่องจากในปี 2547 รัฐบาลได้อนุญาตให้นายจ้างที่มีความต้องการแรงงานต่างด้าวนำแรงงานต่างด้าวมาจดทะเบียนให้ถูกต้อง มิเช่นนั้นจะถูกดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป จึงส่งผลให้อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าวในปี 2547 สูงขึ้นอย่างเด่นชัด และกลับมามีอัตราลดลงในปี 2548 เนื่องจากการต่อใบอนุญาตแรงงานต่างด้าวในกลุ่มเดิม

แผนภูมิ 7 อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าวตามมติ ครม. (รวม 3 สัญชาติ)

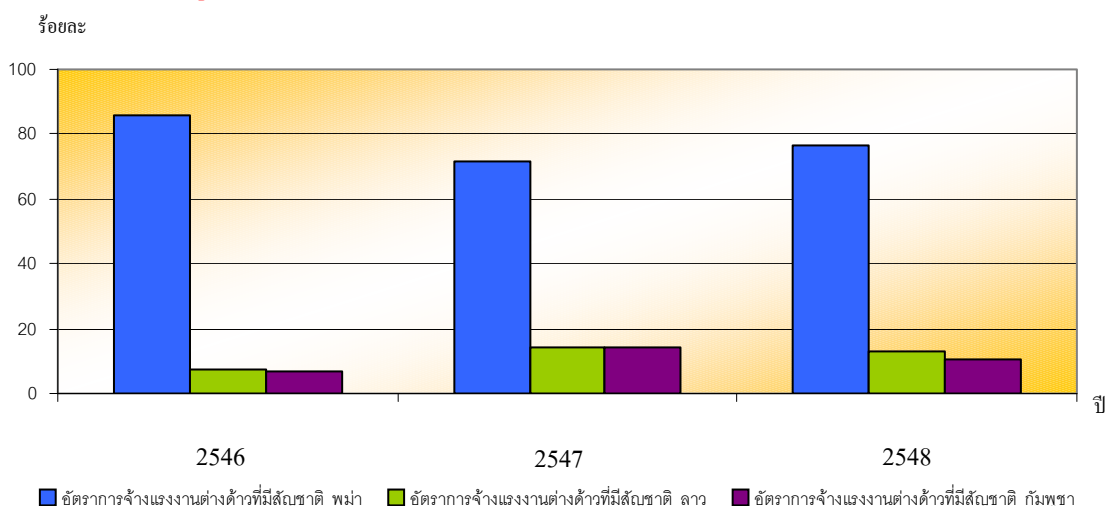

ที่มา : กรมการจัดหางาน

หมายเหตุ : อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าว = $\frac{\text{จำนวนแรงงานต่างด้าวตามมติ ครม.} \times 100}{\text{กำลังแรงงาน}}$

หากพิจารณาอัตราการจ้างแรงงานต่างด้าวแต่ละสัญชาติตั้งแต่ปี 2546 เป็นต้นมาจะพบว่าการจ้างแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า มีอัตราสูงสุดโดยครองอันดับหนึ่งมาทุกปี ปี 2546 = 85.81 ปี 2547 = 71.72 และ ปี 2548 = 76.48 ส่วนสัญชาติลาวและกัมพูชา ยังมีลักษณะไม่คงที่กล่าวคือ สลับกันมากบ้างน้อยบ้างเป็นปี ๆ ไป (สัญชาติลาวปี 2546-2548 = 7.38 14.0 และ 12.77 สัญชาติ กัมพูชา ปี 2546-2548 = 6.81 14.28 และ 10.75)

แผนภูมิ 8 อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าวตามมติ ครม. จำแนกรายสัญชาติ

ที่มา : กรมการจัดหางาน

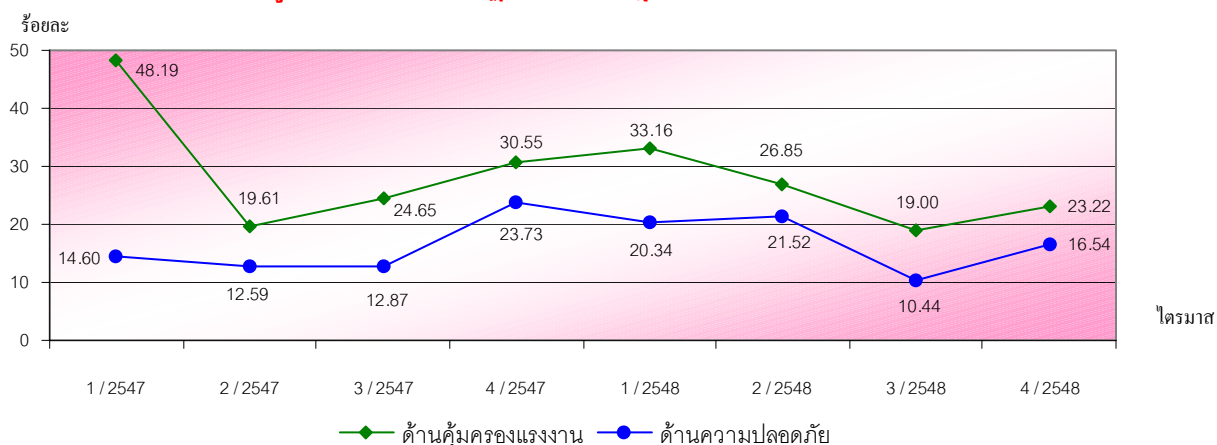
หมายเหตุ : อัตราการจัดจ้างแรงงานต่างด้าวรายสัญชาติ = $\frac{\text{แรงงานต่างด้าวขึ้นทะเบียนตามมติครม.รายสัญชาติ (3 สัญชาติ)} \times 100}{\text{แรงงานต่างด้าวขึ้นทะเบียนตามมติครม. 3 สัญชาติทั้งหมด}}$

7) อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานประกอบการ

การให้ความคุ้มครองแรงงานให้ได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรม ถูกต้องตามกฎหมายเป็นบทบาทที่สำคัญของกระทรวงแรงงานโดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เพราะหากนายจ้างไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดสูง ย่อมส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของลูกจ้าง ผู้ใช้แรงงาน และส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานตามมา สำหรับอัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานประกอบการ จำแนกได้เป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานและกฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน โดยในปี 2548 พบว่าอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานของสถานประกอบการต่อจำนวนสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจทั้งหมดในปี 2548 มีอัตราจากไตรมาส 1 - 4 ตามลำดับดังนี้ 33.16 26.85 19.0 และ 23.22 ขณะที่ปี 2547 มีอัตราจากไตรมาส 1 - 4 ดังนี้ 48.19 19.61 24.65 และ 30.55 ซึ่งจะเห็นว่าแนวโน้มลดลงเนื่องจากการที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้กระตุ้นส่งเสริมนายจ้างสถานประกอบการต่าง ๆ อยู่เป็นระยะ (แผนภูมิ 9) ทั้งนี้การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของข้อบังคับการทำงาน ซึ่งกฎหมายกำหนดว่าสถานประกอบการต้องมีข้อบังคับการทำงาน เช่น การกำหนดวันเวลาทำงาน เวลาพัก วันหยุด และประกาศให้ลูกจ้างทราบ พร้อมทั้งทำสำเนาแจ้งให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานทราบ แต่สถานประกอบการหลายแห่งไม่ทราบหรือทราบไม่ครบทุกขั้นตอน จึงพบปัญหาการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่มีจำนวนมาก ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้มีการแนะนำให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย

ส่วนอัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดความปลอดภัยในการทำงาน พบว่าตลอดปี 2548 แต่ละไตรมาสมีอัตราดังนี้ ไตรมาส 1 อัตรา 20.34 ไตรมาส 2 อัตรา 21.52 ไตรมาส 3 อัตรา 10.44 และไตรมาส 4 อัตรา 16.54 ส่วนปี 2547 มีอัตราจากไตรมาส 1-4 คือ 22.83 24.87 28.11 และ 35.18 ตามลำดับ (แผนภูมิ 9)

แผนภูมิ 9 อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานประกอบการ

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ :

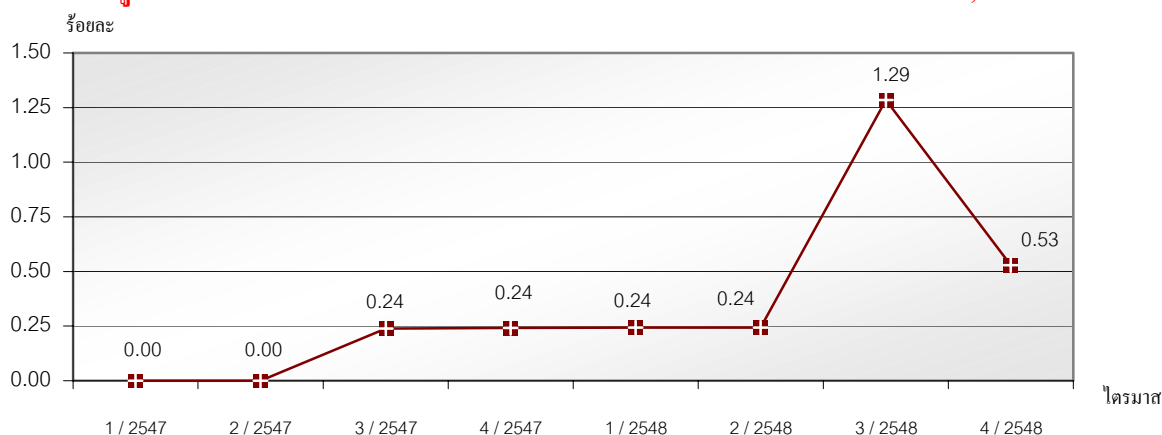
อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดคุ้มครองแรงงานของสถานประกอบการ = $\frac{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ทำผิดกฎหมายคุ้มครองแรงงาน} \times 100}{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจกฎหมายคุ้มครองแรงงาน}}$

อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดความปลอดภัยของสถานประกอบการ = $\frac{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ทำผิดกฎหมายความปลอดภัย} \times 100}{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจกฎหมายความปลอดภัย}}$

8) อัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงาน / ข้อขัดแย้งในสถานประกอบการ

การเกิดข้อพิพาทแรงงานนั้นมีผลมาจากการที่ลูกจ้างได้แจ้งข้อเรียกร้องต่อนายจ้าง และหากไม่สามารถยุติหรือตกลงกันได้ก็จะเกิดเป็นข้อพิพาทแรงงานขึ้น ซึ่งการเกิดข้อพิพาทแรงงานในสถานประกอบการ เป็นดัชนีแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง การเปลี่ยนแปลงของอัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงาน / ข้อขัดแย้งจะแสดงให้เห็นถึงทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างว่ามีทิศทางหรือแนวโน้มไปในทางใด สำหรับอัตราสถานประกอบการที่เกิดข้อพิพาทแรงงานต่อสถานประกอบการทั้งหมด 100,000 แห่ง ในปี 2547 – 2548 พบว่ามีอัตราอยู่ในช่วงต่ำกว่า 1.29 แสดงให้เห็นว่าสถานประกอบการ 100,000 แห่ง มีการเกิดข้อพิพาทแรงงานประมาณ 1 – 2 แห่งเท่านั้น จึงเป็นอัตราที่อยู่ในระดับต่ำมาก ซึ่งอาจแสดงให้เห็นว่าในรอบปีที่ผ่านมาความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างอยู่ในระดับดีมาก

แผนภูมิ 10 อัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงานในสถานประกอบการต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง

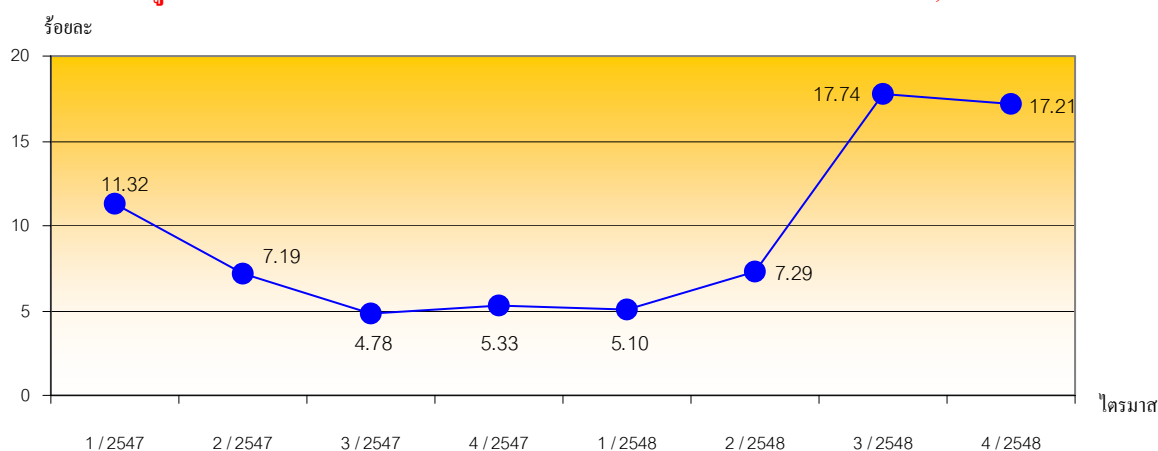

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ : อัตราการเกิดข้อพิพาทต่อสถานประกอบการทั้งหมด 100,000 แห่ง = $\frac{\text{สถานประกอบการที่เกิดข้อพิพาทแรงงาน} \times 100,000}{\text{สถานประกอบการทั้งหมด}}$

สำหรับข้อขัดแย้งในสถานประกอบการ ซึ่งเกิดจากความขัดแย้งระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง โดยไม่เกี่ยวกับสภาพการจ้างนั้น เป็นดัชนีตัวหนึ่งที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างได้ โดยอัตราการเกิดข้อขัดแย้งในสถานประกอบการต่อสถานประกอบการทั้งหมด 100,000 แห่ง ในปี 2547—2548 มีอัตราอยู่ในช่วง 5.10—17.74 กล่าวคือในจำนวนสถานประกอบการ 100,000 แห่ง มีสถานประกอบการที่เกิดข้อขัดแย้งประมาณ 18 แห่งเท่านั้น ซึ่งก็ยังนับว่าเป็นอัตราที่ต่ำอยู่ โดยในปี 2547 มีอัตราจากไตรมาส 1—4 ตามลำดับดังนี้ 11.32 7.19 4.78 และ 5.33 สำหรับปี 2548 มีอัตรา 5.10 7.29 17.74 และ 17.21 จากไตรมาส 1—4 ตามลำดับ (แผนภูมิ 11) อย่างไรก็ตามกระทรวงแรงงานมิได้นิ่งนอนใจการตรวจเยี่ยมสถานประกอบการทุกสังกัดได้มีการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่มีระหว่างนายจ้างและลูกจ้างตลอดเวลา

แผนภูมิ 11 อัตราการเกิดข้อขัดแย้งในสถานประกอบการต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

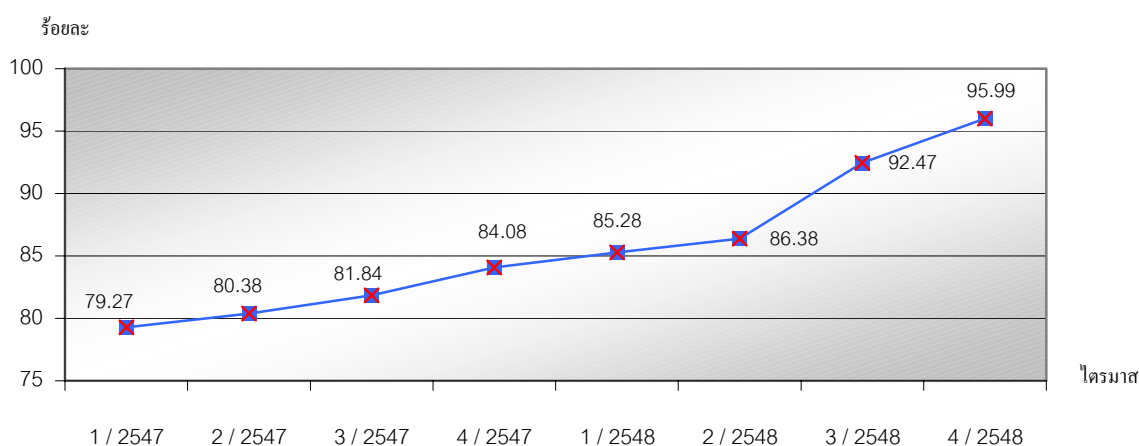
หมายเหตุ : อัตราการเกิดข้อขัดแย้งต่อสถานประกอบการทั้งหมด 100,000 แห่ง = $\frac{\text{จำนวนสถานประกอบการที่เกิดข้อขัดแย้ง} \times 100,000}{\text{สถานประกอบการทั้งหมด}}$

9) อัตราสถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบประกันสังคม

อัตราสถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบประกันสังคม โดยการศึกษาจากจำนวนสถานประกอบการในระบบประกันสังคมเปรียบเทียบกับจำนวนสถานประกอบการทั้งหมด พบว่าสัดส่วนของสถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบประกันสังคมมีสัดส่วนสูงขึ้น โดยมีอัตราเปลี่ยนแปลงจากไตรมาส 1 – 4 ของปี 2547 ดังนี้ 79.27 80.38 81.84 และ 84.08 สำหรับปี 2548 มีอัตราตามลำดับจากไตรมาส 1 – 4 คือ 85.28 86.38 92.47 และ 95.99 ทั้งนี้อัตราเฉลี่ยในปี 2548 มีอัตราร้อยละ 90.03 ซึ่งสูงกว่าอัตราเฉลี่ยในปี 2547 ที่มีอัตรา 81.39 ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 12

แผนภูมิ 12 อัตราสถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบประกันสังคม

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หมายเหตุ : อัตราสถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบประกันสังคม = $\frac{\text{จำนวนสถานประกอบการที่อยู่ในระบบประกันสังคม} \times 100}{\text{จำนวนสถานประกอบการทั้งหมด}}$

อัตรากำลังขั้นต่ำใหม่ ซึ่งได้ประกาศให้มีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๕

ค่าจ้างขั้นต่ำ (บาท)	พื้นที่ (จังหวัด)
184	กรุงเทพมหานคร นนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร
181	ภูเก็ต
166	ชลบุรี
163	สระบุรี
158	นครราชสีมา
155	เชียงใหม่ พังงา พระนครศรีอยุธยา ระนอง และระยอง
153	ฉะเชิงเทรา
151	กาญจนบุรี กระบี่ และ ลพบุรี
150	จันทบุรี เพชรบุรี และสมุทรสงคราม
148	ตรัง และอ่างทอง
147	ประจวบคีรีขันธ์ ปราจีนบุรี ราชบุรี สระแก้ว และสิงห์บุรี
145	ชุมพร ตราด ลำปาง ลำพูน สุโขทัย สุพรรณบุรี และอุดรธานี
144	กาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครพนม นครศรีธรรมราช นราธิวาส นุรีรัมย์ ปัตตานี ยะลา เลข สงขลา สตูล และหนองคาย
143	กำแพงเพชร ตาก นครนายก นครสวรรค์ พัทลุง พิชณุโลก เพชรบูรณ์ สุราษฎร์ธานี และ อุตรดิตถ์
142	ชัยนาท ชัยภูมิ เชียงราย มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร หนองบัวลำภู และอุทัยธานี
141	พิจิตร แม่ฮ่องสอน สุรินทร์ อุบลราชธานี และอำนาจเจริญ
140	น่าน พะเยา และแพร่

สารพันงานวิจัย

“สารพันงานวิจัย” ฉบับนี้ขอตอบคำถามที่มีผู้โทรศัพท์เข้ามาถามอย่างมากมายถึงเนื้อหาผลงานวิจัยที่ได้นำเสนอในฉบับที่แล้วว่าจะดูรายละเอียดเนื้อหามากกว่าที่นำเสนอได้อย่างไร ฉบับที่แล้วบอกกล่าวไปแล้วว่ากระทรวงแรงงานได้เปิดตัว Website ฐานข้อมูลงานวิจัยแรงงานขึ้น (www.research.mol.go.th หรือ www.mol.go.th เลือกฐานข้อมูลงานวิจัยด้านแรงงาน) ขณะนี้มีผลงานวิจัยออกเผยแพร่ให้ผู้สนใจได้อ่านกันแล้ว ซึ่งทีมงานของเราพยายามรวบรวมและเสนอต่อสายตาท่านผู้อ่าน โดยผลงานวิจัยที่ปรากฏในระบบมีทั้งที่เป็นผลงานของกระทรวงแรงงาน คณะจารย์ สถาบัน หน่วยงานต่างๆ และวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ซึ่งการนำเสนอมี 2 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบที่เป็นบทคัดย่อ หรือบทสรุปผู้บริหาร ผลงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ ในระบบเกือบทั้งหมด นำเสนอเป็นบทคัดย่อ หรือ บทสรุปผู้บริหาร การค้นหาทำได้โดยคลิกประเด็นที่ต้องการค้นหาได้ที่หน้าเมนูหลักว่าต้องการค้นหาตามชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย ปีที่พิมพ์ หัวข้อศึกษา หรือกลุ่มเป้าหมายกรณีค้นหาตามหัวข้อศึกษา หรือกลุ่มเป้าหมายจะมีรายชื่อประเด็นต่างๆ ให้เลือกส่วนการค้นหาตามชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัยหรือปีที่พิมพ์ ต้องระบุ Key word แล้วจึงให้ระบบค้นหาจะปรากฏรายชื่อผลงานวิจัยและ วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องปรากฏให้เลือกสามารถเลือกเล่มที่ต้องการแล้วคลิกที่ชื่อเรื่อง จะมีรายละเอียดบทคัดย่อหรือบทสรุปผู้บริหารให้เห็นง่ายๆ เพียงเท่านี้ก็สามารดูรายละเอียดตามที่ต้องการได้แล้ว

2) รูปแบบฉบับสมบูรณ์ (Full text) เรียกว่า มีรายละเอียดชนิดหน้าต่อหน้า ผลงานประเภทนี้มีให้เห็นไตรมาสละ 4 เล่มเท่านั้น โดยจะปรากฏอยู่หน้าจอเมนูหลักที่เห็นเป็นรูปสี่ 4 เล่มคือหน้าปกผลงานวิจัย เพียงคลิกเข้าไปก็จะได้เห็นเนื้อหาทั้งหมดในเล่ม และจะสลับเปลี่ยนหมุนเวียนนำเสนอเล่มใหม่ๆ ที่น่าสนใจทุกไตรมาสไป โดยคอลัมน์ “สารพันงานวิจัย” นี้จะนำประเด็นที่น่าสนใจทั้ง 4 เล่ม มาเสนอทุกไตรมาสเช่นกัน สำหรับฉบับนี้มีดังนี้

การศึกษาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐานในการคำนวณหาอัตรา ค่าจ้างขั้นต่ำและค่าจ้างพื้นฐาน

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน โดยความร่วมมือจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย (TDRI) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดตัวแบบในการคำนวณหาอัตราค่าจ้างขั้นต่ำและค่าจ้างพื้นฐาน เพื่อสร้างเครื่องมือและข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำและค่าจ้างพื้นฐานเพื่อศึกษารูปแบบกระบวนการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำที่เหมาะสม และเพื่อศึกษาผลกระทบจากการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่มีต่อการจ้างงานในเชิงเศรษฐกิจ ใช้วิธีการศึกษาทั้งเอกสาร การสำรวจข้อมูลและประชุมระดมสมอง (Focus group) จากความคิดเห็นของนายจ้าง / ผู้ประกอบการ คณะกรรมการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยใช้แนวความคิดเรื่องเส้นความยากจน และใช้วิธีการเสริมภูมิปัญญาเพื่อศึกษา

ตัวแปรที่กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในอดีต และผลกระทบของการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ รวมทั้งการวิเคราะห์รูปแบบกระบวนการ กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่เหมาะสม

ผลการศึกษาพบว่าหลักเกณฑ์มาตรฐาน ในการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำไม่อาจกำหนด เป็นสูตรตายตัวได้เนื่องจากการกำหนดอัตรา ค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเรื่องของการต่อรองระหว่าง ลูกจ้างและนายจ้างโดยมีภาครัฐเป็นผู้ประสาน ผลประโยชน์ ซึ่งใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาตัว แปรหลัก ๆ เพื่อกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ อย่างไรก็ ตาม ประเด็นที่น่าสนใจคือ คณะอนุกรรมการค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดต่าง ๆ ประสบปัญหาเรื่องความไม่สมบูรณ์ของข้อมูลที่ใช้ประกอบการพิจารณาทั้งเรื่องของมาตรฐาน และความยากต่อการวัด ประกอบกับ คณะอนุกรรมการฯ ฝ่ายลูกจ้างมักมีคุณวุฒิ วิทยุณน้อยกว่า ส่งผลต่ออำนาจการเจรจาต่อรอง จากการศึกษากรอบมาตรฐานการครองชีพขั้นต่ำ ของแรงงานโดยใช้เส้นความยากจนเป็นตัวกำหนด พบว่า อัตราค่าจ้างขั้นต่ำในปัจจุบันอยู่ในระดับ เหนือความยากจนตามเจตนารมณ์ของการกำหนด อัตราค่าจ้างขั้นต่ำของ พ.ร.บ. กู้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และเป็นเครื่องพิสูจน์ว่าอัตราค่าจ้าง ขั้นต่ำพื้นฐานที่เป็นอยู่ในปัจจุบันสามารถเป็น หลักประกันค่าครองชีพขั้นต่ำได้ หมายความว่า ระดับค่าจ้างขั้นต่ำปัจจุบันเพียงพอให้แรงงาน สามารถดำรงชีพอยู่ได้ ส่วนต่างระหว่างค่าครองชีพขั้นต่ำและค่าจ้างขั้นต่ำคือ “ค่าจ้างส่วน ต่าง” ซึ่งสะท้อนสภาพของตลาดแรงงาน อำนาจ ต่อรองและผลิตภาพของแรงงาน สำหรับระบบ การกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำศึกษาพบว่า การ

กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของไทยใช้ตัวแปร หลากหลายเกินไป อาจจะเป็นเนื่องจากทั้งเหตุและ ผลของความขาดแคลนข้อมูลที่เชื่อถือได้และมี อยู่อย่างต่อเนื่องระยะยาวพอควรในระดับ จังหวัด จึงต้องใช้ตัวแปรที่หลากหลายเพื่อช่วย คณะกรรมการค่าจ้าง และคณะอนุกรรมการฯ ในการตัดสินใจปรับค่าจ้างขั้นต่ำ

การศึกษาครั้งนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะใน การพัฒนาระบบการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่ น่าสนใจคือ ควรมีกรอบเวลาทบทวนค่าจ้างขั้นต่ำ ปีละ 1 ครั้ง ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีการปรับค่าจ้าง เสนอไป โดยควรเน้นที่ตัวแปรหลัก 3 กลุ่ม คือ กลุ่มหลักเกณฑ์ด้านความจำเป็นในการครองชีพ กลุ่มหลักเกณฑ์ด้านความสามารถในการจ่าย ของนายจ้าง และกลุ่มหลักเกณฑ์ด้านเศรษฐกิจ และสังคม แต่เน้นตัวแปรน้อยตัว เพื่อข้อมูลที่มี คุณภาพต่อเนื่องและมีมาตรฐาน โดยควรมีการ เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างส่วนราชการและ ระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และพัฒนา ระบบการจัดเก็บและฐานข้อมูลรวมถึงมีการ สนับสนุนด้านวิชาการและการวิจัยให้มากขึ้น ในส่วนคณะอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด เห็นควรให้คงอยู่ ขณะเดียวกันควรส่งเสริมและ พัฒนาความรู้เรื่องแรงงานสัมพันธ์และวิชาการ ด้านข้อมูลเศรษฐกิจและสังคมจังหวัด เพื่อ พัฒนาศักยภาพให้เข้มแข็งสามารถกำหนดอัตรา ค่าจ้างขั้นต่ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความจำเป็นในการกำหนด อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน โดยกลุ่มงานพัฒนาระบบรายได้และค่าจ้าง

โดยความร่วมมือของศูนย์บริการวิชาการ เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ ดำเนินการศึกษาวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความจำเป็นของการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ วิเคราะห์รูปแบบและกระบวนการกำหนดอัตรา ค่าจ้างขั้นต่ำที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย และศึกษาผลกระทบการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่มี ต่อการจ้างงานในเชิงเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ โดย การศึกษาเอกสารทั้งใน และต่างประเทศ สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านค่าจ้างแรงงานทั้งนายจ้าง ลูกจ้าง และภาครัฐ ผลการศึกษาพบว่าตัวแทนใน คณะอนุกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด ส่วนใหญ่สนับสนุนความจำเป็นของการกำหนด อัตราค่าจ้างขั้นต่ำโดยมีแนวคิดเกี่ยวกับอัตรา ค่าจ้างขั้นต่ำเป็น 2 แนวคิด แนวคิดแรกคัดค้าน การมีอัตราค่าจ้างขั้นต่ำด้วยเหตุผล 3 ประการคือ

1) ก่อให้เกิดปัญหาการว่างงาน ความ ยากจน และการจ้างงานนอกระบบที่เพิ่มขึ้น

2) ทำให้ต้นทุนในการตรวจสอบดูแล สวัสดิภาพของแรงงานเพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็น

3) อัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่เพิ่มขึ้นมีผลให้ ความสามารถในการแข่งขันลดลง เงินเพื่อเพิ่มขึ้น และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศลดลง แนวคิดที่สองสนับสนุนการมีอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ด้วยเหตุผล 3 ประการ

1) ตลาดแรงงานไทยเป็นตลาดแข่งขัน ไม่สมบูรณ์ นายจ้างมีอำนาจในการกำหนดอัตรา ค่าจ้างที่ต่ำมากกว่าลูกจ้าง ทำให้ลูกจ้างได้รับ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำต่ำกว่าที่ควรจะได้รับ

2) ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการ ว่างงาน เงินเฟ้อ และการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ

3) การกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่ผ่าน มาทำให้แรงงานไร้ฝีมือส่วนใหญ่ได้รับค่าจ้าง ไม่ต่ำกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

การศึกษานี้ได้นำแบบจำลอง Computable General Equilibrium (CGE) มาประยุกต์ใช้โดยแบบจำลองดังกล่าวเป็น แบบจำลองซึ่งสามารถวิเคราะห์ถึงผลกระทบจาก การปรับเปลี่ยนอัตราค่าจ้างขั้นต่ำต่อตัวแปรทาง เศรษฐกิจได้ เนื่องจากแบบจำลองดังกล่าวเป็น แบบจำลองในลักษณะพหุภาค (Multisector) และ มีการเชื่อมโยงภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่อยู่ภายใน แบบจำลอง ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงในภาค เศรษฐกิจใด ๆ จะส่งผลกระทบต่อภาคอื่น ๆ ได้ ทั้งนี้การใช้แบบจำลอง CGE อยู่ภายใต้ สมมุติฐานว่า ตลาดทุกตลาดรวมทั้งตลาดแรงงาน มีการแข่งขันสมบูรณ์ ถึงแม้การใช้แบบจำลอง CGE เพื่อศึกษาผลกระทบ โดยคิดว่าแบบจำลอง ดังกล่าวน่าจะเป็นทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดกับ การศึกษาลักษณะดังกล่าว แต่แบบจำลอง CGE มีข้อจำกัดหลายประการ เนื่องจากเป็น แบบจำลองทางทฤษฎีจึงต้องการ ข้อสมมุติที่ หลากหลายและผลการวิเคราะห์มีความ อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงข้อสมมุติสูง ดังนั้น การวิเคราะห์โดยอาศัยแบบจำลอง CGE ควรระลึกถึงข้อจำกัดดังกล่าวเสมอ ผลการ วิเคราะห์ของแบบจำลอง CGE น่าจะใช้เป็น ข้อมูลเพิ่มเติมในการศึกษาผลกระทบมากกว่า การเชื่อถือว่าผลกระทบที่ได้จากแบบจำลอง ดังกล่าวจะต้องเกิดขึ้นในความเป็นจริงอย่าง แน่นนอน

ผลจากการศึกษานี้สรุปได้ว่า ประเทศไทย ยังคงมีความจำเป็นในการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

โดยที่สำคัญพบว่า การขึ้นอัตราค่าจ้างขั้นต่ำทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2546 และผลของแบบจำลอง CGE ได้ข้อพิสูจน์ว่า การขึ้นอัตราค่าจ้างขั้นต่ำไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่ออัตราการว่างงาน อัตราเงินเฟ้อ การจ้างงานนอกระบบ และความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นผลดีในด้านการคุ้มครองสวัสดิการแรงงานโดยเฉพาะแรงงานไร้ฝีมือจึงมีมากกว่าผลเสียดังกล่าว

การศึกษาครั้งนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์ทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยระยะสั้น (1 – 3 ปี) ควรมีการปรับโครงสร้างของคณะกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดจากระบบไตรภาคีเป็นระบบไตรภาคี + 1 คือมีตัวแทนนักวิชาการทำหน้าที่ฝ่ายวิชาการ ซึ่งไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียง อย่างน้อยจังหวัดละ 1 คน พร้อมมีการอบรมกระบวนการทำงานแบบต่อเนื่องให้คณะกรรมการทุกท่าน ขณะเดียวกันควรมีการจัดทำรายงานสถิติด้านแรงงานที่รวบรวมสถิติที่จำเป็นในการพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ และมีการกำหนดตารางเวลาในการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่ชัดเจน ส่วนในระยะยาว (3 – 5 ปี) ควรตั้งสำนักเศรษฐกิจแรงงานทำหน้าที่เป็นองค์ความรู้ด้านแรงงาน ขณะเดียวกันควรมีการพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำแบบอื่น ๆ เช่น อัตราค่าจ้างขั้นต่ำรายชั่วโมง เป็นต้น ☒

**แผนยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนา
ด้านแรงงานระยะปานกลาง
พ.ศ. 2548 - 2550**

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่ง

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดำเนินการศึกษาวิจัยโครงการการสร้างพื้นฐานและพัฒนางานวิจัยด้านแรงงาน เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การวิจัยด้านแรงงานของกระทรวงแรงงานขึ้น ผลจากการศึกษาข้อมูลเอกสาร การสำรวจสภาพปัญหาความต้องการ การสัมมนาระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านแรงงาน สามารถวิเคราะห์ประมวลผล กำหนดเป้าประสงค์และแผนยุทธศาสตร์ ดังนี้

เป้าประสงค์กำหนด 5 ประการ คือ

1. ส่งเสริมให้องค์กรและบุคลากรทุกระดับใช้วิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาตลอดจนพัฒนาตนเองและกระบวนการทำงานที่อาศัยข้อมูลจากการวิจัยด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์อย่างต่อเนื่อง
2. แสวงหาข้อตกลงการกำหนดสัดส่วนของงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาสารสนเทศที่เหมาะสมของกระทรวง
3. กระทรวงแรงงานต้องเป็นศูนย์กลางของข้อมูลงานวิจัยด้านแรงงานที่ฝ่ายนายจ้าง ลูกจ้าง และสาธารณชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง
4. กระทรวงแรงงานต้องผลิตงานวิจัยหรือร่วมมือกับหน่วยงานหรือสถาบันต่าง ๆ ผลิตผลงานวิจัย
5. กระทรวงแรงงานสามารถพัฒนาระบบการทำงานและการให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายเพื่อเป็นการตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ห้าทศวรรษ

ยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนาด้านแรงงาน ผลการศึกษาได้นำเสนอ 5 แผน ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การกำหนดแนวการวิจัย ด้านแรงงาน

☞ กำหนดประเด็นปัญหาการวิจัย
ด้านแรงงาน ให้มีส่วนสนับสนุนนโยบายการ
พัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ สอดคล้อง
กับความต้องการของฝ่ายที่เกี่ยวข้องและ
เสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวของ
แรงงานและนายจ้างภายใต้บรรยากาศสังคมแห่ง
การเรียนรู้และกระแสโลกาภิวัตน์

2. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและ ประสานงานการวิจัย

☞ ส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัย
ด้านแรงงานของหน่วยงานภายในและภายนอก
กระทรวง บูรณาการการวิจัยของหน่วยงาน
ภายในกระทรวงแรงงานในขั้นตอนสำคัญ ๆ
ของกระบวนการวิจัย

☞ บูรณาการกระบวนการวิจัยด้าน
แรงงานที่รับผิดชอบโดยกระทรวงแรงงานและ
หน่วยงานภายนอก

3. ยุทธศาสตร์การเผยแพร่งานวิจัย

☞ พัฒนาความรู้ด้านการวิจัยตลอดจน
สร้างทัศนคติในเชิงบวกต่อการวิจัยและส่งเสริม
ให้เกิดการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยในการ
พัฒนากระบวนการทำงานให้กับข้าราชการใน
กระทรวง

☞ ประมวลผลการนำเสนอข่าวสาร
ความเคลื่อนไหวด้านแรงงานตลอดจน
ความก้าวหน้าของการวิจัยแก่ผู้บริหารและ
ข้าราชการในกระทรวง

☞ เผยแพร่และส่งเสริมการใช้
ประโยชน์จากข้อมูลการวิจัยด้านแรงงานในการ
ปฏิบัติงานของสถานประกอบการ องค์กร

ลูกจ้าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน
ทั่วไป

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบงาน

☞ เพิ่มระดับการใช้ข้อมูลสถานการณ์
แรงงานและข้อมูลทรัพยากรการบริหารเป็นฐาน
ในการตัดสินใจของผู้บริหารหน่วยงานระดับ
ต่าง ๆ

☞ ส่งเสริมการใช้ข้อมูลสถานการณ์
แรงงานและข้อมูลทรัพยากรการบริหารใน
กระบวนการพัฒนาและบริหาร นโยบาย
แผนงาน และโครงการด้านแรงงาน

☞ ตอบสนองต่อข้อผูกพันด้านยุทธศาสตร์
ท้าทายของกระทรวงด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพ
การบริหารภายในและการให้บริการแก่นายจ้าง
ลูกจ้าง และประชาชนทั่วไป

5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบัน

☞ ปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรที่
รับผิดชอบด้านการวิจัยภายในกระทรวงแรงงาน
ให้สามารถรับผิดชอบภารกิจการวิจัยภายใต้แผน
ฉบับนี้มีประสิทธิภาพ

☞ พัฒนาปัจจัยด้านการบริหารอัน
ได้แก่ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวกให้
สามารถรองรับกับภารกิจการวิจัยได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

☞ เพิ่มระดับของการประสานงานการ
วิจัยกับองค์กรต่างประเทศโดยเฉพาะกลุ่ม
ประเทศที่มีข้อตกลงผูกพันด้านเศรษฐกิจและ
สังคมกับประเทศไทย

รายละเอียดเพิ่มเติมของผลงานวิจัยทั้ง
3 เล่ม สามารถติดตามได้ที่ www.research.mol.go.th
หรือ www.mol.go.th เลือกฐานข้อมูลงานวิจัย
ด้านแรงงาน แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้า ☺☺☺

ทิศทางแนวโน้มสถานการณ์ตลาดแรงงานไทยในต่างประเทศช่วง 4 ปีข้างหน้า*

ปัจจัยกำหนดสถานการณ์

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและในแนวทางคล้ายคลึงกัน (โลกาภิวัตน์) มีผลกระทบต่อตลาดแรงงานไทยในต่างประเทศไม่ว่าคนซึ่งทำงานอยู่แล้ว หรือจะเดินทางไป ปัจจัยดังกล่าว มีอาทิ คนหางานต่างชาติมีมากขึ้น และมาจากหลายประเทศ ปัจจุบันมีประเทศใหม่ เช่น คนงานจาก เขมร ลาว พม่า เวียดนาม ซึ่งมีศักยภาพและเป็นที่ต้องการของนายจ้าง เพราะยอมรับค่าแรงงานต่ำกว่าคนหางานไทยมาก

ปัจจัยที่สอง คือ การแทรกแซงหรือการออกกฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับของประเทศผู้รับในปัจจุบัน ทุกประเทศผู้รับ (รวมทั้งประเทศไทย) ออกระเบียบว่าด้วยการควบคุมแรงงานต่างด้าว ซึ่งเหตุผลในการออกกฎเกณฑ์ก็เพื่อควบคุม ดูแล กฎเกณฑ์เหล่านี้มีหลายประการ นอกจากการกำหนดอายุ เพศ อาชีพแล้ว ยังกล่าวถึงการจ่ายค่าภาษีหรือค่าธรรมเนียมอื่นๆ กฎเกณฑ์เหล่านี้มีผลกระทบต่อคนหางาน เช่น ต้องฝึกอบรมก่อนออกเดินทาง (กรณีมีเงื่อนไขต้องเรียนรู้ภาษา) การต้องจ่าย ค่าภาษีเพิ่มขึ้น เป็นต้น

ปัจจัยที่สาม ก็คือ การระงับหรือจำกัดเฉพาะแรงงานบางประเภทที่อนุญาตให้เข้าไปทำงาน ที่เป็นเงื่อนไขกว้างๆ ก็คือ การอนุญาตให้แรงงานใช้แรงงาน (แรงงานไร้ฝีมือ) เท่านั้น ที่อนุญาตให้เข้ามาทำงานเป็นต้น ผลทำให้แรงงานฝีมือเข้าไปทำงานยากขึ้น

ปัจจัยเหล่านี้ ล้วนส่งผลกระทบต่อคนหางานไทยในอนาคตอันใกล้ อาทิ การที่มีคนหางานจาก เขมร พม่า เวียดนาม ล้วนกระตือรือร้นจะออกไปทำงานในประเทศหรือตลาดแรงงานเดียวกับที่คนงานไทยทำอยู่ ผลจะทำให้นายจ้างมีทางเลือกมากขึ้น เพราะฉะนั้น โอกาสที่คนงานจะถูกปฏิเสธหรือต่อรองราคาให้ต่ำลงก็จะมีปรากฏอยู่ทั่วไปหรือในกรณีการฝึกอบรมด้านภาษาซึ่งเป็นระเบียบบังคับจากประเทศผู้รับ ทำให้คนหางานไทยมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

สิ่งเหล่านี้ อาจส่งผลต่อการตัดสินใจว่าจะเลือกไปทำงานต่างประเทศหรือไม่ นอกจากปัจจัยทางด้านอุปสงค์แรงงานหรือความต้องการแรงงานดังที่กล่าวแล้ว ยังมีปัจจัยเงื่อนไขทางด้านอุปทานแรงงานหรือเกี่ยวกับตัวคนหางานด้วย

ในส่วนของคนหางานการเปลี่ยนแปลงสามารถส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ตลาดแรงงานไทยในอนาคตอันใกล้เช่นเดียวกัน อาทิ

คนหางานไทย มีโอกาสเลือกมากขึ้น
โดยเฉพาะการตัดสินใจว่าจะเดินทางไปหรือไม่ หากข้อมูลชี้วัดว่ามีคู่แข่งจากเขมร ลาว พม่า เวียดนาม หรืออินโดนีเซีย สถานการณ์ตลาดแรงงานจะสะท้อนให้เห็นชัดเจนว่าอัตราค่าจ้างคงไม่สูง หรือดึงดูดคนหางานได้เพียงพอ (ต้องไม่ลืมว่าคนหางานจากพม่า เวียดนาม เขมร อินโดนีเซีย อินเดีย และพร้อมจะยอมรับค่าจ้างเพียงแค่ครั้งเดียวที่จ่ายให้กับแรงงานไทย)

*สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการหัวหน้าสำนักงานแรงงานในต่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ 2549 ระหว่างวันที่ 27 – 29 ธันวาคม 2548

นอกจากนี้คนหางานจะหลีกเลี่ยงค่าบริการที่สูงเกินไป เพราะประสบการณ์ได้สอนให้คนหางานไทยรู้ว่าตลาดประเทศไหนไปแล้วคุ้ม หรืออย่างน้อยมีส่วนเหลือที่ดึงดูดให้ทำงานต่อเพราะฉะนั้นเราจะเห็นว่าคนหางานจะลังเลระหว่างการเลือกไปได้วันกับประเทศเกาหลีใต้ที่เห็นชัดเจนก็คือมีคนเลือกไปเกาหลีเพราะเกาหลีได้มีค่าใช้จ่ายต่ำ แม้จะต้องผ่านการเรียนรู้ภาษา (ซึ่งเป็นด่านโหดก็ตาม)

ตลาดแรงงานที่เหลือสำหรับคนหางาน

พิจารณาจากสถานการณ์ปัจจัยที่กำกับหรือส่งผลต่อการตัดสินใจหรือส่งผลต่อสถานการณ์ตลาดแรงงานไทยในอนาคตอันใกล้แล้ว เราพอจะอนุมานหรือจัดประเภทตลาดแรงงานที่เหลือสำหรับคนหางานไทยในช่วง 4 ปี ข้างหน้า ดังนี้

ตลาดแรงงานที่คนหางานไทยยังต้องการไป จะประกอบด้วยได้หวัน อิสราเอล เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ตลาดในประเทศเหล่านี้ยังคงเป็นตลาดล่าง (Secondary Labour Market) หรือ ตลาดกึ่งฝีมือ ตลาดดังกล่าวในประเทศเหล่านี้จ่ายค่าจ้างเฉลี่ยสูงกว่าอัตราค่าจ้างในประเทศไทย ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ตลาดเหล่านี้ยังคงมีแรงดึงดูดอยู่ อย่างไรก็ตาม มีสิ่งต้องระวังเช่นเดียวกัน ตลาดบางประเทศอาจมีปัญหาได้ อาทิ ตลาดแรงงานในไต้หวัน หากอีก 4 ปีข้างหน้า อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (15,840 หยวน) ยังคงที่ และไม่เปลี่ยนแปลงในขณะที่ค่าครองชีพในเมืองไทยสูงขึ้นเรื่อยๆ แล้ว ค่าของเงินหรือค่าตอบแทน เมื่อผันเป็นเงินไทยจะลด

มูลค่าลง ซึ่งเป็นไปได้ว่าในอีก 4 ปี ข้างหน้า อัตราค่าจ้างขั้นต่ำของไทยอาจทะลุเป็น 200 บาท/วัน ซึ่งหากสถานการณ์เป็นเช่นนั้น ตลาดแรงงานไทยในไต้หวันอาจได้รับผลกระทบได้เช่นเดียวกัน เพราะหากถูกหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้วเงินที่เหลือ (Take home pay) อาจไม่ต่างหรือมีส่วนเหลือไม่มากพอเมื่อเทียบกับรายได้ในประเทศ

ตลาดแรงงานที่ถึงคราวอืดง หรือเป็นตลาดซึ่งอนาคตจะแผ่วตัวลง เพราะอัตราค่าจ้างเท่ากับค่าครองชีพหรือค่าจ้างในประเทศไทย ซึ่งตลาดเหล่านี้คนหางานจะไม่ไปอีก (ยกเว้นไม่จ่ายค่าบริการ/นายจ้างออกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้ อาทิออกค่าภาษีให้ ออกค่าเดินทางให้ เป็นต้น) ตลาดเหล่านี้ประกอบด้วย ประเทศมาเลเซีย บรูไน และอีกหลายประเทศในกลุ่มตะวันออกกลาง ตลาดแรงงานเหล่านี้ หากคนหางานต้องแบกรับค่าบริการ (ค่าหัว) แล้วโอกาสที่จะมีส่วนเหลือ หรือ เหลือมากพอ (เมื่อเทียบกับรายได้หากทำงานในประเทศไทย) จะลดลงไปเรื่อย ๆ และทำให้ตลาดแรงงานชะลอตัวลงได้

ปัจจัยแทรก : ที่ไม่ควรมองข้าม

ปัจจัยที่ไม่ควรมองข้ามเพราะสามารถมีผลกระทบต่อตลาดแรงงานไทยในอนาคต ยังมีอีกหลายประการ (นอกเหนือจากที่กล่าว) อาทิ การกำหนดตัวชี้วัดของกระทรวงแรงงาน การเจรจา FTA ระหว่างไทยกับประเทศต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งประเด็นยุทธศาสตร์ใหม่ (8 ประการ) ซึ่งจะเป็นตัวกำกับการบริหารแรงงานไทย ไปต่างประเทศ นอกจากนั้นยังมี

ประเด็นอื่น ๆ เช่น การค้าต่างตอบแทน (ซึ่งไม่ควรกำหนดประเภทสินค้าเป็นการแลกเปลี่ยนแต่อย่างใด แต่ควรพูดถึงประเด็นสิทธิแรงงานที่จะเคลื่อนย้ายเข้าไปทำงานได้ด้วย)

ปัจจัยแทรกเหล่านี้ไม่ควรมองข้าม เพราะส่งผลต่อการกำหนดนโยบายสนับสนุนส่งเสริมตลาดแรงงานไทยได้ อาทิ ประเด็นข้อที่ 5 ว่าด้วยการต่างประเทศหรือเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ซึ่งต่อไปจะมีการคิด Cost และการสูญเสียโอกาส (Opportunity Lost) ของคนหางานด้วย เพราะการไปทำงานต่างประเทศ เท่ากับเป็นการเสียโอกาสทำงานในประเทศไทยหากไปไม่ดีค่าเสียโอกาสนี้ก็จะแพงมากขึ้นไปอีก เช่นเดียวกับการจัดสรรงบประมาณซึ่งคำนึงถึงผลงาน หรือผลลัพธ์ที่ชัดเจนจะส่งผลต่อการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้วย

ทางแก้ไข – ทางออกในช่วงระยะสั้นและระยะยาว

ทางแก้ไขสำหรับเงื่อนไขต่าง ๆ ดังที่กล่าวข้างต้นพอสรุปได้ดังนี้

กรณีประเทศที่ยังคงดึงดูดแรงงานไทย อาทิ ไต้หวัน อิสราเอล เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น จำเป็นต้องเจรจาต่อรองในเรื่องการปรับค่าจ้าง (ค่าจ้างขั้นต่ำในไต้หวันและค่าจ้างขั้นต่ำสำหรับ Trainees ในกรณีญี่ปุ่น) นอกจากนั้นจะต้องหาทางลดค่าใช้จ่าย (รวมทั้งค่าบริการ) เพราะหากค่าครองชีพในไทยสูงขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่ค่าจ้างในประเทศดังกล่าวคงที่ คนหางานที่จะไปทำงานในประเทศเหล่านั้นจะลดลง

สำหรับประเทศซึ่งมีลักษณะเป็นอาทิตย์อัสดง เช่นประเทศบรูไน มาเลเซีย จำเป็นจะต้องเปลี่ยนแนว ยุทธศาสตร์ และการบริหารจัดการใหม่ โดยหันไปเพิ่มตลาดแรงงานที่มีเอกลักษณ์ของไทยหรือเป็นตลาดแรงงานที่ชาติอื่นๆ เลียนแบบได้ยาก หรือหากเลียนแบบได้ก็ต้องใช้เวลานาน ตลาดแรงงานเหล่านี้จะมีลักษณะ Value Creation อาทิ ตลาดแรงงานประเภทพ่อครัว/แม่ครัวไทย (ทำอาหารไทย) พนักงานนวดแผนไทย ผู้ดูแลคนชรา เป็นต้น ตลาดแรงงานเหล่านี้ดำเนินการแล้วในมาเลเซีย และประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง สามารถเป็น Model ให้ประเทศอื่นๆ เลียนแบบได้ ตลาดแรงงานเหล่านี้ให้คำตอบแทนดี และสูงกว่าในตลาดในประเทศไทย เป็นทางเลือกของคนหางาน ซึ่งมีทักษะเฉพาะด้าน และเป็นที่ต้องการของนายจ้างอย่างมาก สำหรับยุทธศาสตร์อื่นๆ ที่จะช่วยเสริมการขยายตัวของตลาดแรงงานไทยในอนาคต ควรพิจารณาประเด็นดังต่อไปนี้

(1) ตลาดแรงงานซึ่งมีบริษัทต่างชาติเข้าไปลงทุนหรือได้สัมปทานดำเนินการ บริษัทเหล่านี้ปกติจะพ่วงคนทำงานเข้าไปด้วย ในมาเลเซียมีหลายบริษัท ซึ่งได้สัมปทานงานโครงการก่อสร้างใหญ่ๆ ซึ่งบริษัทจะนำคนงานไทยเข้าไปด้วย ยกตัวอย่างเช่น บริษัท Fujikura บริษัท Bauer บริษัท DZ Card บริษัท C.P. (ของไทย) เป็นต้น เพราะฉะนั้นจึงควรหาโอกาสประสานติดต่อกับบริษัทเหล่านี้ ในการขยายตลาดหรือประสานคนหางานไทยเข้าไปทำงาน

(2) การเคลื่อนย้ายแรงงานโดยผ่านประเทศที่สาม หรือการนำแรงงานไทยไปทำงานยังประเทศที่สาม ปัจจุบันก็มีการจ้างนายหน้านำแรงงานไทยไปทำงานยังประเทศต่างๆ ซึ่งปกติต้องการแรงงานฝีมือ อาทิจาน เชื่อมท่อน้ำมัน งานสร้างฐานการขุดเจาะแก๊ส

น้ำมันนอกชายฝั่ง เป็นต้น ล่าสุดที่มีการประสานติดต่อก็มีกรณีประเทศอิสราเอล ซึ่งประสงค์แต่งตั้งองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM) เป็นตัวประสานนำคนหางานไทยเข้าไปทำงานในประเทศอิสราเอล เป็นต้น

สะกิดต่อมฮา!!

ตายายจี๋ลิ้ม

มีตายายอยู่คู่หนึ่งตายายคู่นี้จี๋ลิ้มมากเขาจึงไปหาหมอ
หมอบอกว่า “ไม่มีปัญหาหรอกแต่คุณต้องมีสมุดเอาไว้จด”
และตายายก็กลับบ้านไป พอตอนดึกตาก็อไปหยิบน้ำ
ยายก็อบอกว่า “ให้เอาไอติมมาด้วย” ตาจึงเดินลงไป
ก่อนที่ตาจะเดินลงไปยายพูดล่ำทับว่า “ให้เอาสมุดไปจดด้วย ละ”
ตาจึงบอกว่า “อย่ามาดูถูกความจำฉันนะ”
ตาเดินลงไป พอตาขึ้นมตาก็อเอาไส้กรอกและเบคอนมาให้ยาย
ยายก็อบอกว่า “เห็นไหมตานะเอามาผัดมันสังขมบั้งดังหากละ”

เศรษฐกิจพอเพียง...เพียงพอหรือไม่ สำหรับยุคโลกาภิวัตน์

เหมือนเช่นเดิมทุกปีที่พสกนิกรชาวไทย ตั้งใจรอรับฟังพระราชดำรัสจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา และเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2548 ที่ผ่านมา ปวงชนชาวไทยก็ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ ได้หลักคิด และสาระประโยชน์จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างเต็มที่ นอกจากจะทรงมีพระราชดำรัสให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายตั้งอยู่ในสติ ถิธติ ทำดี สามัคคี ไม่ทะเลาะกัน ไม่ทำอะไรที่เกินเลยเกินเอ็ด และคำนึงถึงประเทศชาติแล้ว ตอนหนึ่งในพระราชดำรัส ทรงย้ำถึงเรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งพระราชทานแนวทางดังกล่าวพร้อมกับตัวอย่างที่สามารถปฏิบัติตามได้ ไม่ว่าจะดูจากพระราชกรณียกิจในหลายๆ ด้าน หรือที่ปรากฏในโครงการพระราชดำริหลายๆ พื้นที่

หลักแนวคิด ตลอดจนสาระในประเด็นเศรษฐกิจพอเพียงนี้เองที่รัฐบาล คณะรัฐมนตรี ตลอดจนส่วนราชการ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ต้องนำไปแปรเป็นการปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในนิยามของความพอเพียงนั้น ต้องประหยัด ต้องยอมที่จะไม่สะดวกสบายต้องไม่จ่ายเงินเกินตัว ไม่ว่าจะเป็นการใช้จ่ายในครอบครัวในองค์กร หรือในระดับประเทศ เพราะหากพิจารณาให้ถ่องแท้ ก็จะพบแนวทางที่สามารถใช้เงินหรือ

งบประมาณไม่มากนัก แต่สามารถทำให้เกิดการพัฒนา เกิดความสุขและเกิดประโยชน์กับประชาชนส่วนใหญ่ได้เช่นกัน ได้มีการพูดคุยกันในวงสนทนา ทั้งนักวิชาการและนักบริหารทั่วไปว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ใช้ได้จริงกับการบริหารในยุคที่มีแข่งขันกันรุนแรงขนาดนี้หรือไม่ เราจะอยู่รอดได้อย่างไรถ้าเราเอาแต่พอเพียง ไม่พัฒนาก้าวหน้า จะสุดโต่งไปหรือไม่ถ้าเราไม่คิดว่าโลกเขากำลังทำอะไรกัน จะเพียงพอหรือไม่สำหรับยุคโลกาภิวัตน์ ฯลฯ

จากหนังสือประมวลคำในพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง กันยายน 2548

“เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้แนะทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ

โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจ ในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต และให้ความรอบรู้ ที่เหมาะสมดำเนิน ชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและ กว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและ วัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ”

หากอ่านอย่างพินิจพิจารณาในแต่ละคำ แต่ละเนื้อหา จะเห็นคำน่าสนใจหลายคำ เช่น ทาง สายกลาง หรือสมดุล ซึ่งชัดเจนว่าไม่ใช่ไป สุดโต่งในอีกด้านหนึ่งซึ่งตรงกันข้ามกับกระแส โลกาภิวัตน์ หากแต่เป็นการดำรงอยู่อย่างสมดุล พอดี และพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง ด้วยการสร้าง ระบบคุ้มกันต่างๆ ทั้งความรู้และคุณธรรม เป็นการ เติบโตพร้อมทั้งภายนอกและภายในอย่างมีองค์กรรวม

มีข้อซักถามที่ได้ยินกันอยู่ประจำ คือ **“อ้าว... ถ้าเราพอเพียง เราก็ไม่ต้องค้าขายกับ ต่างประเทศแล้วใช่มั้ยละ”** เรื่องนี้ก็มีข้อมูลตอบ อยู่ในหนังสือนานาคำถามเกี่ยวกับเศรษฐกิจ พอเพียงโดยคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ คือ **“การใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการพัฒนา ไม่ได้สนับสนุนการปิดประเทศหรือหันหลัง ให้กับกระแสโลกหรือกฎกติกาของโลก แต่ให้ พิจารณาประเด็นต่างๆ ในภาพรวม และใช้ ประโยชน์จากกระแสโลกอย่างชาญฉลาด รู้เท่าทัน ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ใช่ระบบ เศรษฐกิจปิดที่ไม่เกี่ยวข้องกับการค้าขาย ไม่ส่งออก ไม่ผลิตเพื่อคนอื่น โดยชี้ให้เห็นหลักการตนเป็นที่ พึ่งได้ก่อน จากนั้นจึงพัฒนาตนเองเพื่อคุณภาพ**

ชีวิตที่ดีขึ้น สามารถเป็นที่พึ่ง แก่ผู้อื่นได้ นำสู่ สังคมที่มีการเกื้อกูลซึ่งกันและกันได้ พอมีพอกิน เป็นขั้นที่หนึ่ง ขั้นต่อไปคือการยืนด้วยตัวเอง ขั้นที่สามให้นึกถึงผู้อื่น เราจะเห็นได้ว่าปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง นอกจากจะไม่ขัดกับกระแส โลกแล้วยังเป็นปรัชญาที่ทำให้เราดำเนินอยู่ภายใต้ กระแสแห่งความ “ยั่งยืน” ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ สมดุลทั้งในด้านเศรษฐกิจและด้านสิ่งแวดล้อม มิใช่พัฒนาเศรษฐกิจอย่างเดียว แล้วสังคมวุ่นวาย คนในสังคมเดียวกัน ทำร้ายกันมากขึ้น สิ่งแวดล้อม เสียหายหรือเสียสมดุลไปจนเกิดการปรับตัว ซึ่งทำให้ เกิดภัยธรรมชาติหลากหลายรูปแบบ คนในรุ่นต่อไป เริ่มจะอยู่ได้ยากขึ้นเรื่อยๆ เพราะการพัฒนาที่ไม่ได้ คำนึงถึง “ภาพรวม” ไม่ได้นึกถึงผู้อื่น “การนึกถึง ผู้อื่น” อย่างที่มีในพระราชดำรัสข้างต้น ทำให้พัฒนา เศรษฐกิจไปพร้อมกับสังคมและสิ่งแวดล้อม “การที่เรานึกถึงคนรอบข้าง นึกถึงผู้อื่น รู้สึกพอเพียง ไม่โลภหาสิ่งต่างๆ เข้าตัวเองฝ่ายเดียว คนรอบข้าง ก็จะได้รับการแบ่งปัน สิ่งแวดล้อมก็ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ หรือใช้สอยมากเกินไปมีการ “ให้” คืนแก่ผู้อื่น คืนแก่สังคม และสิ่งแวดล้อม”

พวกเราโชคดีที่ได้รับพระราชทาน ปรัชญาที่มีคุณค่า ต่อการดำรงชีวิตยิ่งขึ้น นี้ เหลือแต่เราจะเข้าใจให้ลึกซึ้งขึ้น นำไป ปฏิบัติหรือประยุกต์ให้เข้ากับวิถีชีวิตของเรามากขึ้น ได้อย่างไร ถ้าท่านสนใจจะหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.nesdb.go.th/sufficiencye> เพื่อการพัฒนาคน และองค์กรเราอย่างยั่งยืนสมดุล

ที่มา : หนังสือประชาธิปไตยธุรกิจ ฉบับวันที่ 8-11 ธันวาคม 2548 หน้า 2 และ ฉบับวันที่ 22-25 ธันวาคม 2548 หน้า 6

ตารางภาคผนวก

ตาราง 1 ผู้มีงานทำ จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมและเพศ ไตรมาส 4 ปี 2548 (มกราคม - ธันวาคม 2548)

หน่วยนับ : พันคน

ประเภทอุตสาหกรรม	ชาย	หญิง	รวม
ภาคเกษตรกรรม	7,800.65	5,816.31	13,616.96
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	7,450.17	5,714.46	13,164.63
2. การประมง	350.49	101.85	452.33
นอกภาคเกษตรกรรม	11,533.96	10,106.27	21,640.23
3. การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	42.29	14.31	56.60
4. การผลิต	2,622.66	2,965.24	5,587.89
5. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	91.91	14.99	106.90
6. การก่อสร้าง	1,821.48	307.91	2,129.38
7. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	2,931.79	2,621.48	5,553.27
8. โรงแรม และภัตตาคาร	819.49	1,529.07	2,348.56
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	934.20	173.86	1,108.07
10. การเป็นสื่อกลางทางการเงิน	155.91	161.04	316.94
11. กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ	379.68	267.66	647.34
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	749.78	359.99	1,109.77
13. การศึกษา	438.09	606.16	1,044.25
14. งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	155.71	445.95	601.66
15. กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	328.64	408.24	736.88
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	34.16	209.19	243.35
17. องค์การระหว่างประเทศและองค์การต่างประเทศอื่น ๆ และสมาชิก	0.47	1.00	1.47
18. ไม่ทราบ	27.71	20.21	47.91
รวม	19,334.61	15,922.58	35,257.19

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (ค่าเฉลี่ย 4 ไตรมาส)

ตาราง 2 ผู้มีงานทำ จำแนกตามอาชีพและเพศ ปี 2548 (มกราคม - ธันวาคม 2548)

หน่วยนับ : พันคน

ประเภทอาชีพ	ชาย	หญิง	รวม
1. ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโส และผู้จัดการ	1,802.84	711.21	2,514.05
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	603.09	807.43	1,410.52
3. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านเทคนิคสาขาต่าง ๆ และอาชีพที่เกี่ยวข้อง	697.62	745.73	1,443.34
4. เสมียน	449.87	835.79	1,285.65
5. พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด	1,832.54	3,201.23	5,033.77
6. ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตรและการประมง	6,700.71	5,143.63	11,844.34
7. ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง	2,786.20	1,396.43	4,182.63
8. ผู้ปฏิบัติการโรงงานและเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	2,071.46	900.96	2,972.42
9. อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขายและการให้บริการ	2,364.60	2,161.71	4,526.31
10. คนงานซึ่งมิได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น	25.78	18.39	44.16
รวม	19,334.69	15,922.50	35,257.18

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (ค่าเฉลี่ย 4 ไตรมาส)

ตาราง 3 ผู้มีงานทำ จำแนกตามระดับการศึกษาและเพศ ปี 2548 (มกราคม - ธันวาคม 2548)

หน่วยนับ : พันคน

ระดับการศึกษา	ชาย	หญิง	รวม
1. ไม่มีการศึกษา	501.77	758.82	1,260.59
2. ต่ำกว่าประถมศึกษา	6,438.14	5,714.09	12,152.23
3. ประถมศึกษา	4,460.77	3,321.02	7,781.78
4. มัธยมศึกษาตอนต้น	3,053.60	1,931.42	4,985.03
5. มัธยมศึกษาตอนปลาย	2,454.95	1,648.99	4,103.94
- สายสามัญ	1,678.02	1,220.43	2,898.44
- สายอาชีวศึกษา	767.72	421.24	1,188.96
- สายวิชาการศึกษา	9.22	7.32	16.54
6. อุดมศึกษา	2,324.86	2,470.88	4,795.73
- สายวิชาการ	1,217.90	1,325.53	2,543.43
- สายวิชาชีพ	765.15	662.09	1,427.24
- สายวิชาการศึกษา	341.81	483.26	825.07
7. การศึกษาอื่น ๆ	10.21	14.53	24.74
8. ไม่ทราบ	90.35	62.80	153.15
รวม	19,334.64	15,922.55	35,257.18

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (ค่าเฉลี่ย 4 ไตรมาส)

ตาราง 4 จำนวนตำแหน่งงานว่าง / ผู้สมัครงานและการบรรจุงานจำแนกตามภูมิภาคและเพศ ปี 2548 (มกราคม - ธันวาคม 2548)

ภาค	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)				ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน(คน)			บรรจุงาน (คน)		
	รวม	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
กรุงเทพมหานคร	207,645	58,363	29,562	119,720	87,321	34,933	52,388	18,220	8,610	9,610
ภาคกลาง	339,095	81,647	80,079	177,369	117,858	52,445	65,413	48,691	22,627	26,064
ภาคเหนือ	133,034	23,193	30,507	79,334	73,766	31,535	42,231	31,387	12,687	18,700
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	112,301	17,587	26,497	68,217	68,725	29,621	39,104	21,029	8,530	12,499
ภาคใต้	88,372	18,193	17,901	52,278	65,719	26,697	39,022	26,350	9,561	16,789
ทั่วประเทศ	880,447	198,983	184,546	496,918	413,389	175,231	238,158	145,677	62,015	83,662

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 5 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามการศึกษา ปี 2548 (มกราคม - ธันวาคม)

วุฒิการศึกษา	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)
ประถมศึกษาและต่ำกว่า	103,556	61,458	19,205
มัธยมศึกษา	261,594	138,298	55,682
ปวช.	132,110	30,572	11,021
- พาณิชย	3,481	13,386	4,753
- ช่าง	7,800	8,354	3,067
- อื่นๆ	120,829	8,832	3,201
ปวส.	132,214	54,262	22,186
- พาณิชย	5,538	29,649	13,114
- ช่าง	11,618	14,832	6,024
- อื่นๆ	115,058	9,781	3,048
อนุปริญญา	58,517	3,919	1,438
ปริญญาตรี	114,715	123,079	35,997
ปริญญาโท	3,409	1,790	148
ปริญญาเอก	544	11	0
อื่น ๆ	73,788	0	0
รวม	880,447	413,389	145,677

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 6 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามอาชีพ ปี 2548 (มกราคม - ธันวาคม 2548)

ประเภทอาชีพ	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)
1. ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโส ผู้จัดการ	26,298	14,271	3,506
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ	47,391	35,960	8,931
3. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	86,131	52,319	15,788
4. เสมียน เจ้าหน้าที่	90,825	96,876	29,280
5. พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด	132,200	63,575	18,949
6. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง (แปรรูปขั้นพื้นฐาน)	6,295	2,647	1,267
7. ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่างๆ	78,611	24,575	8,620
8. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุมเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบกร	72,469	25,007	12,936
9. อาชีพงานพื้นฐาน	335,054	97,316	46,099
T ผู้ฝึกงาน	5,173	843	301
รวม	880,447	413,389	145,677

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 7 จำนวนตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุงานจำแนกตามอุตสาหกรรม ปี 2548 (มกราคม - ธันวาคม 2548)

ประเภทอุตสาหกรรม	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	บรรจุงาน (คน)
A เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	9,939	1,841
B การประมง	1,003	555
C การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	1,715	509
D การผลิต	433,529	62,365
E การไฟฟ้า แก๊สและการประปา	747	163
F การก่อสร้าง	32,411	3,953
G การขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	174,914	35,554
H โรงแรมและภัตตาคาร	44,508	8,462
I การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	21,074	3,086
J ตัวกลางทางการเงิน	15,038	2,634
K บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	85,793	9,964
L การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	18,607	8,936
M การศึกษา	10,810	4,245
N การบริการด้านสุขภาพและงานด้านสังคมสงเคราะห์	7,386	1,495
O การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	18,320	2,068
P ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	4,573	846
Q องค์การระหว่างประเทศ และองค์การต่างประเทศอื่นๆ และสมาชิก	8	1
ไม่ระบุประเภทกิจการ	72	0
รวม	880,447	146,677

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 8 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามอายุ ปี 2548 (มกราคม - ธันวาคม 2548)

ช่วงอายุ	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)
15-17	13,620	16,254	7,755
18-24	296,597	186,381	69,941
25-29	264,492	90,564	39,510
30-39	191,584	78,965	21,302
40-49	54,488	33,166	5,885
50-59	7,203	7,470	1,144
60 ปีขึ้นไป	837	589	140
ไม่ระบุ	51,626	0	0
รวม	880,447	413,389	145,677

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 9 เปรียบเทียบจำนวนแรงงานต่างด้าวจำแนกตามประเภทอาชีพและสัญชาติที่เข้ามาทำงานมากที่สุด (ยกเว้นประเภทตลอดชีพ) ณ เดือนธันวาคม 2548

ประเภทอาชีพ	สัญชาติ											รวม
	ญี่ปุ่น	ไทยใหญ่	จีน	อังกฤษ	อินเดีย	พม่า	อเมริกัน	จีนไต้หวัน	ฟิลิปปิน	ออสเตรเลีย	สัญชาติอื่นๆ	
1. ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโส ผู้จัดการ	14,730	6	4,579	4,415	6,397	1,079	2,788	3,920	1,020	1,721	18,780	59,435
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ	2,427	4	1,448	3,083	860	427	2,951	236	2,949	1,003	4,951	20,339
3. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	1,981	12	1,185	518	355	160	315	342	415	155	1,993	7,431
4. เสมียน เจ้าหน้าที่	318	23	111	30	39	14	28	52	56	28	450	1,149
5. พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด	198	980	662	53	136	781	32	57	22	21	2,889	5,831
6. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง (แปรรูปขั้นพื้นฐาน)	3	3,769	56	0	4	1,182	2	4	0	2	1,471	6,493
7. ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่างๆ	264	666	375	43	86	410	15	77	63	16	1,115	3,130
8. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุมเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบกร	162	63	232	47	32	96	57	37	61	47	526	1,360
9. อาชีพงานพื้นฐาน	14	12,164	606	7	32	3,626	4	3	3	4	10,507	26,970
T ผู้ฝึกงาน	35	0	32	5	3	1	2	2	1	0	134	215
X ผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีอาจสามารถจัดประเภทอาชีพได้	966	0	287	284	319	42	235	403	119	128	848	3,631
รวม	21,098	17,687	9,573	8,485	8,263	7,818	6,429	5,133	4,709	3,125	43,664	135,984

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 10 จำนวนความต้องการแรงงานต่างด้าวและการพิจารณาโควต้า ปี 2548

ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2548 - 30 สิงหาคม 2548

ภูมิภาค	ความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าว (คน)		การพิจารณาโควต้า (คน)		ต่ออายุใบอนุญาตทำงาน	
	นายจ้าง	คนต่างด้าว	นายจ้าง	คนต่างด้าว	นายจ้าง	คนต่างด้าว
กรุงเทพมหานคร	73,921	360,450	73,010	341,664	68,067	144,020
ภาคกลาง	82,105	841,843	80,845	794,424	66,137	298,963
ภาคเหนือ	36,254	281,002	35,925	255,770	29,299	113,120
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	16,811	53,226	16,589	43,163	13,109	17,719
ภาคใต้	31,206	345,008	31,086	338,328	28,950	131,471
ทั่วประเทศ	240,297	1,881,529	237,455	1,773,349	205,562	705,293

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 11 การฝึกเตรียมเข้าทำงาน/ยกระดับ/ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน จำแนกตามภูมิภาคและกลุ่มอาชีพ ประจำปี 2548 (มกราคม - ธันวาคม 2548)

กลุ่มอาชีพ	กรุงเทพ (คน)	ภาคกลาง (คน)	ภาคเหนือ (คน)	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คน)	ภาคใต้ (คน)	ทั่วประเทศ (คน)
การฝึกเตรียมเข้าทำงาน						
1. ช่างก่อสร้าง	0	143	113	246	58	560
2. ช่างอุตสาหกรรม	0	367	427	676	119	1,589
3. ช่างเครื่องกล	0	760	825	1,472	383	3,440
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	13	726	1,035	1,290	397	3,461
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	23	476	668	1,041	156	2,364
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	0	0	8	5	13
7. ธุรกิจและบริการ	0	612	318	441	13	1,384
รวม	36	3,084	3,386	5,174	1,131	12,811
ฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน						
1. ช่างก่อสร้าง	89	1,288	2,242	1,156	436	5,211
2. ช่างอุตสาหกรรม	136	2,542	934	1,486	397	5,495
3. ช่างเครื่องกล	167	2,971	1,228	2,846	378	7,590
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	431	7,397	4,950	6,935	2,029	21,742
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	42	2,685	2,479	4,103	1,728	11,037
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	162	450	99	340	1,051
7. ธุรกิจและบริการ	2,500	10,664	6,222	7,462	8,476	35,324
รวม	3,365	27,709	18,505	24,087	13,784	87,450
ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน						
1. ช่างก่อสร้าง	0	1,018	1,901	1,044	143	4,106
2. ช่างอุตสาหกรรม	36	2,054	762	1,210	211	4,273
3. ช่างเครื่องกล	316	3,016	1,714	3,218	841	9,105
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	177	3,068	2,010	4,234	673	10,162
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	0	464	423	1,328	233	2,448
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	0	0	0	0	0
7. ธุรกิจและบริการ	1,356	2,594	1,980	2,184	1,486	9,600
รวม	1,885	12,214	8,790	13,218	3,587	39,694

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (ข้อมูล ณ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549)

ตาราง 12 การตรวจแรงงานจำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ประจำปี 2548 (มกราคม - ธันวาคม 2548)

ขนาดสถาน ประกอบการ	สถาน ประกอบการที่ ผ่านการตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ (คน)				ผลการตรวจ (แห่ง)		การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ (แห่ง)				
		ชาย	หญิง	เด็ก	รวม	ปฏิบัติ ถูกต้อง	ปฏิบัติ ไม่ถูกต้อง	แนะนำ	ออก หนังสือ เชิญพบ	ออกคำสั่ง ให้ ดำเนินการ	เปรียบเทียบ ปรับ	ส่งเรื่อง ดำเนินคดี
1 - 4 คน	7,982	10,514	8,508	150	19,172	6,501	1,481	1,454	21	6	0	0
5 - 9 คน	5,850	22,678	17,005	134	39,817	4,925	925	889	19	16	1	0
10 - 19 คน	4,849	38,335	27,863	282	66,480	3,621	1,228	1,159	40	26	0	3
20 - 49 คน	5,446	101,972	72,461	686	175,119	4,147	1,299	1,196	63	35	2	3
50 - 99 คน	2,705	108,313	83,693	1,005	193,011	1,871	834	749	44	39	2	0
100 - 299 คน	2,794	245,698	223,238	1,817	470,753	2,199	595	530	35	27	1	2
300 - 499 คน	680	125,688	131,684	817	258,189	565	115	99	9	7	0	0
500 - 999 คน	432	133,843	161,106	2,069	297,018	389	43	35	1	7	0	0
1,000 คน ⁺	253	183,163	320,178	2,896	506,237	237	16	15	0	1	0	0
รวม	30,991	970,204	1,045,736	9,856	2,025,796	24,455	6,536	6,126	232	164	6	8

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ข้อมูลได้จากการประมวลผล ณ วันที่ 18 มกราคม 2549)

ตาราง 13 สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องจําแนกตามอุตสาหกรรมและเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ประจำปี 2548 (มกราคม - ธันวาคม 2548)

ประเภทอุตสาหกรรม	เรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง (แห่ง)											
	วันทำงาน	เวลาทำงาน	เวลาพัก	เงินประกันใน การทำงาน	วันหยุด	สิทธิการลา	การจ่าย ค่าจ้าง	ค่าล่วงเวลาและ ค่าทำงาน	ค่าจ้างขั้นต่ำ	ข้อบังคับ	สถานที่ จ่ายค่าจ้าง	ระยะเวลา การจ่ายค่าจ้าง
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	3	3	1	1	29	10	56	6	20	119	0	0
2. การประมง	0	0	0	0	4	0	10	0	3	25	0	0
3. การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	3	2	0	0	18	2	30	36	10	177	0	0
4. การผลิต	20	43	14	39	650	353	2,225	615	385	6,347	7	15
5. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	0	1	0	0	14	6	49	12	3	83	0	0
6. การก่อสร้าง	15	9	0	10	171	101	446	72	79	977	1	2
7. การขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	55	143	17	39	1,335	418	2,596	623	811	4,145	2	12
8. โรงแรม และภัตตาคาร	13	44	1	19	282	67	365	144	165	922	0	6
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	3	11	3	6	114	41	215	76	61	791	0	7
10. การเป็นสื่อกลางทางการเงิน	0	0	0	11	31	20	75	52	36	164	0	2
11. กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจการทางธุรกิจ	1	20	5	21	142	47	267	106	107	846	0	4
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13. การศึกษา	0	4	0	1	12	5	21	14	16	101	0	0
14. งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	1	5	0	3	29	7	41	30	43	93	0	1
15. กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	7	8	2	2	69	16	87	44	44	228	1	1
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0
17. องค์การระหว่างประเทศ และองค์การต่างประเทศอื่น ๆ และสมาชิก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18. ไม่ทราบ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	121	293	43	152	2,900	1,093	6,483	1,830	1,783	15,023	11	50

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ข้อมูลได้จากผลการประมวลผล ณ วันที่ 18 มกราคม 2549)

ตาราง 14 การตรวจความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ประจำปี 2548 (มกราคม - ธันวาคม 2548)

ขนาดสถาน ประกอบการ	สถาน ประกอบการ ที่ผ่านการตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ (คน)				ผลการตรวจ (แห่ง)		การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ (แห่ง)					
		ชาย	หญิง	เด็ก	รวม	ปฏิบัติ ถูกต้อง	ปฏิบัติ ไม่ถูกต้อง	แนะนำ	ออกคำสั่ง				ส่งเรื่อง ดำเนินคดี
									ส่งเอกสาร	พบ	ปรับปรุง	หยุดการใช้เครื่องจักร	
1 - 4 คน	4,332	6,294	4,377	51	10,671	4,100	232	216	1	2	14	0	2
5 - 9 คน	3,260	13,048	8,929	117	21,977	2,945	315	299	6	4	5	0	2
10 - 19 คน	2,643	22,044	14,309	123	36,353	2,232	411	401	2	4	3	0	2
20 - 49 คน	3,207	61,683	41,513	349	103,196	2,490	717	688	13	15	5	0	2
50 - 99 คน	1,754	71,972	54,184	676	126,156	1,216	538	511	12	12	10	0	2
100 - 299 คน	1,941	176,225	153,579	1,958	329,804	1,442	499	457	14	18	16	0	3
300 - 499 คน	463	85,664	88,252	1,263	173,916	370	93	83	2	3	6	0	1
500 - 999 คน	342	105,755	131,638	1,938	237,393	288	54	42	5	0	5	0	3
1,000 คน ⁺	212	152,115	275,091	1,221	427,206	183	29	25	0	1	2	0	1
รวม	18,154	694,800	771,872	7,696	1,466,672	15,266	2,888	2,722	55	59	66	0	18

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ข้อมูลได้จากการประมวลผล ณ วันที่ 19 มกราคม 2549)

หมายเหตุ : 1. สถานประกอบการแต่ละแห่งที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง อาจมีการดำเนินการของเจ้าหน้าที่มากกว่า 1 กรณี

2. จำนวนลูกจ้างที่ผ่านการตรวจชาย, หญิง ได้รวมจำนวนลูกจ้างเด็กไว้ด้วยแล้ว

ตาราง 15 การตรวจความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามอุตสาหกรรม ประจำปี 2548 (มกราคม - ธันวาคม 2548)

ประเภทอุตสาหกรรม	สปก ที่ผ่านการตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้าง ที่ผ่านการตรวจ (คน)	ผลการตรวจ (แห่ง)		แนะนำ	การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ (แห่ง)				ส่งเรื่อง ดำเนินคดี
			ปฏิบัติถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง		ออกคำสั่ง				
						ส่งเอกสาร	พบ	ปรับปรุง	หยุดการใช้เครื่องจักร	
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	172	6,706	144	28	28	0	0	0	0	0
2. การประมง	18	1,002	16	2	2	0	0	0	0	0
3. การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	193	9,919	146	47	43	3	2	0	0	0
4. การผลิต	5,948	1,011,951	4,397	1,551	1,462	34	29	31	0	8
5. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	111	20,927	90	21	20	0	1	0	0	0
6. การก่อสร้าง	1,030	57,552	811	219	205	5	6	4	0	4
7. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	6,598	165,751	5,990	608	587	4	11	6	0	4
8. โรงแรม และภัตตาคาร	1,303	67,699	1,164	139	133	1	2	4	0	0
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	813	35,854	697	116	92	3	5	18	0	1
10. การเป็นสื่อกลางทางการเงิน	619	16,852	591	28	26	1	0	1	0	0
11. กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ	818	42,033	732	86	81	3	2	1	0	1
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13. การศึกษา	101	2,088	97	4	4	0	0	0	0	0
14. งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	147	15,708	139	8	8	0	0	0	0	0
15. กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	270	10,788	239	31	31	1	1	1	0	0
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	13	1,842	13	0	0	0	0	0	0	0
17. องค์การระหว่างประเทศ และองค์การต่างประเทศอื่น ๆและสมาชิก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18. ไม่ทราบ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	18,154	1,466,672	15,266	2,888	2,722	55	59	66	0	18

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ข้อมูลได้จากการประมวลผล ณ วันที่ 19 มกราคม 2549)

หมายเหตุ : สถานประกอบการแต่ละแห่งที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง อาจมีการดำเนินการของเจ้าหน้าที่มากกว่า 1 กรณี

ตาราง 16 ข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง ประจำปี 2548 (มกราคม - ธันวาคม)

ข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง	แห่ง	ครั้ง	คน
การแจ้ง/ยุติข้อเรียกร้อง			
1. การแจ้งข้อเรียกร้อง	205	214	160,957
2. การยุติข้อเรียกร้อง	186	192	135,129
2.1 การยุติโดยไม่เกิดข้อพิพาทแรงงาน	114	119	107,575
- ตกลงกันเอง	108	113	105,877
- ถอนข้อเรียกร้อง	5	5	1,658
- อื่น ๆ	1	1	40
2.2 การเกิดข้อพิพาทแรงงาน	72	73	27,554
3. ข้อเรียกร้องยังไม่ยุติ	19	22	25,828
การเกิดข้อพิพาท/ยุติข้อพิพาท			
1. การเกิดข้อพิพาทแรงงาน	72	73	27,554
2. การยุติข้อพิพาทแรงงาน	67	68	26,726
- ยุติภายใน 5 วัน	22	22	11,312
- ยุติเกิน 5 วัน	28	28	7,537
- ชี้ขาดโดยบังคับ	1	1	240
- ชี้ขาดโดยสมัครใจ	12	13	7,146
- อื่น ๆ	4	4	491
3. ข้อพิพาทแรงงานยังไม่ยุติ	5	5	828
การเกิดข้อขัดแย้ง/ยุติข้อขัดแย้ง/ผลงาน			
1. การเกิดข้อขัดแย้ง	104	104	64,762
2. การยุติข้อขัดแย้ง	92	92	41,093
- ตกลงกันได้	83	83	38,862
- ถอนเรื่อง	0	0	0
- ฟ้องศาลแรงงาน	9	9	2,231
3. การผลงาน	13	13	2,671
4. ข้อขัดแย้งยังไม่ยุติ	12	12	23,669

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน(ข้อมูลได้จากการประมวลผล ณ วันที่ 23 มกราคม 2549)

ตาราง 17 จำนวนสถานประกอบการและลูกจ้าง จำแนกตามภูมิภาคและขนาดสถานประกอบการ ประจำปี 2548 (มกราคม - ธันวาคม 2548)

ภูมิภาค ขนาดสปก.	กรุงเทพมหานคร		ภาคกลาง		ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		ทั่วราชอาณาจักร	
	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)
< 10 คน	94,920	343,498	67,869	246,189	30,753	104,755	33,864	106,312	27,787	91,374	255,193	892,128
10 - 19 คน	19,517	261,178	14,932	201,965	5,411	72,536	4,998	66,968	4,416	59,218	49,274	661,865
20 - 49 คน	12,907	391,003	11,423	353,373	3,129	93,032	2,982	89,796	2,739	83,297	33,180	1,010,501
50 - 99 คน	4,218	292,303	4,666	328,151	888	60,661	933	63,479	874	61,236	11,579	805,830
100 - 109 คน	2,285	317,935	3,085	434,055	418	58,278	430	59,311	454	62,469	6,672	932,048
200 - 499 คน	1,449	441,524	2,318	711,496	236	73,303	256	79,031	292	89,410	4,551	1,394,764
500 - 999 คน	420	284,508	717	493,177	66	44,765	83	56,211	69	45,066	1,355	923,727
≥1,000 คน	247	552,510	411	846,648	31	61,081	41	86,492	25	57,883	755	1,604,614
รวม	135,963	2,884,459	105,421	3,615,054	40,932	568,411	43,587	607,600	36,656	549,953	362,559	8,225,477

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

ตาราง 18 ตัวชี้วัดภาวะแรงงานรายไตรมาส ปี 2547 - 2548

ตัวชี้วัด	ไตรมาส 1 / 2547	ไตรมาส 2 / 2547	ไตรมาส 3 / 2547	ไตรมาส 4 / 2547	ไตรมาส 1 / 2548	ไตรมาส 2 / 2548	ไตรมาส 3 / 2548	ไตรมาส 4 / 2548
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน	71.00	71.97	73.39	73.24	71.21	72.20	73.68	73.01
อัตราการจ้างงานในภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานผู้มีงานทำ	35.72	36.76	43.21	41.90	32.48	35.40	42.56	42.14
อัตราการจ้างงานในนอกภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานผู้มีงานทำ	64.28	63.24	56.79	58.10	67.52	64.60	57.44	57.86
อัตราการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิต	16.74	16.69	15.19	14.87	17.47	16.14	14.74	15.10
อัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่าง	12.62	23.46	16.85	11.07	13.07	17.60	21.34	15.45
อัตราการบรรจุนานต่อผู้สมัครงาน	21.84	38.86	43.81	37.36	28.63	31.95	45.60	39.97
อัตราการว่างงาน - ทัวราชอาณาจักร	2.87	2.46	1.51	1.48	2.52	2.04	1.35	1.47
อัตราการว่างงาน - กรุงเทพฯ	1.94	2.58	1.95	1.75	2.15	1.76	1.87	1.39
อัตราการว่างงาน - ภาคกลาง	1.74	1.68	1.36	1.34	1.65	1.65	1.47	1.47
อัตราการว่างงาน - ภาคเหนือ	2.62	2.83	1.53	1.52	2.50	2.08	1.22	1.88
อัตราการว่างงาน - ภาคตะวันออก / เหนือ	4.63	2.87	1.33	1.40	3.55	2.56	1.12	1.15
อัตราการว่างงาน - ภาคใต้	2.07	2.18	1.79	1.59	2.03	1.72	1.42	1.73
อัตราแรงงานไทยในต่างประเทศ	0.10	0.11	0.10	0.10	0.09	0.10	0.11	0.10
อัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานของสถานประกอบการ	48.19	19.61	24.65	30.55	33.16	26.85	19.00	23.22
อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดความปลอดภัยของสถานประกอบการ	14.60	12.59	12.87	23.73	20.34	21.52	10.44	16.54
อัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงานต่อสถานประกอบการทั้งหมด 100,000 แห่ง	0.00	0.00	0.24	0.24	0.24	0.24	1.29	0.53
อัตราการเกิดข้อขัดแย้งต่อสถานประกอบการทั้งหมด 100,000 แห่ง	11.32	7.19	4.78	5.33	5.10	7.29	17.74	17.21
อัตราของสถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบประกันสังคม	79.27	80.38	81.84	84.08	85.28	86.38	92.47	95.99

ตัวชี้วัด	2546	2547	2548
อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าวภาพรวม*	0.81	3.62	1.95
อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าวที่มีสัญชาติ พม่า*	85.81	71.72	76.48
อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าวที่มีสัญชาติ ลาว*	7.38	14.00	12.77
อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าวที่มีสัญชาติ กัมพูชา*	6.81	14.28	10.75

หมายเหตุ : * เป็นข้อมูลรายปี

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายจารุพงศ์	เรืองสุวรรณ	ปลัดกระทรวงแรงงาน
นายไพศาล	พฤติพร	รองปลัดกระทรวงแรงงาน
นายชัยวัฒน์	เกิดผล	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

ผู้จัดทำ

นายกมล	สวัสดิ์ชูแก้ว	ผู้อำนวยการกลุ่มงานวิจัย
นางสาววีรจิตต์	สุวรรณบุญย์	นักวิชาการแรงงาน 8ว
นางสาวบุษกร	จันทร์แจ่มศรี	นักวิชาการแรงงาน 7ว
นางสาวมาลี	จันทร์วัชรังกุล	นักวิชาการแรงงาน 7ว
นางสาวพรพิมล	ตันเจริญผล	นักวิชาการแรงงาน 3
นางสาววลัยพร	เกสโร	นักวิชาการแรงงาน 3
นางนฤมล	สกุลหรั่ง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
นายเรืองศักดิ์	รุ่งจินดาภัย	นักวิชาการสถิติ
นางสาวสุนทรี	พูลน้อย	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
นางสาวปริญดา	กิ่งไม้กลาง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
นางสาววรรณศิริ	กิ่งไม้กลาง	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

ขอขอบคุณผู้ร่วมจัดทำ ทุกกรม / สำนักงานประกันสังคม ผู้อำนวยการสำนัก กลุ่มงาน และ
เจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานรวมถึงหน่วยงานอื่นๆ
ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำสถานการณ์แรงงานของกระทรวงแรงงาน

- ☺ ข้อมูลที่ปรากฏในรายงานสถานการณ์แรงงานฉบับนี้ เป็นข้อมูลเบื้องต้นหรือค่าประมาณการ
- ☺ หากท่านมีข้อสงสัยหรือข้อเสนอแนะประการใด กรุณาติดต่อ กลุ่มงานวิจัย
สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน หมายเลข 0 2232 1418 — 20

วิสัยทัศน์กระทรวงแรงงาน

กระทรวงแรงงานเป็นองค์กรหลักในการบริหารแรงงาน

พัฒนาประชากรให้มีความสามารถ

มีศักยภาพสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขัน

มีหลักประกันมั่นคงและคุณภาพชีวิตที่ดี